

14.1.2009

31Ca 145/2007-406

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., v právní věci žalobců **a) Statutárního města Brna, Městské části Brno – Židenice**, se sídlem Brno, Gajdošova 7, zast. JUDr. Františkem Urbancem, advokátem se sídlem Brno, Křenová 26, **b) Hany Zapletalové**, bytem Brno, Václavkova 28, **c) Ing. Michala Skurského**, bytem Brno, Čelakovského 6, **d) Věry Půlkrábkové**, bytem Brno, Jeronýmova 41, **e) Ing. Ivana Zahradky**, bytem Brno, Klíny 73, **f) Jiřiny Křepelové**, bytem Brno, Čelakovského 26, **g) Martiny Jílkové**, bytem Brno, Čelakovského 20, **h) Ing. arch. Petra Valenty**, bytem Brno, Mateří 21, **ch) Jiřiny Gáškové**, bytem Brno, Klíny 11, **i) Mileny Bartošové**, bytem Brno, Táborská 136/169, **j) Mgr. Hany Dudáčové**, bytem Brno, Václavkova 34, **k) Ivana Žáka**, bytem Brno, Klíny 61, **l) Karla Bernáška**, bytem Brno, Klíny 3, **m) JUDr. Libora Rambouska**, bytem Brno, Viniční 46, všech zast. RNDr. Miroslavem Patrikem, zmocněncem, bytem Brno, Merhautova 139, **n) Občanského sdružení Stará Osada – Židenice, občanské sdružení**, se sídlem Brno, Svatoplukova 7, zast. Ing. Dušanem Krátkým, statutárním zástupcem, bytem Brno, Škrochova 22, **o) Občanského sdružení Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, občanské sdružení**, se sídlem Brno, Cejl 48/50, zast. RNDr. Miroslavem Patrikem, zmocněncem, bytem Brno, Merhautova 139, proti žalovanému **Magistrátu města Brna, odboru územního a stavebního řízení**, se sídlem Brno, Malinovského nám. 3, za účasti: **1) Družstva Concordia Brno, DKV, Brno**, se sídlem Brno, Táborská 684/190, **2) JUDr. Radana Malíka**, bytem Brno, Václavkova 48, **3) Miroslava Zapletala**, bytem Brno, Jírova 1, **4) Květy Strakové**, bytem Brno, Jílkova 175B, **5) Stanislava Ovčáčka**, bytem Brno, Jeronýmova 26, **6) Františka Julínka**, bytem Brno, Jílkova 173, **7) Jitky Julínkové**, bytem Brno, Jílkova 173, **8) Ing. Milana Veselého**, bytem Brno, Myslbekova 32, **9) Obce Ostopovice**, se sídlem Ostopovice, U Kaple 5, **10) společnosti ČSAD Brno holding, a.s.**, se sídlem Brno, Opuštěná 4, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

pokračování

31Ca 145/2007

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru územního a stavebního řízení ze dne 30.5.2007, č.j. OÚSŘ U 07/13556/Bá, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – střed, odboru výstavby a územního rozvoje, stavebního úřadu, ze dne 27.11.2006, č.j. STU/01/0502840/000/007, **se z r u š u j e**.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci a) náklady řízení ve výši 13.781,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet JUDr. Františka Urbance, advokáta se sídlem v Brně, Křenová 26.
- IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům b) – m) každému z nich částku 2.000,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám RNDr. Miroslava Patrika, zmocněnce žalobců, bytem Brno, Merhautova 139.
- V. Žalovaný je povinen nahradit žalobci n) náklady řízení ve výši 2.000,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Ing. Dušana Krátkého, statutárního zástupce, bytem Brno, Škrochova 22.
- VI. Žalovaný je povinen nahradit žalobci o) náklady řízení ve výši 2.000,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám RNDr. Miroslava Patrika, zmocněnce žalobce, bytem Brno, Merhautova 139.
- VII. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobami včas podanými u Krajského soudu v Brně se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30.5.2007, č.j. OÚSŘ U 07/13556/Bá, jakož i jemu předcházejícího rozhodnutí prvostupňového správního orgánu ze dne 27.11.2006, č.j. STU/01/0502840/000/007, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Prvostupňový správní orgán, Stavební úřad městské části města Brna, Brno – střed, odbor výstavby a územního rozvoje vydal dne 27.11.2006 územní rozhodnutí č. 169, kterým rozhodl o umístění stavby nazvané „Přestavba železničního uzlu Brno“ a pro umístění a projektovou přípravu stavby stanovil podmínky a současně rozhodl o námitkách účastníků řízení. V odvolacím řízení žalovaný toto prvostupňové správní rozhodnutí částečně změnil tak, že z výroku územního rozhodnutí vypustil text týkající se označených stavebních objektů a provozních souborů, s tím že v ostatním znění napadené prvoinstanční rozhodnutí zůstává beze změny, a dále rozhodl o zamítnutí nepřípustných odvolání.

Žalobce a) v žalobě prvně doručené soudu uvedl, že napadá výrok I. rozhodnutí odvolacího orgánu a navrhuje jeho zrušení, s tím, že se neztotožňuje se závěry rozhodnutí odvolacího orgánu, který ani podrobně rozhodnutí neodůvodnil a pouze odkázal na to, že se

pokračování

31Ca 145/2007-407

ztotožňuje se závěry prvoinstančního orgánu. Namítl, že ani ze strany prvostupňového správního orgánu ani následně žalovaného nebylo při rozhodování o námitkách žalobce přihlédnuto k tomu, o jak rozsáhlou a významnou stavbu se jedná, a jaké zásadní převážně negativní vlivy bude zamýšlená stavba mít na obyvatelé městské části Židenice, jejichž zájmy je žalobce povinen hájit. S ohledem na tato hlediska je podle názoru žalobce a) nutné, aby ještě před vydáním územního rozhodnutí, nikoli až v průběhu stavebního řízení, bylo provedeno posouzení vlivu stavby na objekty pro bydlení z hlediska denního osvětlení a oslunění, posouzení vlivu vibrací způsobených výstavbou a po výstavbě nastávající objekty v ochranném pásmu dráhy, vyhodnocení změn z hlediska hydrogeologie z důvodu vysoké hladiny spodní vody na území Židenic a řešena problematika umístění protihlukových stěn, což byly námitky žalobce uplatněné již v průběhu řízení. Nelze se ztotožnit s argumentem žalovaného, že pohoda bydlení v dané lokalitě je negativně ovlivňována okolím železniční dráhy již za současného stavu. Žalobce již nebude mít ve stavebním řízení postavení účastníka řízení, kde již nebude oprávněn efektivně hájit zájmy občanů žijících v bezprostřední blízkosti plánované stavby.

K výzvě soudu (usnesení ze dne 3.12.2007, č.j. 31Ca 145/2007-51) žalobce a) doplnil žalobu, setrval na svých námitkách a zdůraznil porušení ustanovení článku 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, k němuž mělo dojít postupem žalovaného.

Žalobci b) – m) se žalobou domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu a rovněž zrušení rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, z důvodů podrobně v žalobě rozvedených. Vytkli správním orgánům obou stupňů porušení jak procesních, tak hmotných práv.

Žalobci již ve svých odvoláních proti územnímu rozhodnutí shodně uvedli následující námitky:

- stavební úřad ke studiu rozsáhlého spisu s cca 1.600 stavebními objekty určil nepřiměřeně krátkou lhůtu jen 21 dní mezi doručením veřejné vyhlášky vyvěšením a ústním jednáním, resp. jen 6 pracovních úředních dnů, navíc stavební úřad odmítnul fotografovat DÚR vlastním digitálním fotoaparátem s odkazem na vyhovění žádosti zpracovatele DÚR společnosti SUDOP BRNO, s.r.o. ze dne 24.1.2006, aby nebylo účastníkům řízení umožněno provádět kopie DÚR „z důvodu potřeby zajištění ochrany duševního vlastnictví tvůrce rozpracovaného díla“,
- stavební úřad ztížil žalobcům studium spisu i tím, že jednak nerozšířil úřední hodiny a ani nezajistil větší kancelář pro studium spisu současně více osobám (účastníků územního řízení je cca 400 právnických a fyzických osob), přitom to udělat mohl (měl min. dvě paré DÚR),
- stavební úřad nesprávným a nedostatečným způsobem v územním rozhodnutí posoudil námitky žalobců na zhoršení pohody bydlení, zejména hlediska nadlimitního hluku, zastínění obytných domů a zahrad,
- při vyvěšení územního rozhodnutí došlo k pochybnostem o termínu, neboť na příslušné úřední desce ÚMČ Brno, Brno - střed nebylo uvedeno žádné datum, pak bylo v jeho podatelně na kopii územního rozhodnutí místo pro datum zamazáno bílou barvou (termín pod ním byl uveden jako 30.11.2006), takže žalobci neměli jasno, zda lhůta pro podání odvolání končí v pátek 29.12.2006 či až v úterý 2.1.2007.

Dále žalobci poukázali na další námitky uplatněné v odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí, jimiž se správní orgán v odvolacím řízení nezabýval.

Základní žalobní důvody žalobci konkretizovali a vyargumentovali pod body 1-7.

Předně namítli narušení pohody bydlení a nesprávné posouzení právní otázky. Tvrdí, že žalovaný poškodil žalobce na jejich právu na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Současně porušil § 37 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., § 4 odst. 1, § 8 odst. 1, § 13 odst. 1 vyhlášky MMR č. 137/1998 Sb. a také § 3 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb.

Žalobou napadené územní rozhodnutí bylo především vydáno v rozporu s § 3 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb., neboť při hodnocení pohody bydlení a účinků negativních vlivů záměru (zejm. hluku) nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a současně neposiluje důvěru žalobců ve správnost rozhodování obou správních úřadů. Z výkresu „Výhledový stav železniční doprava s protihlukovými opatřeními, NOC 22:00-6:00“ ve studii „Přestavba ŽUB, studie souboru staveb. Hluková studie (aktualizace k datu 31.3.2006) vyplývá, že po realizaci protihlukových opatření umístovaného záměru ŽUB v ulicích Čelakovského, Jeronýmova, Klíny, Nevrklova, Tábořská a Václavkova, v nichž se nacházejí nemovitosti žalobců, bude i po realizaci navržených protihlukových stěn (PHS) hluk v noci 51-55 dB. V případě žalobců bydlících na ulicích Mateří, Václavkova a Klíny má být hluk v noci dokonce v rozmezí 56-60dB tzn., že v noci má být překračován limit stanovený nařízením vlády 55 dB. Je tedy zřejmé, že u všech žalobců má být umístovaným záměrem hluk v noci trvale vyšší než je hygienický limit v chráněném vnitřním prostoru staveb 40 dB (bez dalších korekcí), takže jednoznačně bude narušena jejich pohoda bydlení. Přitom dle schváleného a platného územního plánu města Brna je území, na kterém se nachází zmíněné nemovitosti žalobců označeno jako plocha určená pro bydlení (navíc jde o území, které územní plán označuje za oblast s tzv. čistým bydlením, tzn. s preferencí bytové zástavby nad nebytovou či jinou). Nyní dvojkolejná trať bude vzhledem k odsunu železničního nádraží rozšířena o další dvě koleje. Navržená protihluková opatření v dokumentaci pro územní rozhodnutí (DÚR), zejména PHS podél navrhovaného nového kolejiště a protihlukové podložky, budou ale na mnoha místech podél železniční trati v Brně-Židenicích a Maloměřicích nedostatečná. Individuální protihluková opatření (tj. výměna oken v určených domech (včetně žalobců), by problémem vhodným a přijatelným způsobem neřešila, neboť jednak by žalobci nemohli větrat (otevřením oken by se mařil účinek IPO), jednak by byli u své nemovitosti (tzn. na svých zahradách a předzahrádkách a kolem domu) neustále obtěžováni hlukem, příp. polétavým prachem ze železničního provozu. Skutečnost, že záměr ŽUB je veřejně prospěšnou stavbou, ale nezbavuje stavebníka povinnosti navrhnout a vytvořit taková protihluková opatření, aby nebyla v obytných zónách podél železniční trati narušena pohoda bydlení, jak požaduje § 8 odst. 2 věta první vyhlášky MMR č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. I když Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje (dále jen KHS) s překračováním limitů hluku ve svých stanoviscích souhlasí, stavební úřad to nezbavuje povinnosti podrobně a pečlivě se zabývat negativním účinkem hluku na lidské zdraví při umístování této stavby a zjistit, zda nebude narušena i pohoda bydlení v blízkosti nemovitostí podél železniční tratě (z tohoto hlediska se žalovaný dopustil největšího pochybení u žalobce, který má trvalé bydliště u té části stavby ŽUB, na kterou vůbec neproběhl proces hodnocení vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb.). Žalobou napadené územní rozhodnutí bylo tedy vydáno v rozporu s § 4 odst. 1 MMR č. 137/1998 Sb., který stavebnímu úřadu stanoví povinnost posuzovat umístované stavby z hlediska zachování požadavku na pohodu bydlení. Toto ustanovení rovněž zakazuje umístit stavbu, která by nad přípustnou mírou obtěžovala své okolí, zejména v obytném prostředí. Vzhledem k tomu, že v případě některých

žalobců bude stavba překračovat nařízením vlády stanovené hlukové limity, bude vedle citovaného ust. vyhlášky MMR č. 137/1998 Sb. porušen i § 37 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., které stavebnímu úřadu stanoví povinnost rozhodnout v souladu s předpisy, které stanoví hygienické podmínky, dále v rozporu s § 13 odst. 1 cit. vyhlášky, dle kterého negativní účinky (zejm. hluku, vibrací, polétavého prachu, zastínění apod.) stavby nesmí překročit limity uvedené v příslušných předpisech.

Žalobci s odvoláním na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 2 As 44/2005 ze dne 2.2.2006, tvrdí, že žalovaný redukuje otázku pohody bydlení jen na soulad záměru s územním plánem a na dodržení limitů stanovených právními předpisy. Jestliže však v tomto případě bylo prokázáno, že po dokončení umístěvané stavby a po realizaci uvažovaných protihlukových opatření bude hladina hluku v nočních hodinách těsně pod horní hranicí limitů stanovených nařízením vlády či dokonce nad touto hranicí, přičemž je zapotřebí vzít v úvahu další doprovodné negativní účinky uvažovaného železničního provozu a souvisejících negativních vlivů na životní prostředí (zastínění budov a pozemků PHS vysokými 3,5 metru, které budou na vysokých opěrných stěnách či vysokých náspech v blízkosti obytných domů, jak vyplývá ze stanoviska KHS ze dne 19.1.2006 - riziko zvýšené prašnosti atd.), pak je nutné konstatovat, že uvedený požadavek na zachování pohody bydlení u žalobců dodržen nebyl a žalovaný se s touto námitkou žalobců v napadeném rozhodnutí v rozporu s § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. dostatečným způsobem nevypořádal. Žalovaný totiž ohledně námitek žalobců o narušení pohody bydlení na str. 21 napadeného rozhodnutí uvedl, že „v dané lokalitě pohoda bydlení dlouhodobě neexistuje, takže nemůže být ani narušena“. Na str. 29 pak žalovaný uvedl, že „dotčené rodinné domy... spadající pod pojem pohoda bydlení budou naopak realizací této stavby vylepšeny“. Na str. 30 dokonce tvrdí, že „ze spisového materiálu naopak vyplývá, že modernizací železniční tratě dojde ke zlepšení veškerých aspektů pohody bydlení“ a že „stávající stav daného území bude po realizaci ŽUB mnohem příznivější“. Tvrzení žalovaného je nesprávným posouzením právní otázky a nedostatečným zjištěním skutečného stavu věci. Podle platného územního plánu města Brna se dotčené nemovitosti a pozemky žalobců nacházejí v prostoru určeném pro bydlení, resp. dokonce pro tzv. čisté bydlení. Nelze tedy jistě požadavek žalobců na zajištění pohody bydlení odbít tvrzením, že „v dané lokalitě pohoda bydlení dlouhodobě neexistuje, takže nemůže být ani narušena“. Tvrzení žalovaného o vylepšení domů rovněž zjevně neodpovídá skutečnému stavu věci, jak plyne z hlukové studie.

Součástí spisu je studie nazvaná „Přestavba železničního uzlu Brno: studie souboru staveb. Vliv stavby na životní prostředí (Ecological Consulting, s.r.o., 2005), která na str. 82 uvádí: „Rušení spánku bylo pozorováno v ložnicích již při jednotlivých expozicích L_{Amax} 45 dB nebo dokonce i nižších. Maximální hodnoty nad 45 dB (nebo ještě lépe pod 45 dB), by proto v ložnicích neměly být připouštěny. Od ekvivalentních hladin venkovního hluku kolem 60 dB byl v epidemiologických studiích zjištěn nepříznivý vliv na náladu a výkonnost v následujícím dni... Měřitelné nepříznivé účinky na spánek byly v experimentech zjištěny od L_{Aeg} v ložnici kolem 30 dB. Tato úroveň je v ložnicích při ustáleném hluku považována za žádoucí. Aby lidé mohli spát při otevřených oknech, bylo by třeba při ustálené hladině hluku udržet venkovní hladinu na 35-37 dB L_{Aeg} ...“.

Žalovaný dále na str. 21 napadeného rozhodnutí směšuje pojem „pohoda bydlení“ a respektování omezení vyplývajících z právních předpisů chránících veřejné zájmy a předpokládaný rozvoj území vyjádřený v územně plánovací dokumentaci, takže odbývá odvolání žalobců tvrzením, že umístění stavby je v souladu s územním plánem města Brna.

Jak naopak dokazuje rozsudek NSS výše, sama skutečnost, že jsou respektována omezení vyplývající ze zvláštních předpisů (navíc hluk způsobený stavbou bude u některých žalobců zjevně překračovat limity stanovené nařízením vlády) a stavba je v souladu s územním plánem (příčemž i ten bezdůvodně tvrzený „soulad“ je napaden žalobami), neznamená automaticky, že je dodržena i pohoda bydlení. Je vždy totiž nutné přihlížet i k okolnostem daného konkrétního případu. Zde se jedná o celoroční bydlení v prostoru určeném územním plánem pro oblast s tzv. čistým bydlením. Hladina hluku zde bude uvažovaným záměrem ŽUB neustále velmi vysoká, přičemž hluk může být s velkou pravděpodobností ve skutečnosti mnohem vyšší, než jsou modelem vypočtené hodnoty uvedené v předložené hlukové studii (ta ale uvádí zprůměrované hodnoty, zatímco ve skutečnosti nebude hladina hluku neustále stejná - nejvyšší hluk bude vždy v okamžiku průjezdu vlaků, kterých má být jednak více než nyní a jednak zde mají společně projíždět osobní a nákladní vlaky).

Žalobci také žádají, aby soud přezkoumal v rámci tohoto soudního řízení i stanovisko KHS ze dne 24.8.2006, které bylo závazným podkladem územního rozhodnutí. Žalovaný na str. 21 napadeného rozhodnutí z podmínky č. 28 územního rozhodnutí odvodil, že „v případě překročení limitních hodnot hluku zjištěného v rámci podrobnější hlukové studie požadované v dalším stupni PD stanovila KHS v podmínce č. 28 nutnost změny v užívání staveb dotčených nadlimitním hlukem“. Ze samotného textu stanoviska KHS ze dne 24.8.2006 sice není jednoznačně jasné, zda skutečně mínila to, co stavební úřad uvedl v územním rozhodnutí a žalovaný později odvodil v napadeném rozhodnutí na str. 21, nicméně když se k podaným odvoláním vyjadřovala ve svém vyjádření č.j.: 1602/2007/BMJHOK/Fa ze dne 5.2.2007, tak citovanou podmínku č. 28 stavebního úřadu nerozporovala. Naopak KHS ve svém stanovisku ze dne 5.2.2007 uvedla: „Všechny chráněné prostory nebylo možné ochránit, protože v době zpracování PD byla protihluková opatření v některých případech nerealizovatelná z technických, provozních nebo bezpečnostních důvodů“. Je tedy zřejmé, že místo toho, aby KHS jako veřejná instituce na ochranu zdraví chránila žalobce a další dotčené obyvatele MČ Brno-Židenice a MČ Brno-Maloměřice bydlící v nemovitostech, jenž budou negativně dotčeny hlukem buď těsně pod limitem nebo i nad limitem umístěvaným záměrem žalobou napadeným rozhodnutím, stanovila, že když nebude stavebník rozšiřující stávající dvojkolejnou železniční trať na čtyřkolejnou schopen či ochoten realizovat opatření, která by hluk na nařízením vlády danou úroveň snížila, znemožní svým stanoviskem žalobcům a dalším osobám bydlet v jejich nemovitostech, i když se nacházejí v prostoru, jenž územní plán označuje za oblast pro bydlení, resp. v oblasti tzv. čistého bydlení. Podle žalobců je výše uvedený postup KHS (vydání stanoviska ze dne 24.8.2006) v rozporu s čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (tj. v rozporu s právem na příznivé životní prostředí). Navíc žalovaný sám přiznává, že „plnou ochranu proti hluku by mohla zajistit pouze tunelová varianta s plnou nebo částečnou o karotáží tratí“. Dále ale uvádí, že investiční náklady na toto řešení by byly příliš vysoké, takže by stejně tato tunelová varianta nemohla ochranu před hlukem zajistit. Proto ji žalovaný ani nepožadoval. Přitom úkolem správních orgánů je dle § 3 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. hájit zájmy státu a společnosti, práva a zájmy občanů, nikoliv za každou cenu šetřit finance žadatele o vydání územního rozhodnutí. Jestliže hluková studie prokázala, že i při realizaci navržených protihlukových opatření nebudou dodrženy limity hluku stanovené nařízením vlády, bylo povinností stavebního úřadu územní řízení přerušit a vyzvat žadatele, aby předložil takové řešení umístěvaného záměru, které umožní dodržení takových hladin hluku, které poškozovat zdraví žalobců bydlících v území určeném územním plánem pro bydlení (tzv. čistém bydlení). Tuto svou povinnost žalovaný ani stavební úřad nesplnili.

Žalovaný porušil § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., neboť nezajistil (a ani stavební úřad) přesně a úplně skutečný stav věci a za tímto účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Oba správní orgány si před vydáním rozhodnutí neopatřily studii, která by zjistila velikost vibrací, které bude umístovaný záměr na železniční trati v blízkosti nemovitostí žalobců v MČ Brno- Židenice a MČ Brno-Maloměřice způsobovat, a posoudila by jeho vliv na jejich statiku, včetně nemovitostí žalobců i v ochranném pásmu dráhy. Žalovaný na str. 27 vádí, že měření vibrací bylo provedeno „pro dohodnutá a vybraná místa a nemovitosti“. Neuvádí ale, že existovalo nějaké posouzení vlivu těch vibrací na statiku domů v obou těchto městských částech. Neuvádí rovněž, kým byla místa pro měření vybrána a kdo s kým je dohodl. Tyto nedostatky zpochybňují smysl provedeného měření, neboť není zaručeno, že nebyly účelově vybrány pouze ty nemovitosti, které nebudou výrazně dotčeny vibracemi, zatímco nemovitosti, u kterých bylo dotčení zjevné, vybrány nebyly (správně měly být vybrány všechny nemovitosti min. v ochranném pásmu dráhy). V rozhodnutí žalovaného není také uvedeno, že by správa o tomto údajném měření byla součástí spisu, přestože z ní zjevně vychází. Přitom z výsledků měření „dohodnutých a vybraných míst a nemovitostí“ pak žalovaný odvodil, že „po dokončení stavby s uplatněním uvažovaných antivibračních opatření dojde ke snížení vibrací v obytných domech oproti současnému stavu o 8-10 dB“.

Žalobci vytkli žalovanému rovněž porušení § 10 odst. 4 zákona č. 100/2000Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Tvrdí, že žalované rozhodnutí umísťuje mimo jiné i stavby, které vyžadují posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona (tzv. proces EIA), aniž by pro tyto stavby proběhlo posouzení jejich vlivů na životní prostředí. Tím došlo u jednoho ze žalobců ke zkrácení jeho práv účastnit se procesu EIA, seznámit se s odbornými posouzeními vlivů na životní prostředí umístovaných staveb a vyjadřovat se v jeho jednotlivých fázích ke zjišťovacímu řízení, k dokumentaci, k posudku a příp. i na veřejném projednání, a tím ovlivnit opatření na ochranu příznivého životního prostředí.

Žalobou napadené územní rozhodnutí umístilo současně se stavebními objekty, na které bylo provedeno hodnocení EIA v letech 2004-2005 (ve spise vydané souhlasné stanovisko EIA Ministerstvem životního prostředí dne 14.10.2005 č.j.: 7853/ENV/710/05/JP) i stavby, které tímto procesem EIA vůbec neprošly. Jednalo se o stavební objekty, které žalobci přehledně uvedli v tabulce s označením čísel a názvů objektů, které neprošli procesem EIA v letech 2004-2005, přičemž se jednalo o celkem 23 takových objektů. Podle žalobců je důkazem Dokumentace vlivů na životní prostředí „Přestavba železničního uzlu Brno – studie souboru staveb“, Situace širších vztahů, Investprojekt 2005, která zakresluje hranice posuzované stavby tak, že v Židenicích je posuzovaná stavba ukončena (na severu) u ulice M. Kuncové (tedy v Maloměřicích se nenacházely žádné části stavby, zatímco součástí dokumentace pro územní řízení jsou i objekty nacházející se mezi ulicemi M. Kuncové a Obrany - tedy dochází nově k rekonstrukci železničního průjezdu Maloměřicemi, aniž by tato rekonstrukce byla posouzena z hlediska dopadů na životní prostředí). Žalovaný ale z územního rozhodnutí vyřadil část stavebních objektů TNS Černovice, nicméně tím ale problematiku rekonstrukce průjezdu Maloměřicemi změnou územního rozhodnutí nijak nevyřešil, neboť stavební objekty, které v napadeném rozhodnutí zůstaly stejně procesem EIA neprošly. Vedle staveb posouzených v procesu EIA byly žalobou napadeným rozhodnutím umístěny i v tabulce uvedené objekty rekonstrukce železničního průjezdu Maloměřicemi. Ohledně „modernizace železniční trati v úseku Hády – Maloměřice“ žalovaný na str. 28 žalobou napadeného rozhodnutí uvedl, že „není součástí schválené EIA. Bylo zažádáno MŽP

pokračování

31Ca 145/2007

o stanovisko k jejímu rozšíření. Stanovisko MŽP bylo vydáno s tím, že není nutné žádat o dodatečnou EIU.

Ve skutečnosti ale dle bodu 9.2 přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb. vyžadují rekonstrukce železničních tratí i (novostavby) provedení zjišťovacího řízení. Toto ustanovení nelze obejít tím, že se rekonstrukce železniční trati přidají do územního řízení k nějaké stavbě, jenž sama o sobě byla posouzena v procesu EIA.

Modernizace průjezdu Maloměřic je stavbou, která sama o sobě vyžaduje posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí. Výše citované tvrzení žalovaného ze str. 28 napadeného rozhodnutí je totiž v rozporu s bodem 9.2. přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., a tím i s § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., podle kterého nelze vydat k této stavbě územní rozhodnutí bez zjišťovacího řízení (a případného stanoviska o posouzení vlivů na životní prostředí vydaného dle § 10 zákona č. 100/2001Sb.).

Z téhož důvodu je nezákonné i vyjádření MŽP, o které se žalovaný opírá. Žalobce proto požaduje, aby bylo soudně přezkoumáno v rámci této žaloby i vyjádření MŽP ze dne 5.12.2005 sp.zn. 9897/ENV/710/05.

Vzhledem k tomu, že ve spisu žalovaného není založen žádný závěr zjišťovacího řízení na rekonstrukci železničního průtahu Maloměřic a tedy ani neměl objektivní údaje o dotčení životního prostředí v této městské části Brna postižené záměrem, kde má žalobce trvalý pobyt, porušil žalovaný zároveň i svou povinnost vycházet dle § 46 zákona č. 71/1967 Sb. ze spolehlivě zjištěného stavu věci a dle § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. si opatřit podklady potřebné pro spolehlivé zjištění úplného stavu věci.

Stanovisko EIA pro stavbu ŽUB ze 14.10.2005 č.j.: 7853/ENV/710/05/JP ve svých podmínkách odkládá na dobu po skončení procesu EIA průzkumy a hodnocení, jenž měly být provedeny již v průběhu tohoto procesu.

Jedná se zejména o tyto podmínky: **a) Podmínka č. 4:** „Zajistit zpracování speciální studie, která posoudí zájmové území z hlediska průchodnosti zvýšených průtoků a účinnosti dílčích protipovodňových opatření na levém břehu řeky Svatky, která jsou uvažována jako součást záměru, a vliv těchto opatření na území na pravé straně řeky Svatky a rovněž i na území níže po toku řek Svatky a Svitavy“, **b) Podmínka č. 10:** „V rámci další přípravy záměru zpřesnit nezbytně nutný rozsah demolic. Před zahájením demoličních prací provést zoologický průzkum za účelem ochrany hnízdicích ptáků a možného výskytu zvláště chráněných živočichů“, **c) Podmínka č. 12:** „V dokumentaci pro územní řízení doplnit výčet skladebných částí územního systému ekologické stability krajiny odpovídající změně Územního plánu města Brna.“ (Pozn.: Proces EIA by měl mj. hodnotit vlivy na složky ÚSES, proto výčet prvků ÚSES měl být podkladem tohoto procesu.), **d) Podmínka č. 18:** „Na základě plánů organizace výstavby zpracovat v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví detailní hlukové studie pro etapu výstavby s cílem stanovit detailní technická a organizační opatření k minimalizaci hlukové zátěže při výstavbě.“, **e) Podmínka č. 19:** „Aktualizovat v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví hlukovou studii dopravy pro etapu provozu jako podklad pro precizaci protihlukových opatření (u drážních staveb precizovat zejména návrh protihlukových stěn podél železničních tratí tak, aby byly dodrženy příslušné hygienické limity vyplývající z nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně

zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., v případě snížení nové ulice Opuštěné při křížení s Bulvárem precizovat návrh protihlukových stěn).“, **f) Podmínka č. 20:** „Na základě hlukových studií pro etapu výstavby a aktualizované hlukové studie dopravy pro etapu provozu specifikovat rozsah míst s obytnou funkcí, u kterých bude nezbytné postupovat v souladu s § 12 odst. 6 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., a dále provést výčet nejvíce exponovaných míst s obytnou funkcí, u kterých je jediným řešením změna na nebytové účely.“, **g) Podmínka č. 21:** „V případě postupu podle § 12 odst. 6 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., prověřit v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví skutečný stav neprůzvučnosti u vybraných oken dotčených obytných objektů a na základě vyhodnocení uvést v dokumentaci pro stavební řízení rozsah a způsob nezbytných individuálních kompenzačních protihlukových opatření na objektech (tj. utěsnění, popřípadě výměna oken) k zajištění dodržení hygienických limitů hluku, tj. k plnění nejvyšší přípustné ekvivalentní hladiny akustického tlaku *A* pro hluky pronikající vzduchem zvenčí.“, **h) Podmínka č. 24:** „V rámci další přípravy záměru provést jako modelový případ měření vibrací z provozu na železniční trati k doložení nevýznamnosti vlivu vibrací.“ (Pozn.: Zmiňovaná měření měla ale být už jedním z podkladů procesu EIA a ne tato měření nechat udělat až po skončení procesu EIA.), **i) Podmínka č. 26:** „Vytipovat místa, kde bude nezbytné v rámci stavebních prací provádět čerpání podzemní vody, a navrhnout příslušná ochranná opatření.“, **j) Podmínka č. 29:** „... navrhnout... opatření k zamezení ovlivnění vody v řece Svatce nárůstem solení při údržbě nových silnic.“

Proces posuzování vlivů na životní prostředí musel dle § 3 písm. a) zákona č. 244/1992 Sb. zjistit, popsat a vyhodnotit předpokládané přímé a nepřímé vlivy stavby mj. na životní prostředí v obcích a městech, obyvatelstvo, povrchové a podzemní vody, ovzduší, půdu, způsob využívání krajiny, floru, faunu, funkčnost a stabilitu ekosystémů, chráněná území a využívání přírodních zdrojů.

Dle přílohy č. 4, části C, bodu IV cit, zákona pak toto hodnocení muselo obsahovat i popis opatření navržených k prevenci, eliminaci, minimalizaci, případně kompenzaci účinků na životní prostředí (tedy mělo by obsahovat i návrh opatření k předcházení nepříznivým vlivům na životní prostředí provedením záměru vyhodnocení předpokládaných účinků navrhovaných opatření).

Zde ale účel procesu EIA nebyl vůbec naplněn, neboť mezi podklady nebyly např. tyto materiály: podrobný zoologický a botanický průzkum, resp. přírodovědný průzkum s biologickým hodnocením ve smyslu § 67 a násl. ZOPK (naplnění tohoto ustanovení nebylo splněno ani před podáním žádosti o vydání územního rozhodnutí), měření vibrací, na které si stěžují především obyvatelé Brna-Židenic a také Brna-Maloměřic, navrzení opatření k zamezení zasolení vody v řece Svatce, zjištění intenzit hluku způsobené stavbou (včetně hluku po realizaci navržených protihlukových opatření), zjištění účinnosti navržených protihlukových opatření, zjištění vlivů stavby na prvky územního systému ekologické stability (dokonce nebylo ani zjištěno, které prvky ÚSES budou dotčeny), posouzení protipovodňových opatření.

Směrnice č. 2003/35/ES o účasti veřejnosti při tvorbě plánů a programů, které se vztahují k přírodnímu prostředí a doplňující s ohledem na účast veřejnosti na rozhodování a

pokračování

31Ca 145/2007

přístup k právní ochraně směrnice Rady č. 85/337/EHS a 96/61/ES (konkrétně čl. 3 této směrnice) doplnila do směrnice EIA mj. nový článek 10a, který zakotvuje právo dotčené veřejnosti domáhat se soudního přezkumu jakýchkoliv rozhodnutí, aktů nebo nečinnosti, na něž se vztahují ustanovení směrnice EIA o účasti veřejnosti na rozhodování, a to po stránce hmotné i procesní.

Nepřiměřeně krátká lhůta pro seznámení se s podklady

Lhůta pro seznámení se s podklady byla vzhledem k rozsáhlosti stavby a její dokumentace, počtu účastníků řízení, velikosti kanceláře stavebního úřadu, v níž bylo možné do spisu nahlížet, a ke skutečnosti, že stavební úřad bránil účastníkům řízení v pořizování kopií a výpisů digitálním fotoaparátem z DÚR nepřiměřeně krátká.

Nahlížení do spisu probíhalo v malé kanceláři, do níž se vešli současně jen dva účastníci územního řízení, přičemž šlo o stavbu extrémně rozsáhlou skládající se z cca 1.600 stavebních objektů. V době, kdy do spisu někdo nahlížel (což bylo prakticky neustále), neměli ostatní účastníci vůbec šanci do spisu nahlížet.

Stavební úřad i odvolací orgán tvrdí ve svých rozhodnutích, že lhůta byla dostatečná. Vyvozují to z toho, že mají protokoly o nahlížení jen těch účastníků, jenž měli štěstí a podařilo se jim do spisu nahlédnout.

Skutečnost, že ostatní účastníci (včetně žalobců) neměli kvůli neustálé „plnosti“ kanceláře stavebního úřadu šanci se do ní dostat (a tedy ani sepsat protokol o nahlížení do spisu), vydává žalovaný za důkaz nezájmu žalobců (a dalších odvolatelů) o nahlížení do spisu a tím i o dostatečnosti lhůty pro nahlížení do něj.

Lhůta pro nahlížení do spisu byla od doručení oznámení o zahájení předmětného územního řízení dne 19.7.2006 (do 24.8.2007, kdy proběhlo ústní jednání) veřejnou vyhláškou jen 6 úředních dnů (pondělí a středa). Příslušné dvě úřednice stavebního úřadu měly přitom ke studium spisu 150 pracovních dní, resp. 7 měsíců.

Výše uvedené tvrzení žalovaného i stavebního úřadu o dostatečné lhůtě pro studium spisu je v rozporu s logickým uvažováním a současně nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný tak kromě § 3 odst. 2 a § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. porušil i § 46 zákona č. 71/1967 Sb.

Žalobci připomínají, že sám stavební úřad označil stavbu za velmi složitou a opakovaně si nechával prodloužit od žalovaného lhůtu pro vydání rozhodnutí, aby měl dostatek času na důkladné prostudování spisu. Např. dne 2.1.2006 (viz spis) zaslal žalovanému žádost č. 1 o prodloužení lhůty s odkazem na § 49 odst. 2 správního řádu, který umožňuje ve zvláště složitých případech, resp. nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout do 60 dnů od zahájení řízení, lhůtu pro vydání rozhodnutí lze na základě rozhodnutí odvolacího orgánu prodloužit.

V odůvodnění uvedl následující: „Vzhledem k výjimečnému rozsahu stavby a k doručování opatření vydaných v uvedeném řízení veřejnou vyhláškou není možné vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě do 60 dní“.

Na str. 16 napadeného rozhodnutí dokonce žalovaný sám popisuje rozsáhlost záměru a celého spisu slovy (cit.) „vzhledem k rozsahu, složitosti u naprosté výjimečnosti stavby, která nemá na území Brna obdoby“. Toto tvrzení žalovaného tedy prokazuje, že lhůta pro nahlížení do spisu byla příliš krátká.

Přitom zákon č. 50/1976 Sb. ve znění pozdějších předpisů stanovuje, že lhůta pro studium spisu nesmí být kratší než 15 dnů. Toto ustanovení je ale platné pro všechny druhy staveb, takže se jedná o absolutně minimální lhůtu.

Kromě § 36 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb. je zde i § 27 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. jenž stanovuje, že lhůta musí být přiměřená. Tedy u jednodušších staveb má být dlouhá nejméně 15 dnů, u složitějších může být i delší. Žalovaný ani stavební úřad tedy nerespektovali zákonem daný požadavek (i žalobců) na přiměřenost délky stanovené lhůty pro nahlížení do spisu.

Čím složitější stavba, tím je zapotřebí více času na prostudování dokumentace. V tomto případě se jedná o extrémně složitou stavbu složenou s cca 1.600 stavebních objektů. Jen jejich samotný výčet zabírá v územním rozhodnutí 51 stran.

K prostudování takto složité dokumentace je zapotřebí podstatně více času, než k prostudování dokumentace na rodinný dům. Zvláště když se zde jedná o stavbu, u níž jsou vzájemně související objekty rozděleny podle ne zcela logického klíče do jednotlivých souborů staveb (takže dokonce ani nejsou na stejné koordinační situaci).

I toto zvláštní uspořádání dokumentace ale ještě více komplikovalo orientaci účastníků (a žalobců) ve spisu a prodlužovalo dobu potřebnou k jejich prostudování. Navíc stavební úřad činil účastníkům řízení obstrukce, když jim bránil v tom, aby si mohli části dokumentace okopírovat či udělat si z nich výpisky. Stavební úřad i žalovaný tedy obstrukcemi a nezákonnými postupy znemožnili žalobcům využívat jejich práva dle § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., seznámit se v přiměřené lhůtě před vydáním rozhodnutí s podklady za rozumných podmínek a vyjádřit se k nim.

Žalobci tak tvrdí porušení práva na vyjádření se k podkladům. Ve spisu se nachází stanovisko KHS č.j.: 1602/2007/BM/HOK/Fa ze dne 5.2.2007, jež bylo doručeno na stavební úřad dne 8.2.2007. Žalovaný ale před vydáním napadeného rozhodnutí neseznámil účastníky řízení s tímto novým podkladem a nevyzval je k vyjádření se k němu. Žalovaný zmíněným postupem porušil § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. a z něj vyplývající právo žalobců (resp. všech účastníků územního řízení) na seznámení se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim.

V závěru žaloby se žalobci vyjádřili k podmínkám přípustnosti žaloby, žalobní legitimaci a podmínkám ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.

Stejně rozhodnutí žalovaného napadli žalobami žalobci n) a o), tito žalobci jako občanská sdružení vymezili rozsah žalobních námitek z pohledu účastnického postavení občanských sdružení, která jim přísluší v daném typu řízení. Žalobce o) namítl porušení § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Tvrdí, že napadené rozhodnutí umísťuje vedle staveb, které byly posouzeny z hlediska jejich vlivu na životní prostředí mimo jiné i stavby (viz níže v tomto bodu specifikované), které vyžadují posouzení

z hlediska vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., aniž by pro tyto stavby proběhlo posouzení jejich vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“). Žalovaný (i stavební úřad) tímto postupem zkrátil žalobci jeho právo zúčastnit se tohoto procesu EIA, seznámit se s odbornými posouzeními vlivů na životní prostředí těchto staveb vyjadřovat se v jeho jednotlivých fázích (ke zjišťovacímu řízení, k dokumentaci, k posudku a příp. i veřejného projednání) a tím ovlivnit opatření na ochranu příznivého životního prostředí.

Žalobou napadené rozhodnutí umístilo současně se stavebními objekty, na které bylo provedeno hodnocení EIA v letech 2004-2005 (viz ve spise vydané souhlasné stanovisko EIA Ministerstvem životního prostředí dne 14.10.2005 č.j.: 7853/ENV/710/05/JP) i stavby, které tímto procesem EIA vůbec neprošly. Jednalo se o stavební uvedené žalobcem v tabulkách.

Žalovaný změnu předmětu územního řízení během odvolacího řízení z uvedených stavebních objektů, které neprošly řádným procesem EIA podle zákona č. 100/2001 Sb., vyřadil níže uvedené objekty v tabulce, aniž by s touto změnou předmětu územního řízení před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí seznámil žalobce (a všechny účastníky územního řízení), čímž porušil § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. Žalovaný z územního rozhodnutí vyřadil rovněž část stavebních objektů stavby TNS Černovice.

Žalovaným rozhodnutím byly (vedle staveb posouzených v procesu posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. v letech 2004-2005 zakončené stanoviskem EIA ze dne 14.10.2005) umístěny tyto dílčí stavby ŽUB: rekonstrukce železničního průjezdu Maloměřicemi, rekonstrukce železniční trati u Střelice, rekonstrukce železničního průjezdu Slatinou, rekonstrukce železniční trati u Černovic k Černovickému hájku, (vč. částí neposouzené TNS Černovice).

Přitom dle bodu 9.2 přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb. vyžadují rekonstrukce železničních tratí (i novostavby) provedení zjišťovacího řízení. Toto ustanovení nelze ale obejít tím, že se rekonstrukce železniční trati přidají do územního řízení k nějaké stavbě, jenž sama o sobě byla posouzena v procesu EIA. MŽP a žalovaný se tedy pokusili obejít účel zákona o posuzování vlivů na životní prostředí č. 100/2001 Sb.

K argumentaci žalovaného ohledně neposouzených částí staveb procesem EIA žalobce namítl, že žalovaný nijak nezdůvodnil, proč ze stavby TNS Černovice vyloučil jen 25 stavebních objektů (tedy jednu polovinu) a dalších 25 objektů umístil. Žalovaný tedy umístil značnou část stavby TNS Černovice, aniž by předmětné (zbylé) stavební objekty této dílčí stavby byly vůbec posouzeny procesem z hlediska vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. Odůvodnění rozhodnutí tak zde odporuje výroku. Je rovněž zřejmé, že napadené rozhodnutí je tedy zmatečné, nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění a nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a bylo tedy vydáno v rozporu s § 46 zákona č. 71/1967 Sb.

Ohledně „spojení Přerovské trati s Komárovskou spojkou v oblasti Černovického hájku“ žalovaný na str. 28 uvedl, že „na základě připomínek účastníků územního řízení bylo investorem rozhodnuto o zkrácení kolejových úprav tak, aby nebylo zasaženo do PKP Černovický hájek, tím byla předložená projektová dokumentace uvedena do souladu s kladně projednanou dokumentací EIA“.

Připomínky a námítky účastníků územního řízení byly podávány až do 24.8.2006. Stavební úřad poté dne 29.11.2006 zveřejnil územní rozhodnutí, aniž by informoval žalobce

pokračování

31Ca 145/2007-412

(a jiné účastníky řízení) o tom, že byly na základě připomínek účastníků řízení dodatečně zkráceny kolejové úpravy.

Součástí spisu není žádný doklad o tom, že by stavebník změnil návrh územního řízení a stavební úřad a ani žalovaný neinformovali žalobce (ani jiné účastníky řízení) o této údajné změně návrhu na vydání územního rozhodnutí. Tím porušili § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. a zkrátali žalobce na jeho právu se vyjádřit před vydáním rozhodnutí ke změněnému předmětu územního řízení.

Tvrzení žalovaného tak nevychází ze skutečného stavu věci, neboť Dokumentace vlivů na životní prostředí „Přestavba železničního uzlu Brno - studie souboru staveb“, Situace širších vztahů (Investprojekt 2005) zakresluje hranice posuzované stavby tak, že v Černovicích je posuzovaná stavba ukončena západně od ulice Hájecká, tzn. proces EIA nebyl proveden pro objekty nacházející se mezi ulicí Hájecká a Černovickým hájkem a objekty u Černovického hájku.

Přitom tyto objekty jsou součástí DÚR, pro kterou je vydáno napadené rozhodnutí a v územním rozhodnutí jsou uvedeny v seznamu umísťovaných objektů (SO 30-16-61, SO 30-17-61, SO 30-19-20, SO 30-01-21). Tvrzení žalovaného tedy nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a je tedy v rozporu s § 46 zákona č. 71/1967 Sb.

Tvrzení žalobce ohledně nedostatečně zjištěného stavu věci a podkladům plynoucím z dokumentace EIA se vztahuje rovněž k zapojení střelické trati včetně nové zastávky na ulici Vídeňské a modernizace železniční trati v úseku Hády – Maloměřice. Podle žalobce je nezákonné i vyjádření MŽP, o které se žalovaný opírá. Žalobce proto požaduje, aby bylo soudně přezkoumáno v rámci této žaloby i vyjádření MŽP ze dne 5.12.2005 zn.: 9897/ENV/710/05.

V části žaloby označené jako „Zásah do krajinného rázu bez vydání souhlasu orgánu ochrany přírody“ žalobce namítl, že mezi podklady napadeného rozhodnutí chybí souhlas orgánu ochrany přírody se zásahem do krajinného rázu umístěním stavby podle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. (dále jen ZOPK). Tím byl ze strany prvoinstančního orgánu, vedle § 12 odst. 2 ZOPK, porušen i § 37 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb. Vzhledem k tomu, že navrhovatel nepředložil tento souhlas spolu s návrhem na vydání územního rozhodnutí, byl dále porušen také § 3 odst. 3 písm. b) vyhlášky MMR č. 132/1998 Sb. a stavební úřad zároveň porušil také § 35 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb., podle něhož byl povinen územní řízení přerušit a vyzvat stavebníka k doplnění návrhu na vydání územního rozhodnutí. Žalobce proto žádá, aby soud v rámci tohoto soudního řízení přezkoumal i vyjádření orgánu ochrany přírody zn. ŽP/36186/06/ Folt ze dne 22.8.2006. Předmětné územní řízení bylo zahájeno podáním žádosti 9.12.2005 a proto dle čl. LVI zákona č. 186/2006 Sb. se na něj vztahovalo znění zákona č. 114/1992 Sb. platné před dnem 1.1.2007. Nebylo tedy možné na něj aplikovat § 12 odst. 4 ZOPK, který byl do něj vložen zákonem č. 186/2006 Sb. Nebylo tak možné použít toto jeho ustanovení. Tvrzení orgánu ochrany přírody postrádalo právní podklad. Naopak z § 3 písm. k) ZOPK vyplývá, že krajinou je nejen volná příroda, ale i zastavěné území měst a obcí (součástí krajiny jsou i civilizační prvky). Podle tohoto ustanovení je krajinou „část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů s civilizačními prvky“. V stavbou dotčeném prostoru nepochybně jsou jak civilizační prvky (budovy, komunikace a jiné stavby), tak i ekosystémy (zeleň, biokoridory a biocentra, vodní

pokračování

31Ca 145/2007

toky, les či dokonce vodní plocha - podél železniční trati v k.ú. Černovice v podobě evidovaného významného krajinného prvku Černovický příkop).

Dle § 12 odst. 2 ZOPK byl k umístění jakékoliv stavby, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz, zapotřebí souhlas orgánu ochrany přírody. Orgán ochrany přírody přitom netvrdí, že předmětná stavba ŽUB nemůže snížit nebo změnit krajinný ráz. Součástí spisu totiž není ani jedna studie, která by vyloučila dotčení krajinného rázu umístěním této stavby. Naopak z modelu této stavby i z vizualizací je zjevné, že některé části stavby (především samotná vysoká administrativní budova nového hlavního nádraží) se uplatní v dálkových pohledech. Umisťovaná stavba vzhledem ke své značné velikosti řady staveb (budov, mostů, estakád, opěrných zdí vysokých až 9 metrů, protihlukových stěn apod.) a plošného rozsahu nepochybně může změnit krajinný ráz. Navíc se velké množství stavebních objektů umisťuje do ochranného pásma městské památkové rezervace, takže je nutné zohlednit i kulturní a historickou charakteristiku tohoto dotčeného území. Záměr dokonce zasahuje i do vzhledu památkově chráněných technických památek (např. Městská jatka na ulici Porážka a Městská burza na ulici Masná 24). Odbor památkové péče brněnského magistrátu ve svém závazném stanovisku ze dne 9.12.2005 proto mj. uvedl, že tento zásah do technických památek je necitlivý.

Občanská sdružení (jako je žalobce) se mohou správních řízení účastnit splněním podmínek uvedených v § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb. Jestliže byly ze strany žalobce splněny tyto podmínky a bylo mu ze strany státních orgánů stejně znemožněno příslušného správního řízení se účastnit, došlo k jeho zkrácení práva na přímou účast při ochraně přírody a krajiny. Ke zkrácení jeho práva došlo tím, že nebylo správní řízení o vydání souhlasu se zásahem do krajinného rázu umístěním záměru vůbec orgánem ochrany přírody vedeno, ačkoliv jeho provedení příslušné právní předpisy jednoznačně požadovaly.

V části žaloby označené jako „zásah do významných krajinných prvků bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny“ žalobce namítl, že žalovaný (stejně jako stavební úřad) vydal napadené územní rozhodnutí o umístění stavby k záměru, který prokazatelně zasahuje do významných krajinných prvků (dále jen „VKP“). Přitom nebylo vydáno závazné stanovisko dle § 4 odst. 2 ZOPK. Toto ustanovení totiž uvádí, že mezi zásahy, ke kterým je nezbytné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody, patří zejména umisťování staveb. Žalovaný tedy nebyl oprávněn vydat napadené rozhodnutí bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody. Žalobce polemizuje s vyjádřením odboru životního prostředí Magistrátu města Brna ze dne 22.8.2006, zn. ŽP/36186/06/Folt a domáhá se přezkoumání i tohoto podkladového rozhodnutí s tvrzením, že uvedeným nezákonným postupem orgánu ochrany přírody byl krácen na svém právu účastnit se správního řízení o vydání závazného stanoviska k zásahům do VKP, které měl dle § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

Žalovanému je vytýkáno omezení práva podávat námítky a připomínky, neboť § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb. pouze stanovuje, za jakých přísných podmínek se stane jakékoliv občanské sdružení v ČR účastníkem jakéhokoliv správního řízení, neuvádí však, že by námítky občanského sdružení jako již účastníka tohoto řízení se měly týkat jen ochrany přírody a krajiny. Zákon č. 71/1967 Sb. a ani zákon č. 50/1976 Sb. rovněž nijak neomezovaly účastníky v tom, jaké námítky a připomínky smějí podávat. Naopak článek 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, účastníkům řízení práva garantují. Zákon č. 50/1976 Sb. ani žádný

jiný právní předpis vztažitelný na dané správní řízení nestanovoval, že by účastníci řízení nesměli podávat námítky týkající se dopravy a přestupních uzlů IDS, proto nemohla být pouhá skutečnost, že se nějaká námitka týká dopravy či přestupních uzlů IDS, důvodem pro zamítnutí této námítky. Stavební úřad i žalovaný byli povinni se věcně zabývat všemi námitkami žalobce.

Další žalobní námítky se týkají zásahu do ochranného pásma přírodní rezervace Černovický hájek, neboť rozhodnutí bylo vydáno, aniž by orgán ochrany přírody vydal dle § 37 odst. 2 ZOPK ke stavební činnosti v ochranném pásmu přírodní rezervace souhlas. Příslušným orgánem ochrany přírody je v tomto případě KÚ, který ve svém vyjádření č.j.: JMK 39240/2005 OŽP/Vo ze dne 26.10.2005 uvedl: „Část záměru zasahuje do ochranného pásma přírodní rezervace Černovický hájek, které zasahuje 50 m od hranice zvláště chráněného území, a slouží k zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy z okolí. Ke stavební činnosti v ochranném pásmu, terénním a vodohospodářským úpravám aj. je nutný souhlas orgánu ochrany přírody dle, § 37 odst. 2 výše uvedeného zákona, k jehož udělení je příslušný Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor životního prostředí“. Zákon č. 114/1992 Sb. přitom neobsahuje údaj o tom, v které fázi přípravy stavby se má tento souhlas vydávat. Z doslovného výkladu dikce zákona stavební úřad (a tím i žalovaný, jenž se s odvoláním žalobce vypořádal tak, že jen uvedl, že se ztotožňuje s odůvodněním rozhodnutí stavebního úřadu) dovodil, že tento souhlas postačí vydat až po vydání územního rozhodnutí. Příslušný dotčený orgán (odbor životního prostředí krajského úřadu) přitom ve svém vyjádření k územnímu řízení vůbec neuvedl (a tedy ani nepožadoval), že by vydání toho souhlasu mělo být odloženo až na dobu po vydání územního rozhodnutí. Výklad žalovaného (i stavebního úřadu) je tak čistě účelový a v rozporu s ZOPK. Je totiž zapotřebí vycházet ze smyslu uvedeného ustanovení. Pojem „stavební činnost“ je zde použit v obecné rovině proto, aby byl tento souhlas nutný jak ke stavbám vyžadujícím územní rozhodnutí, tak ke stavbám, u kterých postačí jen stavební povolení, příp. ohlášení stavby, a rovněž i ke stavbám, u kterých stavební zákon nevyžaduje dokonce ani ohlášení stavby. Zákon v tomto případě chrání určité území a při rozhodování o udělení či neudělení souhlasu se rozhoduje o tom, zda vůbec bude možné nějakou stavební činnost v daném území provádět. Neudělení souhlasu by znamenalo, že by vůbec danou stavbu nebylo možné v daném území realizovat. Pokud by se tedy rozhodnutí o souhlasu vydávalo až po vydání územního rozhodnutí a došlo by k vydání nesouhlasu se stavební činností, bylo by nutné změnit územní rozhodnutí a umístit stavbu jinde, což by bylo jistě v rozporu s ekonomii schvalovacích procesů. Účel vydání souhlasu dle § 37 odst. 2 ZOPK má charakter rozhodování o území, resp. možnosti umístit nějakou stavbu. Jelikož účelem územního řízení je vyřešit všechny územní vazby (stavební řízení by pak mělo rozhodovat jen o detailech stavby a o způsobu jejího provádění), je nutné již před vydáním územního rozhodnutí vyřešit, zda a za jakých podmínek může být předmětná stavba či nikoliv v ochranném pásmu PR Černovický hájek umístěna. Výše uvedeným nezákonným postupem žalovaného byl tedy žalobce krácen na svém právu účastnit se správního řízení o vydání souhlasu dle § 37 odst. 2 ZOPK, které by jinak měl dle § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

Žalovanému je rovněž vytýkáno, že součástí návrhu na vydání územního rozhodnutí nebyly podklady, ze kterých by bylo zřejmé uspořádání a rozsah staveniště, když dle § 3 odst. 4 písm. i) vyhlášky MMR č. 132/1998 Sb. musely být součástí návrhu na vydání územního rozhodnutí mj. podklady, ze kterých je dostatečně zřejmý rozsah a uspořádání staveniště.

Žalobce tvrdí, že byl rovněž v tomto případě nezákonným postupem žalovaného negativně dotčen na svém právu dle § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb. aktivně se podílet na příznivém životním prostředí a jeho ochraně.

Velmi podrobně rozvedené námitky vznesl žalobce v části žaloby týkající se nedostatků stanoviska EIA. Stanovisko EIA pro stavbu ŽUB ze 14.10.2005 č.j.: 7853/ENV/710/05/JP ve svých podmínkách odkládá na dobu po skončení procesu EIA průzkumy a hodnocení, jenž měly být provedeny již v průběhu tohoto procesu. Jedná se zejména o tyto podmínky stanoviska EIA ze dne 14.10.2005:

- a) Podmínka č. 4: „Zajistit zpracování speciální studie, která posoudí zájmové území z hlediska průchodnosti zvýšených průtoků a účinnosti dílčích protipovodňových opatření na levém břehu řeky Svratky, která jsou uvažována jako součást záměru, a vliv těchto opatření na území na pravé straně řeky Svratky a rovněž i na území níže potoku řek Svratky a Svitavy.“
- b) Podmínka č. 10: „V rámci další přípravy záměru zpřesnit nezbytně nutný rozsah demolic. Před zahájením demoličních prací provést zoologický průzkum za účelem ochrany hnízdicích ptáků a možného výskytu zvláště chráněných živočichů.“
- c) Podmínka č. 12: „V dokumentaci pro územní řízení doplnit výčet skladebných částí územního systému ekologické stability krajiny odpovídající změně Územního plánu města Brna. (Pozn.: Proces EIA by měl mj. hodnotit vlivy na složky územního systému ekologické stability krajiny, proto výčet těchto prvků ÚSES měl být podkladem tohoto procesu.)
- d) Podmínka č. 18): „Na základě plánů organizace výstavby zpracovat v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví detailní hlukové studie pro etapu výstavby s cílem stanovit detailní technická a organizační opatření k minimalizaci hlukové zátěže při výstavbě.“
- e) Podmínka č. 19: „Aktualizovat v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví hlukovou studii dopravy pro etapu provozu jako podklad pro precizaci protihlukových opatření (u drážních staveb precizovat zejména návrh protihlukových stěn podél železničních tratí tak, aby byly dodrženy příslušné hygienické limity vyplývající z nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., v případě snížení nové ulice Opuštěné při křížení s Bulvárem precizovat návrh protihlukových stěn).“
- f) Podmínka č. 20: „Na základě hlukových studií pro etapu výstavby a aktualizované hlukové studie dopravy pro etapu provozu specifikovat rozsah míst s obytnou funkcí, u kterých bude nezbytné postupovat v souladu s § 12 odst. 6 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., a dále provést výčet nejvíce exponovaných míst s obytnou funkcí, u kterých je jediným řešením změna na nebytové účely.“
- g) Podmínka č. 21: „V případě postupu podle § 12 odst. 6 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění nařízení vlády č. 88/2004 Sb., prověřit v dohodě s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví skutečný stav neprůzvučnosti u vybraných oken dotčených obytných objektů a na základě vyhodnocení uvést v dokumentaci pro stavební řízení rozsah a způsob nezbytných individuálních kompenzačních protihlukových opatření na objektech (tj. utěsnění, popř. výměna oken) k zajištění dodržení hygienických limitů hluku, tj. k plnění nejvyšší přípustné ekvivalentní hladiny akustického tlaku A pro hluky pronikající vzduchem zvenčí.“

pokračování

31Ca 145/2007-414

- h) Podmínka č. 24: „V rámci další přípravy záměru provést jako modelový případ měření vibrací z provozu na železniční trati k doložení nevýznamnosti vlivu vibrací.“ (Pozn.: Zmiňovaná měření měla ale být už jedním z podkladů procesu EIA.)
- i) Podmínka č. 26: „Vytipovat místa, kde bude nezbytné v rámci stavebních prací provádět čerpání podzemní vody, a navrhnout příslušná ochranná opatření“
- j) Podmínka č. 29: „... navrhnout..., opatření k zamezení ovlivnění vody v řece Svatce nárůstem solení při údržbě nových silnic.“

Proces posuzování vlivů na životní prostředí musel dle § 3 písm. a) zákona č. 244/1992 Sb. zjistit, popsat a vyhodnotit předpokládané přímé a nepřímé vlivy stavby mj. na životní prostředí v obcích a městech, obyvatelstvo, povrchové a podzemní vody, ovzduší, půdu, způsob využívání krajiny, floru, faunu, funkčnost a stabilitu ekosystémů, chráněná území a využívání přírodních zdrojů. Dle přílohy č. 4, části C, bodu IV cit. zákona pak toto hodnocení muselo obsahovat i popis opatření navržených k prevenci, eliminaci, minimalizaci, případně kompenzaci účinků na životní prostředí (tedy mělo by obsahovat i návrh opatření k předcházení nepříznivým vlivům na životní prostředí provedením záměru včetně vyhodnocení předpokládaných účinků navrhovaných opatření).

Zde ale účel procesu EIA nebyl vůbec naplněn, neboť mezi podklady nebyly např. tyto materiály:

- podrobný zoologický a botanický průzkum, resp. přírodovědný průzkum s biologickým hodnocením ve smyslu § 67 a násl. ZOPK (naplnění tohoto ustanovení nebylo splněno ani před podáním žádosti o vydání územního rozhodnutí!),
- měření vibrací, na které si stěžují především obyvatelé Brna-Židenic a Brna-Maloměřic,
- navržení opatření k zamezení zasolení vody v řece Svatce,
- zjištění intenzit hluku způsobeného stavbou (včetně hluku po realizaci navržených protihlukových opatření),
- zjištění účinnosti navržených protihlukových opatření,
- zjištění vlivů stavby na prvky územního systému ekologické stability (dokonce nebylo ani zjištěno, které tyto prvky ÚSES budou dotčeny!),
- posouzení protipovodňových opatření.

Namítáno je rovněž porušení Vyhlášky č. 10/1994 o zeleni v městě Brně (Řád zeleně), přičemž stavební úřad v územním rozhodnutí uvedl, že nerespektoval příslušná ustanovení vyhlášky, protože dle jeho názoru vyhláška překračuje své oprávnění dané zákonem. Naproti tomu žalovaný pak tvrdí, že „stavba je s touto vyhláškou v souladu, o čemž svědčí vyjádření dotčeného správního orgánu, kterým je odbor životního prostředí MMB“.

Další část žalobních námitek směřuje proti nevypořádání se s manipulací datumu vyvěšení územního rozhodnutí. Žalobce ve svém odvolání ze dne 28.12.2006 žalovaného upozornil na to, že pracovníci ÚMČ Brno, Brno- střed, kteří zajišťují řádné vyvěšení správních rozhodnutí na úředních deskách (tzn. územního rozhodnutí pro záměr ŽUB) nepostupovali v souladu se správním řádem a se stavebním zákonem, neboť na úředních deskách nebylo na příslušné straně a kolonce územního rozhodnutí ze dne 27.11.2006 uvedeno datum vyvěšení. Tento údaj má významný vliv pro právo účastníků řízení podat opravný prostředek - odvolání, neboť bez jeho znalosti nevědí, do kdy mohou toto odvolání podat. Bez uvedení data vyvěšení bylo poučení o možnosti odvolat se neúplné.

Žalobce proto konstatuje, že není zřejmé, kdy bylo územní rozhodnutí doručeno. Žalobce při návštěvě úředních desek ÚMČ Brno-střed dne 6.12.2006 (tj. devět dní před sundáním dotyčného rozhodnutí z úřední desky) zjistil, že v písemném textu územního rozhodnutí nebylo uvedeno datum vyvěšení jak požaduje § 48 odst. 1 vyhlášky MMR č. 132/1998 Sb., a že žalobce dne 6.12.2006 zjistil, že ÚMČ Brno-střed ve způsobu zveřejnění územního rozhodnutí postupoval nesprávně, neboť na úřední desce územní rozhodnutí sice vyvěšeno bylo (první a poslední strana a mapa), ale chyběla v něm informace o tom, od jakého dne je vyvěšeno, a v podatelně ÚMČ Brno-střed bylo zjištěno, že datum vyvěšení tohoto územního rozhodnutí rovněž chybí.

Podle žalobce postupoval ÚMČ Brno-střed v rozporu s § 48 odst. 1 a 2 vyhlášky MMR č. 132/1998 Sb., když na písemném vyhotovení územního rozhodnutí vyvěšeném na své úřední desce a uložené v podatelně úřadu nebylo uvedeno datum vyvěšení, čímž došlo k právní nejistotě o datu jeho doručení a o datu pro podání odvolání (i když na úřední desce byla informace, že rozhodnutí visí do 15.12.2006). Žalobce tedy ve svém odvolání ze dne 28.12.2006 žalovaného upozornil na to, že účastníci územního řízení (včetně žalobce) nevěděli, jaký byl termín jeho vyvěšení. Tento stav se totiž dotýká základního práva účastníků správního řízení pro včasné podání příp. opravného prostředku (odvolání). Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí se k výše uvedené námitce žalobce (viz bod č. 3 jeho odvolání) nijak nevyjádřil. Pouze na str. 15 obsírně popisuje mimo tuto problematiku, že vyvěšení první a poslední strany územního rozhodnutí by mělo být dle zákona. Dále pak se žalovaný k této věci vyjadřuje k odvolání žalobce o) tak, že „Příloha odvolání obsahuje fotodokumentaci dokazující údajné nezákonné vyvěšení, která ale není ani svým obsahem, ani formou průkazná. Odvolací orgán se ztotožňuje s odůvodněním stavebního úřadu I. stupně.“

Námítky procesního charakteru dále směřují k otázce nepřiměřeně krátké lhůty pro seznámení se s podklady. Lhůta pro seznámení se s podklady byla vzhledem k rozsáhlosti stavby a její dokumentace, počtu účastníků řízení, velikosti kanceláře stavebního úřadu, v níž bylo možné do spisu nahlížet, a ke skutečnosti, že stavební úřad bránil účastníkům řízení v pořizování kopií a výpisů digitálním fotoaparátém z DÚR nepřiměřeně krátká. Nahlížení do spisu probíhalo v malé kanceláři, do níž se vešli současně jen dva účastníci územního řízení, přičemž šlo o stavbu extrémně rozsáhlou skládající se z cca 1.600 stavebních objektů. V době, kdy do spisu někdo nahlížel (což bylo prakticky neustále), neměli ostatní účastníci územního řízení šanci do spisu nahlížet. Stavební úřad i žalovaný ale v rozhodnutích tvrdí, že lhůta byla dostatečná. Vyvozují to z toho, že mají protokoly o nahlížení jen těch účastníků, kteří měli to štěstí a podařilo se jim do spisu nahlédnout. Skutečnost, že ostatní účastníci (včetně žalobce) neměli kvůli neustálé „plnosti“ kanceláře stavebního úřadu šanci se do ní dostat (a tedy ani sepsat protokol o nahlížení do spisu), vydává žalovaný za důkaz nezájmu žalobce o nahlížení do spisu a tím i o dostatečnosti lhůty pro nahlížení do něj. Lhůta pro nahlížení do spisu byla od doručení oznámení o zahájení předmětného územního řízení dne 19.7.2006 (do 24.8.2007, kdy proběhlo ústní jednání) veřejnou vyhláškou jen 6 úředních dnů (pondělí a středa). Příslušné dvě úřednice stavebního úřadu měly přitom ke studiu spisu 150 pracovních dní, resp. 7 měsíců. Výše uvedené tvrzení žalovaného i stavebního úřadu o dostatečné lhůtě pro studium spisu je v hrubém rozporu s logickým uvažováním a současně nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný tak kromě § 3 odst. 2 a § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. porušil i § 46 zákona č. 71/1967 Sb. Sám stavební úřad označil stavbu za velmi složitou a opakovaně si nechával prodloužit od žalovaného lhůtu pro vydání rozhodnutí, aby měl dostatek času na důkladné prostudování spisu. Např. dne 2.1.2006 zaslal žalovanému žádost č. 1 o prodloužení lhůty s odkazem na § 49 odst. 2 správního řádu, který umožňuje ve

zvláště složitých případech, resp. nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout ve lhůtě do 60 dnů od zahájení řízení, lhůtu pro vydání rozhodnutí na základě rozhodnutí odvolacího orgánu prodloužit. Zákon č. 50/1976 Sb. ve znění pozdějších předpisů stanovuje, že lhůta pro studium spisu nesmí být kratší než 15 dnů. Toto ustanovení je platné pro všechny druhy staveb, takže se jedná o absolutně minimální lhůtu. Kromě § 36 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb. je zde i § 27 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., který stanovuje, že lhůta musí být přiměřená. Tedy u jednodušších staveb má být dlouhá nejméně 15 dnů, u složitějších může být i delší. Žalovaný ani stavební úřad tedy nerespektovali zákonem daný požadavek na přiměřenost délky stanovené lhůty pro nahlížení do spisu. Čím složitější stavba, tím je zapotřebí více času na prostudování dokumentace. V tomto případě se jedná o extrémně složitou stavbu složenou s cca 1.600 stavebních objektů. Jen jejich samotný výčet zabírá v územním rozhodnutí 51 stran. K prostudování takto složitě dokumentace je zapotřebí podstatně více času, než k prostudování např. dokumentace pro rodinný dům. Zvláště, když se zde jedná o stavbu, u níž jsou vzájemně související objekty rozděleny podle ne zcela logického klíče do jednotlivých souborů staveb (takže dokonce ani nejsou na stejné koordinační situaci). I toto zvláštní uspořádání DÚR ale ještě více komplikovalo orientaci účastníků ve spisu a prodlužovalo dobu potřebnou k prostudování. Navíc stavební úřad činil účastníkům řízení obstrukce, když jim bránil v tom, aby si mohli části dokumentace okopírovat či udělat si z nich výpisky digitálním fotoaparátem. Stavební úřad i žalovaný tedy obstrukcemi a nezákonnými postupy znemožnili žalobci využívat svého práva dle § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. seznámit se v přiměřené lhůtě před vydáním rozhodnutí s podklady za rozumných podmínek a za pomoci technických opatření a vyjádřit se k nim.

S tím souvisí i porušení práva na vyjádření se k podkladům. Ve spisu se nachází stanovisko KHS č.j.: 1602/2007/BM/HOK/Fa ze dne 5. 2. 2007, které bylo na stavební úřad v rámci odvolacího řízení doručeno dne 8.2.2007. Žalovaný před vydáním napadeného rozhodnutí neseznámil účastníky územního řízení s tímto novým podkladem a nevyzval je k vyjádření, ačkoliv se jedná o nový podklad k rozhodnutí. Žalovaný svým postupem porušil § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. a z něj vyplývající právo žalobce na seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí a vyjádření se k němu.

Nad rámec těchto žalobních námitek uplatněných shodně žalobci n) a o), žalobce o) v žalobě vytkl žalovanému nezákonné požadování poplatku za vydání kopií ze spisu, argumentoval ve vztahu k zásahům do biotopů zvláště chráněných druhů živočichů, rozpory umístěné stavby se schváleným územním plánem města Brna a nevypořádáním se s doplněním odvolání žalobce o), jimiž žalobce doplnil odvolání podané dne 29.12.2006. Stavební úřad podle žalobce předal spis žalovanému dříve, než obdržel vyjádření podaná v jím stanovené lhůtě, čímž bylo porušeno ustanovení § 56 správního řádu, přičemž nezákonný postup stavebního úřadu nelze přičítat k tíži žalobce. Na námítky žalobce uplatněné v podání ze dne 22.2.2007 v počtu 13 stran a v druhém doplnění ze dne 13.4.2007 v počtu dvou stran a 1 přílohy nebylo vůbec reagováno, ač bylo žalovanému předloženo 1,5 měsíce před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí. Žádný zákon žalobci nezakazuje doplnit své odvolání či nenařizuje správním orgánům nepřihlížet k doplnění odvolání účastníků.

V závěru žaloby bylo argumentováno ve vztahu k podmínkám přípustnosti žaloby a k žalobní legitimaci dle § 65 s.ř.s.

Žalovaný reagoval na námítky žalobců obsáhlým vyjádřením, které koresponduje s rozsahem a obsahem uplatněných žalobních bodů, jež soustředil v tabulce do 20-ti základních námitek, které dále vypořádal. Předně namítl, že žalobce a) nesplňuje podmínky žalobní legitimace dle § 65 s.ř.s., neboť podle ust. § 34 odst.3 zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění (dále jen „stavební zákon“), dle kterého bylo územní řízení na umístění předmětné stavby vzhledem k datu podání návrhu vedeno, je účastníkem každého územního řízení obec. Na základě STATUTU města Brna, v platném znění, a to čl. 13, odst.10 zastupuje Statutární město Brno (obec) v územních řízeních na území příslušné městské části její starosta. Žaloba žalobce a) obsahuje jako označení žalobce Statutární město Brno, Městskou část Brno - Židenice, právně zastoupenou advokátem. Z uvedeného znění vyplývá zmocnění právního zástupce Městskou částí. Kdo zmocnil advokáta, není z předložené žaloby ani jejího doplnění patrné, neboť plná moc nebyla žalovanému doručena. V každém případě však zmocnit další osobu může pouze starosta městské části, který musí být na straně žalobce za obec uveden. K namítanému porušení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, uvedl, že žalovaný na základě požadavku investora vyloučil z územního řízení všechny umístěné objekty týkající se stavby TNS Černovice. Na ostatní objekty, které byly součástí TNS Černovice, a které byly uvedeny v rozhodnutí o umístění stavby na stranách 39-55 v seznamu objektů, pro které se vzhledem k jejich charakteru nevydává územní rozhodnutí, územní rozhodnutí vydáno nebylo a nebylo tedy nutné je z uvedeného dokumentu vyjmout. TNS Černovice tedy jako celek nebyla umístěna a její posouzení z hlediska vlivu na životní prostředí je v tomto řízení bezpředmětné. Investor k uvedené úpravě rozsahu stavby přistoupil na základě zpřesnění výpočtu potřeby energetického napájení objektů a staveb přestavby ŽUB v průběhu územního řízení a vyloučením této stavby nikterak nezhoršil parametry plánované stavby. Výstavba TNS Černovice byla odložena do vyjasnění energetických potřeb výhledové rekonstrukce železničního spojení Brno - Přerov a bude řešena v rámci samostatných řízení.

V části týkající se Přerovské trati a Černovického hájku žalobce ve své argumentaci vychází pouze z jedné situace, která je součástí dokumentace posouzení vlivu na životní prostředí. Žalobce se odvolává na mapu „Situace širších vztahů“, že je zde zakreslena hranice posuzované stavby. Jedná se o přílohu č.1 dokumentace, která zahrnuje celou brněnskou aglomeraci, je v hrubém měřítku 1:50000 a je z důvodů přehlednosti bez zakreslení detailů. Na tuto „vstupní“ přílohovou mapu navazují mapy se zakreslenými podrobnostmi. Jedná se o přílohy č. 2 Zakreslení záměru do ortofotomapy (1:10000), č. 4 Zakres etapizace staveb městské infrastruktury a drážních staveb (1:15000), č. 5a Předpokládané demolice - centrální část (1:5000), č. 5b Předpokládané demolice - sever (1:5000), č. 6 Situace půdních poměrů (1:15000), č. 7a Potenciální rizika znečištění zemin a podzemní vody na území dotčeném přestavbou ŽUB (1:10000). Zde všude je také zakreslena přerušovanou čarou „hranice“, kterou si sdružení zřejmě mylně vysvětluje jako „hranici posuzované stavby“. V legendě v mapových přílohách je užít jiný termín a to „Území dotčené přestavbou“, které se skládá ze dvou částí a to z přerušovanou čarou přibližně vymezeného území „hranice území dotčeného přestavbou ŽUB“ a plnou čarou zakreslenými trasami „nově navržené kolejiště ŽUB“. Přerušovaná čára zde přibližně (proto přerušovaně) vymezuje prostor, který bude prováděním záměru dotčen (myšleno dotčen významně z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí). Do území dotčeného přestavbou ŽUB jsou zahrnuta i nově navržená kolejiště, která vybíhají z „hranic“, jejich vliv není podstatný, (jedná se o napojení nových kolejišť na stávající kolejiště) a tedy se významně svého okolí nedotknou. Podle žalovaného žalobce opomíjí textovou část dokumentace, které se žalovaný konkrétně dovolává. Rovněž tak v části

vztahující se k trase Vídeňská – Střelice, odkázal žalovaný na text dokumentace, v němž na několika místech je uveden rozsah záměru. Stavba umístěná v městské části Maloměřice podle žalovaného nepodléhá posouzení, přičemž žalovaný vycházel ze skutečnosti, že investor v období mezi ukončením procesu EIA a podáním žádosti o územní řízení rozšířil rozsah stavby o modernizaci dvou průjezdných stávajících kolejí v úseku Brno – Židenice - zhlaví Hády i s tím související objekty a dále o sdělovací kabely umístěné na pozemcích dráhy mimo posuzovaná území (směr Střelice, Slatina, Chrlice, Brno-Botanická). Investor doložil k tomuto rozšíření i stanovisko MŽP ČR z 5.2.2005 ve vztahu k dodržení zákona o posuzování vlivu na životní prostředí. Toto rozšíření záměru dle stanoviska MŽP ČR nepodléhá posouzení, což vyplývá z vyjádření MŽP ČR. Dokumentace pro územní řízení obsahující toto rozšíření byla projednána a doložena potřebnými doklady pro územní řízení. K uvedené oponentuře připojil žalovaný přehled jednotlivých napadených objektů (žalobci namítaným neposouzeným stavebním objektům v územním rozhodnutí), a dovodil, že tyto námítky nejsou důvodné.

K námitce omezení práva na seznámení s podklady pro rozhodnutí uvedl žalovaný, že žalobce o) zde znovu opakuje své námítky podané v územním řízení, které byly zodpovězeny a dostatečně zdůvodněny v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí stavebního úřadu. Toto vysvětlení potvrdil v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Pokud jde o žalobní námítky týkající se bránění v pořizování výpisů žalobci z dokumentace pro územní rozhodnutí, nezakládá se tvrzení žalobce o) na pravdě, což dokládá spisový materiál (protokoly) stavebního úřadu I. stupně i záznamy z návštěv zástupce tohoto občanského sdružení na odvolacím orgánu. Dle sdělení stavebního úřadu I. stupně tento nejdříve žalobci o) a jiným občanským sdružením umožnil pořízení kopií dokumentace k digitálním fotoaparátům, stejně jako pak pořizoval pro občanské sdružení tištěné kopie závazných stanovisek dotčených orgánů, vyjádření účastníků a dalších dokumentů ze spisu. Kromě toho stavební úřad poskytl občanskému sdružení kopie všech dokumentů dodaných stavebníkem v digitální podobě na dvou „flash“ paměťových kartách. V průběhu řízení však došlo k tomu, že zástupci občanského sdružení přišli s požadavkem nového fotografování již takto pořízené projektové dokumentace a jako důvod uvedli, že pořízená fotodokumentace je nekvalitní a rozmazaná. Na základě žádosti projektanta SUDOP Brno a dle § 133 stavebního zákona a autorského zákona pak stavební úřad další fotografování výkresů občanskému sdružení neumožnil. Důkazem toho, že občanské sdružení mělo přístup k projektové dokumentaci a mělo kopie koordinačních situací, je skutečnost, že přesně specifikovalo ve své žalobě podrobný výčet položek stavebních a provozních objektů stavby, pro které nebyla zpracována EIA, což by bez znalosti lokalizace těchto dílčích staveb nebylo možné. Nahlížení do spisu občanským sdružením je zdokumentováno ve spisu, stejně jako poučení stavebního úřadu o nahlížení do spisu. O tom, že občanské sdružení mělo dostatečné informace, svědčí i vyměření správního poplatku za pořízení kopií všech vyjádření a námitek účastníků územního řízení. Správní orgány obou stupňů tak v žádném případě neporušily ustanovení § 23 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, o právu účastníků řízení a jejich zástupců nahlížet do spisu a pořizovat si z nich výpisky.

Namítá-li žalobce a) omezení práva podávat námítky a připomínky stran nedostatečného řešení nadlimitních intenzit hluku a narušení pohody bydlení, zásah do architektonicky a urbanisticky cenného areálu městských jatek či nevhodnost řešení ŽUB z hlediska potřeb a komfortu pro cestující v MHD stavebním úřadem I. stupně, pak uvedené

námítka nesouvisí se zákonem č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který vymezuje co se rozumí pod pojmem ochrana přírody a krajiny a co tato zajišťuje. V ustanoví § 70 citovaného zákona je pak stanoveno, za jakých podmínek se stává občanské sdružení, jehož hlavním posláním je podle stanov ochrana přírody a krajiny účastníkem správního řízení. O žádné omezení podání námitek a připomínek tedy nešlo, neboť námítka podána občanským sdružením byly ve vztahu k občanskému sdružení pro jeho nepříslušnost v tomto ohledu zamítnuty, neznamená jejich omezení. V průběhu územního řízení byla zmiňovaná problematika řešena kompetentními odbornými orgány, jejichž vyjádření se stala podkladem pro územní rozhodnutí. O námitkách žalobce o) bylo rozhodnuto ve výroku územního rozhodnutí s náležitým odůvodněním. Z uvedeného vyplývá, O omezení práva podávat námítka a připomínky se v žádném případě nejednalo.

Pokud je žalovanému vytýkáno nezákonné požadování poplatku za vydání kopií ze spisu, tuto žalobní námítka opět uplatnil žalobce o), který nehodlal uhradit správní poplatek za pořízení kopií 136-ti stran formátu A4 obsahující všechny námítka a vyjádření účastníků řízení o umístění stavby „Přestavba ŽUB“. Ve věci bylo vedeno samostatné správní řízení, na základě výzvy k zaplacení správního poplatku se žalobce o) odvolal, jeho odvolání bylo zamítnuto pravomocným rozhodnutím. Žalobní námítka je vzhledem k předmětu žaloby právně irelevantní.

K námitce vztahující se k zásahu do krajinného rázu bez vydání souhlasu orgánu ochrany přírody, se vyjádřil dotčený orgán státní správy - Odbor životního prostředí Magistrátu města Brna: Orgán ochrany přírody nezačal správní řízení ve věci vydání souhlasu dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, § 12 odst. 2, jelikož dospěl k názoru, že umístěním staveb nedojde ke snížení nebo změně krajinného rázu. Ve své úvaze vycházel z faktu, že celá zájmová lokalita je dlouhodobě a silně ovlivňována stavební činností člověka. Podporu své úvahy našel také v oznámení záměru, dokumentaci vlivů záměru a posudku o vlivech záměru zpracovaných dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. V posudku o vlivech záměru „Přestavba železničního uzlu Brno“ na životní prostředí se v části D.I.8. Vliv na krajinu uvádí: „Jedná se o území, které je dlouhodobě přetvářeno člověkem, s vysokou intenzitou zastavění, vybudovanou dopravní a technickou infrastrukturou a předpokládá se pokračující urbanizace. Realizace záměru probíhá uvnitř vymezeného typu urbanizované krajiny, nedojde k „nepatřičným“ zásahům do mezotypů sousedních, dopady urbanizačních záměrů v urbánní krajině lze hodnotit jako odpovídající krajinnému typu“. Nebylo tedy aplikováno ustanovení novelizovaného zákona, jak se domnívá žalobce, neboť ve svém stanovisku orgán ochrany přírody ustanovení § 12 odst. 4 necituje ani nevyužívá. Vychází z toho, že v městském prostředí v těsné blízkosti centra města, městské památkové rezervace a jejího ochranného pásma nelze aplikovat ustanovení § 12 odst. 1. Tomuto orgánu nenáleží posuzování či hodnocení dopadu nově umístěvané stavby na objekty, které jsou chráněny jiným speciálním zákonem, tj. zákonem o památkové péči. Zpracovatel dokumentace vlivů na životní prostředí k zásahu do krajinného rázu uvedl, že v dokumentaci vlivů záměru je provedeno vyhodnocení vlivu záměru na krajinu (mezotyp 17.2.10-urbanizované krajiny), které zde vyznívá kladně. Hodnocení bylo přijato bez připomínek. Tvrzení žalobce o), že „součástí spisu není ani jedna studie, která by vyloučila dotčení krajinného rázu umístěním této stavby,“ tak není opodstatněné. Významný negativní vliv na krajinu (krajinný ráz) byl vyloučen již v průběhu procesu posuzování vlivů.

K námitce vztahující se k zásahu do významných krajinných prvků bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny odkázal žalovaný na vyjádření orgánu ochrany přírody a jeho odůvodnění, že v územním řízení není k dispozici podrobná dokumentace v rozsahu technického řešení jednotlivých stavebních objektů a nelze ani požadovat jeho předložení, protože náležitosti dokumentace pro umístění stavby je stanoveno obecně závazným právním předpisem. Vzhledem k tomu, že mezi vydáním územního rozhodnutí a realizací konkrétního zásahu může uplynout i značný časový úsek v řádech let, mohou v území nastat změny v rámci případných přírodních procesů a již vydané závazné stanovisko by se mohlo stát nadbytečným nebo v jiném případě nedostatečným v podmínkách ochrany významných krajinných prvků. Orgán ochrany přírody se přikláněl k vydání závazného stanoviska k zásahu do významných krajinných prvků v rámci stavebního řízení, aby časový odstup mezi povolením činnosti a vlastní realizací byl co nejkratší. Zájmy ochrany přírody byly podrobně zpracovány v oznámení záměru, dokumentaci vlivů záměru a posudku o vlivech záměru zpracovaných dle zákona č. 100/2001 Sb., podmínky a připomínky byly zpracovány do Stanoviska dle tohoto zákona.

Rovněž k námitce zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů živočichů žalovaný odkázal na vyjádření dotčeného orgánu státní správy - Odboru životního prostředí, v němž se uvádí, že dokumentace v tomto stupni projektové přípravy je natolik hrubá, že v tomto případě neumožňuje vést smysluplné řízení o udělení výjimek z ochranného režimu chráněných druhů živočichů. Orgán ochrany přírody považuje za nezbytné řešit otázku výjimek ze zákazů, stanovených v odstavci 2 § 50 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, až podle dokumentace pro stavební povolení, podle které bude teprve moci detailně posoudit pravděpodobnost a nezbytnost škodlivých zásahů do přirozeného vývoje chráněných živočichů, jejich dopad na populace chráněných druhů a případně stanovit precizní podmínky, za kterých se případná výjimka uděluje. Právě stanovení existence, míry a charakteru škodlivosti zásahů souvisejících se stavební činností je zásadní otázkou pro možnost vedení takového řízení a v tomto případě je lze určit až z dokumentace pro stavební povolení předmětné aktivity.

K námitce zásahu do ochranného pásma přírodní rezervace Černovický hájek se vyjádřil dotčený orgán státní správy - Odbor životního prostředí, tak, že za daných okolností (nejedná se o zásah do vlastního jádrového území přírodní rezervace, ale pouze o nepříliš významný zásah do obecného 50ti metrového ochranného pásma, které má systémem předchozích souhlasů s vyjmenovanými činnostmi zabezpečit chráněné území před rušivými vlivy z okolí) je rovněž z hlediska nezbytnosti posouzení míry předpokládaného zásahu a jeho možného vlivu na chráněné území nutné vést řízení o vydání souhlasu až podle podrobné dokumentace pro stavební povolení. Z dokumentace pro územní řízení nelze tyto skutečnosti v dostatečné podrobnosti posoudit.

K rozsahu a uspořádání ploch zařízení staveniště v rámci zpracované dokumentace pro územní řízení - Studii souboru staveb, DÚR Přestavby železničního uzlu Brno, byly stanoveny veškeré potřebné podklady a návrh technického řešení byl zpracován tak, aby bylo možné stavbu umístit. Z hlediska komplexu definovaných 6 samostatných staveb, jejichž realizace se předpokládá postupně jak v čase tak v prostoru, v rozmezí nejméně 8 let, a přitom se technologicky vzájemně překrývají, je naprosto jasné, že jednotlivé podrobné části realizace staveb, etapy a fáze lze rozpracovat pouze a jenom v podrobnostech odpovídajících míře a hloubce technického řešení. Veškeré další náležitosti rozsahu realizace souboru staveb,

plošných nároků, dopravních tras a podobně tak, jak jsou obecně definovány a to zejména pro specifickou drážního provozu byly zpracovány a uvedeny již pro DÚR a názornost prezentována grafickými přílohami. Pro umístění zařízení staveniště, jak je při stavbách dráhy obvyklé, se postupuje ve smyslu zákonných ustanovení v rozhodnutí stavebního úřadu, vést v rámci stavebního řízení cestou vybraného zhotovitele samostatné řízení pro organizaci výstavby a umístění zařízení staveniště. Rozhodnutí v dané proceduře je odpovídající povaze věci, samostatnost řízení pro určení podrobností v části organizace výstavby a tím stanovení zařízení staveniště je výhodnějším způsobem přípravy stavby.

Namítané nedostatky stanoviska EIA žalovaný rovněž odmítl s tím, že stanovisko EIA vydané Ministerstvem životního prostředí ČR vychází z návrhu stanoviska, který je součástí posudku záměru „Přestavba ŽUB“. Posudek byl v souladu se zákonem zveřejněn (mj. na internetu). Žalobce o) tedy měl možnost vyjádřit se k problematice jak formou připomínek k posudku, či zasláním na MŽP ČR, tak i v následném veřejném projednání. Procesu EIA se zúčastnil, k dokumentaci EIA se nevyjádřil a ani nevyužil možnosti vystoupit na veřejném projednání záměru a neuplatnil své zákonné právo. Na veřejném projednání EIA byly vzneseny pouze 2 připomínky k záměru, které nesouvisely s předmětem jednání. Zvukový záznam z veřejného projednání je k dispozici na MŽP ČR. Proces EIA byl ukončen kladně stanovením podmínek pro další stupeň dokumentace. Vzhledem k uvedenému nelze do tohoto procesu zasahovat a námitky jsou proto irelevantní.

Další námitku, totiž že stavba byla umístěna... „v rozporu s vyhláškou města Brna č. 10/1994 O zeleni v městě Brně...“ považuje žalovaný rovněž za irelevantní. Je sice pravdou, že citovaná vyhláška ve svém článku 6, který je nazván „Územní řízení“ stanoví, že stavebník je povinen s návrhem na územní rozhodnutí předložit komplexní vyhodnocení stávající zeleně obsahující mj. vyhodnocení stávající zeleně z hlediska kategorizace a ochrany přírody a krajiny a památkové péče, a dále předpokládaný rozsah asanace zeleně s finančním oceněním a jakýsi „předběžný souhlas“ orgánu ochrany přírody úřadu příslušné městské části. Je však nutno si uvědomit, že obec je i při vydávání vyhlášek jako obecně závazných předpisů zavazujících fyzické i právnické osoby na svém území, limitovaná mezemi, které stanoví zákon. Nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě a nemůže upravovat záležitosti, které jsou již upraveny předpisy veřejného či soukromého práva. Účelem a funkcí obecně závazné vyhlášky (OZV) je správa vlastních záležitostí samostatně, nelze je spatřovat v nějaké volné reprodukci zákonů, týkajících se úkolů v oblasti státní správy, či dokonce normování v této oblasti. Jestliže obec vydává vyhlášku, kdy vystupuje jako subjekt určující pro občana povinnosti jednostrannými zákazy a příkazy, tj. jestliže vydává vyhlášku, jejímž obsahem jsou právní povinnosti, může tak činit jen v případě výslovného zákonného zmocnění. Problematika ochrany zeleně je upravena především zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, územní řízení zákonem č. 50/1976 Sb. v platném znění a vyhláškou č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona. Tyto právní předpisy obsahují požadavky na obsah a rozsah podkladů, které je stavebník povinen předkládat stavebnímu úřadu k žádosti o vydání územního rozhodnutí. Stavební zákon neobsahuje pro obce žádné zmocnění, které by je na tomto úseku státní správy opravňovalo k ukládání povinností nad rámec zákonné úpravy: vyhláška nemůže upravovat věci vyhrazené zákonu. Vyhláška města Brna č. 10/1994, respektive její článek č. 6 je v tomto ohledu protiprávní a k jejímu „nedodržení“ přihlížet skutečně nelze. Dotčený orgán na úseku ochrany zeleně, odbor životního prostředí MMB záměr umístění „stavby „Přestavba ŽUB“ všestranně posuzoval, spis obsahuje jeho vyjádření, kde je uvedeno, že jednotlivé fáze

výstavby budou dopracovány o rozsah nutných asanací stávajících dřevin, včetně návrhu lokalit vytypovaných v řešeném území a vhodných pro realizaci náhradních výsadeb. Nedílnou součástí projektové dokumentace pro stavební řízení musí být vždy projekt sadových úprav zpracovaný zahradním architektem, jehož součástí bude inventarizace a ocenění dřevin navržených k asanaci. Park Jižní centrum je uveden ve Vyhlášce č. 10/94 o zeleni v městě Brně, v příloze č. 1 - Seznam nejvýznamnější zeleně, jejíž plošný rozsah nesmí být zmenšen. Dokumentace pro stavební řízení bude dopracována o návrh lokalit vytypovaných v řešeném území vhodných pro realizaci náhradních výsadeb. Předmětný návrh výše uvedených lokalit musí být v souladu s organizací výstavby souboru staveb (stavba 02-05) a současně musí být zkoordinován s návrhem lokalit určených pro realizaci náhradních výsadeb za asanovanou zeleň, které budou vytypovány v rámci stavby 06 - městská infrastruktura. Bude rovněž zpracován návrh ozelenění těchto lokalit. U kácení dřevin mimo les ve smyslu § 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, které nejsou součástí břehového porostu, uděluje povolení ke kácení dřevin ve smyslu Statutu města Brna příslušný ÚMČ, včetně uložení náhradní výsadby ve smyslu § 9 uvedeného zákona. Ve stejném duchu se vyjádřily i orgány ochrany přírody úřadů městských částí i Městské úřady, jejichž území se navrhovaná stavba dotýká.

Požadavky stavebního zákona na dokumentaci předkládanou k územnímu řízení byly dodrženy. V současné době již vyhláška města Brna č. 10/1994 není platná, neboť byla Zastupitelstvem města Brna právě pro její nezákonnost zrušena.

K rozporům umístění stavby s Územním plánem města Brna žalovaný odkázal na vyjádření OÚPR MMB. Ve smyslu § 29 zákona č. 50/1976 Sb. části územně plánovací dokumentace, které nejsou vymezeny závazně a takto vyhlášeny obecně závaznou vyhláškou, jsou směrné. Úprava směrné části je dle § 31 odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb. v pravomoci pořizovatele a zákon k tomu nestanoví žádná omezení. Vzájemné hranice funkčních ploch nejsou vymezeny v závazné části ÚPmB, jsou tudíž součástí směrné části ÚPmB a o jejich úpravě rozhoduje OÚPR MMB. Úprava směrné části S 16/06 mezi ul. Vodařskou a Heršpickou rozšířila plochu komunikace a veřejného prostranství při zachování pásů zeleně krajinné a zeleně městské podél řeky Svratky. Skladba funkčních ploch, které jsou vymezeny závazně, zůstala zachována. Tramvajová smyčka a zastávky v prostoru mezi ul. Vodařskou a řekou Svratkou jsou na základě úpravy směrné části ÚPmB umístěny na ploše „komunikace a prostranství „místního významu“, které jsou pro tento způsob využití určeny. Umístění je tudíž v souladu s ÚPmB. Dle úpravy směrné části S 16/06 byla funkční plocha „komunikace a prostranství místního významu“ rozšířena i na pravý břeh Svratky, tzn. že původně navržená slepá komunikace končící na břehu byla prodloužena podél řeky a zaústěna za viaduktem do navržené místní komunikace. Prodloužení komunikace podél břehu je situováno na stávající komunikaci, která je veřejně přístupnou ulicí a v rámci návrhové plochy krajinné zeleně, by musela být při realizaci zeleně respektována. Komunikace, prodloužená Vodařské, je na základě uvedené úpravy směrné části umístěna v souladu s Územním plánem města Brna. Další navržená komunikace, rovnoběžná s výše uvedenou, končící jako slepá v pásu krajinné zeleně na břehu řeky, není součástí napadeného územního rozhodnutí. Pokud se týká rozporu se zásadami uspořádání dopravy, který žaloba tvrdí, je nutno uvést, že rozpor s vymezením ploch pro veřejně prospěšné stavby je třeba posoudit ve vztahu k důsledkům, které tento institut v územně plánovací dokumentaci znamená, tj. případné vyvlastnění práv k nemovitostem, a k potřebě tento institut v územním plánu zakotvit. V případě realizace

předmětných staveb v předmětném území nelze institut veřejně prospěšné stavby, použit Pozemky, na nichž jsou tyto stavby umístěny, jsou ve vlastnictví investorů staveb.

K procesním námitkám vztahujícím se ke krátké lhůtě pro seznámení se z podklady a s tím souvisejícího porušení práva na vyjádření k podkladům rozhodnutí uvedl žalovaný, že v ust. § 36 stavebního zákona je stanoveno, že lhůta pro uplatnění námitek či připomínek nesmí být kratší než 15 dnů. Na úředních deskách ÚMČmB, Brno - střed bylo oznámení o zahájení územního řízení vyvěšeno dne 19.7.2006, ústní jednání, které bylo nejzazší možností pro uplatnění námitek a připomínek, se uskutečnilo dne 24.8.2006, tedy déle než za 1 měsíc. V tomto časovém rozmezí bylo celkem 11 úředních dnů, ve kterých měli účastníci možnost seznámit se spisem (z toho 6, úředních dnů po doručení oznámení). Ze záznamu o nahlížení do spisu lze dovodit zájem jednotlivých účastníků řízení o seznámení se s podklady pro vydání územního rozhodnutí. Většina odvolatelů, kteří tuto skutečnost ve svých odvoláních uváděli, na stavební úřad nepřišla ani jednou, o seznámení se s podklady pro rozhodnutí neprojevil zájem. Stavební úřad jim tedy ani nemohl „zamezit v přístupu do spisu“. Naopak ve snaze vyjít vstříc účastníkům řízení, byli na stavební úřad v určené dny přizváni projektanti odborných profesí, kteří přítomné účastníky řízení seznámili s navrhovanou stavbou a zodpověděli dotazy týkající se odborné problematiky. Dne 7.8.2006 bylo tématem setkání kolejové řešení a mosty, dne 14.8.2006 pozemní objekty a komunikace, dne 21.8.2006 inženýrské sítě, vodohospodářské stavby a protipovodňová opatření. Termíny konání setkání s projektanty byly uvedeny v oznámení o zahájení řízení. Z výše popsanych skutečností je dostatečně zřejmá vstřícnost stavebního úřadu a snaha objasnit účastníkům řízení odbornou problematiku, byť to správnímu orgánu zákon neukládá. K porušení zákonné úpravy nedošlo. Stavební úřad I.stupně mohl lhůtu pro uplatnění námitek a svolání ústního jednání určit až v okamžiku, kdy byly ze strany navrhovatele doplněny všechny podklady pro vydání územního rozhodnutí nezbytné. Žalobní námitku uplatnil žalobce o), který napadá mimo jiné i prodloužení lhůty k vydání územního rozhodnutí pro stavební úřad I. stupně. Tuto záležitost upravuje ust. § 49 odst. 2 správního řádu, její řešení je v kompetenci odvolacího orgánu a její posouzení žalobci nepřísluší. Prodloužení lhůty k vydání rozhodnutí má odpovídat povaze věci a stavu dosavadního řízení, ale i reálným možnostem správního orgánu, který má ve věci rozhodnout a nelze ji srovnávat se lhůtou k uplatnění námitek. Lhůtu pro uplatnění námitek a připomínek v územním řízení určuje stavební zákon jako lex specialis v ust. § 36 odst. 1, je omezena zásadou koncentrace řízení, tzn., že ustanovení správního řádu se zde nepoužije. Námitka, že bylo porušeno právo na vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí vztahující se ke stanovisku KHS ze dne 5.2.2007 je právně irelevantní, neboť citovaný přípis je vyjádřením k podaným odvoláním proti vydanému územnímu rozhodnutí a nikoliv novým podkladem pro územní rozhodnutí.

Namítá-li žalobce nevypořádání se s doplněním odvolání, pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil žalobci o) otázky týkající se podání odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I.stupně. Dle § 54 odst. 1, 2 správního řádu je nutno odvolání podat u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení. Poslední den odvolací lhůty byl u stavebního úřadu I. stupně 29.12.2006. Dodatečné přípisy byly podány po uplynutí řádné odvolací lhůty. Vzhledem k vázanosti správního orgánu prvního stupně seznámit s obsahem odvolání ostatní účastníky řízení a k jeho povinnosti postoupit v zákonem stanovené lhůtě spisový materiál odvolacímu správnímu orgánu, nelze dodatečná podání akceptovat, neboť to zákonná úprava nedovoluje a znamenalo by to narušení zákonem zaručeného rovného postavení účastníků řízení zvýhodněním jednoho z nich a v konečném

důsledku i porušení platné právní úpravy nedodržením stanovených termínů z důvodů „neukončitelnosti“ procesu správního řízení.

Žalovaný rovněž odmítl námitku vztahující se k údajné manipulaci s datem vyvěšení. Žalovaný argumentuje tím, že územní rozhodnutí bylo doručováno veřejnou vyhláškou v souladu s ustanovením § 26 odst. 2 správního řádu. Text celého územního rozhodnutí byl vyvěšen na elektronickém čtecím zařízení v rámci oficiální úřední desky Úřadu městské části města Brna, Brno-střed na objektu Masarykova 25/27, včetně mapové přílohy a data vyvěšení uvedeného v názvu dokumentu. Vyvěšením na této úřední desce, která je přístupná bez časového omezení, byla naplněna díkce výše uvedeného ustanovení správního řádu, ust. § 42 stavebního zákona jako právních norem vyšší právní síly, tak i vyhlášky č. 132/1998 Sb., jako právní normy nižší právní síly. Do textu rozhodnutí bylo dále možno nahlédnout na podatelně ÚMČ Brno-střed, Dominikánská 2, o čemž byli účastníci uvědoměni odkazem na úřední desce. Ve spisovém materiálu je založen stejnopis dokumentu s vyznačenými daty vyvěšení (29.11.2006) a sejmutí vyhlášky (15.12.2006), který je dokladem o doručení. Dokument byl nad rámec zákonné povinnosti také zveřejněn na webových stránkách úřadu městské části Brno-střed, tedy způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tato povinnost vyplývá až ze zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a účinného od 1.1.2006. V žalobách je poukazováno na „nezákonnost“ vyvěšení dokumentu, výtky se týkají informativního vyvěšení první a poslední strany rozhodnutí, které obsahovalo odkaz na možnost nahlédnutí do celého dokumentu na podatelně úřadu na Dominikánské ulici. Při rozsahu územního rozhodnutí o 206-ti stranách textu, nebyl jiný postup ani možný a navíc je tento postup v souladu s právní úpravou § 48 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb. Z obsahu žalob poukazujících na „nezákonné zveřejnění vyhlášky“ je zřejmé, že se žalobci seznámili s obsahem územního rozhodnutí, a že jim tedy dokument byl prokazatelně doručen. Územní rozhodnutí obsahuje na str. 203 poučení účastníků o možnosti podat odvolání do 15-ti dnů ode dne doručení, na str. 204 je uvedena lhůta 15 dnů pro vyvěšení veřejné vyhlášky i fikce jejího doručení, tj. 15. den vyvěšení na úřední desce Úřadu městské části města Brna, Brno-střed. Žalobce o) navštívil podatelnu na ul. Měnická, kde se nacházela pouze kopie ÚR pro informaci a jenom na ní bylo pracovníci doplněno datum vyvěšení, které zapoměla uvést. Tuto okolnost nelze označovat za nezákonné zveřejnění vyhlášky. O řádném vyvěšení rozhodnutí formou veřejné vyhlášky svědčí i skutečnost, že všech 84 odvolání bylo podáno v zákonem stanovené lhůtě, že jim tedy dokument byl prokazatelně doručen, a že nedošlo ke zkrácení procesních práv účastníků řízení. Žalobce o) uvádí, že v napadeném odvolacím rozhodnutí je tato záležitost řešena pouze na str. 19. Není tomu tak, neboť posouzení a vysvětlení této odvolací námítky je věnována celá strana 15 napadeného rozhodnutí.

Velmi obsáhle se žalovaný vyjádřil k námitkám o narušení pohody bydlení a nedostatečným zjištěním ohledně vibrací v obytných budovách vyvolaných provozem na železniční trati v projektovaném úseku v městské části Židenice. Žalobce ve svém podání uvádí veškeré možné dílčí části vlivu lidské činnosti na životní prostředí nesourodě, místy chaoticky, s tvrzením, že napadené rozhodnutí o umístění stavby „Přestavba železničního uzlu Brno“, tak jak je navrženo, je v rozporu s povinností posuzování umístěné stavby z hlediska zachování požadavku na pohodu bydlení. Tak jak je dokladováno ve všech zpracovaných materiálech týkajících se posuzování hlukové zátěže území, bylo prováděno vypracováním akustické studie a dále jmenovitě dle uskutečněného měření vibrací v obytných budovách vyvolaných provozem na železniční trati v projektovaném úseku Brno os.n. – Brno - Židenice. Vibrace změřil a vyhodnotil a prognózu vypracoval znalec, posouzení vibrací v

určených budovách na 4 místech, dostatečně popisujících dotčené území, bylo provedeno na základě provedených měření. Výběr měřících míst a způsob měření vibrací byly stanoveny v souladu s požadavky zpracovatele projektové dokumentace a původními požadavky Občanských sdružení ustavených v MČ Brno - Židenice. Měření a hodnocení vibrací bylo uskutečněno podle nařízení vlády č. 148/2006 Sb. „o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací“. Vliv nově v projektu navrženého uložení kolejového systému UIC oproti stávajícímu, vykázal při akustickém měření v terénu pokles o 4 - 6 dB. Součástí vyjádření žalovaného je tabulkový přehled navržených protihlukových stěn v oblasti MČ Židenice. V rámci stavby je řešena také přestavba nebo nová výstavba řady železničních mostů. Mosty situované v blízkosti obytné zástavby jsou navrženy s protihlukovými stěnami, pokud je to technicky možné, proveditelné a účelné. Technické zdůvodnění odstoupení od návrhu ochrany pomocí protihlukových stěn je doloženo v projektu, k ochraně se navrhuje individuální protihluková opatření. Jejich rozsah je doložen výkresovou přílohou. Obecně lze požadavky na ně definovat následovně: Objekty stávající zástavby určené k zachování budou podrobeny stavebnímu průzkumu a podle hladin hluku v jejich venkovním chráněném prostoru, druhu konstrukce, jeho technického stavu, neprůzvučnosti obvodového pláště a způsobu využití jejich místností budou navržena a dimenzována individuální protihluková opatření. Po stránce konstrukční je třeba věnovat pozornost objektům panelové výstavby, půdním vestavbám apod. ve vazbě na akustickou zátěž v dané lokalitě (ČSN 73 05 32).

Je však třeba vzít na vědomí, že vlivem polohy objektu vůči zdroji resp. zdrojům, konfiguraci terénu apod. nelze absolutně vždy dosáhnout splnění normových požadavků. Individuální opatření se vztahují na objekty, kde překročení limitní hladiny akustického tlaku v noci bude prokázáno přímým měřením nebo ověřeným výpočtovým modelem. Pro tyto objekty lze zajistit akustickou ochranu vnitřního prostředí technickými opatřeními typu přetěsnění nebo výměnou oken za nová s vyšším útlumem a pod. Ve smyslu § 12 odst. 6 NV 502/2000 Sb., v platném znění, je třeba dbát při navrhování konstrukcí IPO na možnost větrání chráněných místností. Výpočty hladin akustického tlaku jsou prováděny v souladu s požadavky mezinárodních standardů a metod, jejichž výběr je dán doporučením Evropské komise a směrnici č. 49 EU. Zdrojová revize vzhledem k domácímu vozovému parku je dána ustanoveními předpisu EU 613/2003. Pro návrhy protihlukových stěn je zavedena korekce vzhledem k třídě přesnosti výpočtového programu, ověřovacího měření po realizovaných konstrukcích in situ, i k zohlednění místních podmínek. Hodnocení výpočtové zátěže je prováděno podle požadavků nařízení vlády č. 502/2000 Sb., ve znění novely č. 88/2004 Sb. K problematice posouzení vlivu stavby na denní osvětlení a proslunění byl zpracován v listopadu 2005, elaborát firmou MORAVIA CONSULT Olomouc. Závěry stanovují v dalším stupni projektové dokumentace požadavek dopracovat technické řešení s podrobným přesným posouzením, což úroveň územního řízení neumožňuje, včetně doplnění ověřovacím měřením upřesnit podmínky zjištěné zjednodušenými výpočty. Dle výstupů pro zlepšení poměrů lze navrhnout plně prosklenou protihlukovou stěnu, která nebude mít negativní vliv na světelné poměry okolí.

Pro posouzení stavu vibrací od jízdy vlaků po železniční trati v úseku Brno os.n - Židenice bylo provedeno osobou autorizovanou k výkonu úředního měření hluku a vibrací měření v terénu a vypracována Zpráva o měření vibrací a prognóza vibrací z výhledové dopravy v obytné zástavbě městské části Brno – Židenice, se závěrem, že po dokončení stavby ŽUB modernizace průjezdu - úsek 31 dojde při uplatnění uvedených antivibračních opatření ke snížení vibrací v obytných domech oproti současnému stavu o 8 dB - 10 dB. Lze důvodně předpokládat, že po dokončení stavby budou při všech průjezdech vlakových

souprav prokazatelně dodrženy hygienické limity stanovené obecně závaznými předpisy. Veškeré provedené kroky a opatření v rámci přípravy projektu stavby směřují k zachování resp. zlepšení pohody bydlení v oblasti přímo dotčené stavbou.

K podkladovému stanovisku, které vydala Krajská hygienická stanice uvedl žalovaný, že bylo vydáno podmíněně kladné stanovisko dne 19.1.2006 a následně se ještě KHS písemně vyjádřila. Součástí posuzované projektové dokumentace pro územní řízení byla mimo jiné i hluková studie vyhodnocující hlukovou zátěž z předmětné stavby, která byla zpracována na základě tehdy dostupných podkladů a dat. Ve stanovisku k projektové dokumentaci pro územní řízení byla stanovena řada připomínek. Dne 24.8.2006 ve věci návrhu na vydání územního rozhodnutí o umístění předmětné stavby uvedla KHS, že v projektové dokumentaci pro stavební povolení bude důsledně trvat na dokladování, že rozsah protihlukových opatření (např. výška, délka a tvar protihlukových stěn, návrh rekonstrukcí případně provedení změn ve využití u neochranitelných staveb) bude precizován tak, že provozem předmětné stavby je zajištěn reálný předpoklad nepřekročení hygienických limitů hluku, a to prioritně ve všech dotčených venkovních prostorech a chráněných venkovních prostorech staveb v souladu s platnou legislativou. Jakým způsobem bude zajištěn reálný předpoklad nepřekročení hygienických limitů hluku je podle žalovaného věci investora stavby. V žalobě napadaná změna v užívání staveb je pouze jedním z možných řešení nadlimitní hlukové zátěže, a to pouze ve výjimečných případech, kdy není jiný způsob rozumně dosažitelné ochrany. KHS neshledala žádné důvody, aby změnila podmínky stanovené ve svých stanoviscích, které byly převzaty do územního rozhodnutí.

Dále se žalovaný vyjádřil k žalobě žalobce a) tak, že odkázal na důvody vyplývající z napadeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto odvolání tohoto žalobce a zopakoval argumentaci vztahující se k námitkám též jiných žalobců, zejména vyjádření z listopadu 2005 k posouzení vlivu stavby na denní osvětlení a proslunění, posouzení stavu vibrací a vlivu předpokládaných vibrací způsobených výstavbou a po výstavbě na stávající objekty v ochranném pásmu dráhy, dále též odborný posudek vypracovaný pro stanovení a vyhodnocení změn hydrogeologie, z něhož plyne, že navrhovaná řešení nebudou mít negativní vliv na úroveň podzemní vody a doporučující stanovisko k uskutečnění hydrogeologického průzkumu v rámci dokumentace ke stavebnímu řízení. Požadavek tohoto žalobce ohledně zeleně byl v dokumentaci respektován. Požadavek na zastřešení nástupních ploch a umístění jednotlivých přístřešků nemůže kvalitu cestování zajistit. Otázka spravedlivého odškodnění občanů, jejichž majetky budou stavbou znehodnoceny není řešena v rámci tohoto typu řízení.

Obdobně jako se žalovaný vyjádřil k námitkám žalobce o), zaujal žalovaný postoj k námitkám žalobce n) s tím, že obsah těchto dvou žalob je identický.

Námitky žalobců b) – m), zejména pokud odkazují na jistá „doporučení“, žalovaný vyhodnotil tak, že průzkum stavu dotčených nemovitostí bude proveden před vydáním stavebního povolení. U veřejně prospěšných staveb zákon nepřiznává účastníkům územního řízení, aby byl respektován jejich souhlas s umístěním navrhované stavby. Podle § 38 stavebního zákona lze bez souhlasu vlastníka územní rozhodnutí vydat, je-li možné pro navrhovaný účel pozemek vyvlastnit.

Stavební úřad I. stupně se všemi podanými námitkami podrobně zabýval, některým bylo i vyhověno a tam, kde to nebylo možné, uvedl prvoinstanční orgán náležité zdůvodnění. Územní řízení je řízením návrhovým, kde stavební úřad rozhoduje o podaném návrhu a není kompetentní ukládat navrhovatelům zpracování jiných variant řešení. Stejně je tomu i u námitek, jejichž řešení je možné až v rámci stavebního řízení před vydáním stavebního povolení, včetně finančního vypořádání při výkupu, event. za nemovitosti vyvlastněné, neboť se jedná o stavbu ve veřejném zájmu. Žalovaný poukázal na vady žaloby v případě žalobce a), která je podle jeho názoru zmatečná.

V závěru vyjádření žalovaný uvedl, že územním rozhodnutím se určuje stavební pozemek, umístění staveb na něm a podmínky pro zpracování projektu stavby. Podmínky pro její realizaci jsou řešeny až ve stavebním řízení. Je nezbytné zdůraznit, že účastníci územního řízení si musí uvědomit, že na základě vydaného územního rozhodnutí o umístění stavby nevzniká navrhovatelům oprávnění k provedení stavby či k zahájení stavební činnosti. Právo stavbu realizovat vzniká až na základě pravomocného stavebního povolení vydaného ve stavebním řízení. Samotným rozhodnutím o umístění stavby nemůže vzniknout účastníkům žádná újma. Na tomto názoru se shoduje i současná ustálená judikatura správních soudů.

Postavení vlastníků sousedních nemovitostí, jako účastníků územního řízení, je opravňuje k hájení jejich vlastnických či jiných práv, která mohou být umístěním stavby dotčena přímo. Za přímé dotčení považuje současná judikatura takový případ, kdy může vydaným rozhodnutím dojít ke změně právního postavení účastníka řízení. Dotčení zájmů, které účastníci řízení subjektivně považují za svá práva, tedy není přímým dotčením vlastnických práv a nelze připustit z jejich strany ani nekonkrétní a nezdůvodněné napadání oblastí územního řízení, které jsou posuzovány odbornými orgány - dotčenými orgány státní správy povolanými zvláštními zákony k hájení veřejných zájmů, či námitky směřující k ochraně práv cizích subjektů.

Specifické je postavení občanských sdružení, jejichž postavení účastníků správních řízení je upraveno v ust. § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7.12.2005, č.j. 3 As 8/2005-118 svědčí občanskému sdružení účastenství podle § 70 odst. 2 cit. zákona o ochraně přírody a krajiny pouze v takovém správním řízení, jež je způsobilé zasáhnout zájmy vymezené v § 2 odst. 1 tohoto zákona. Účast občanských sdružení ve správních řízeních nelze vykládat natolik široce, že by se vztahovala na řízení, jež mohou zasáhnout jakoukoliv složku životního prostředí, nýbrž toliko složky životního prostředí chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny. Umístěvaná stavba „Přestavba ŽUB“ mohla mít teoreticky vliv na složky životního prostředí chráněné dalšími zákony, jako jsou ovzduší, vody, hluk, tyto zájmy však nehájí občanská sdružení, nýbrž orgány státní správy, které se k umístění vyslovily kladně. Dle Nejvyššího správního soudu je judikatura správních soudů týkající se působení občanských sdružení zabývajících se ochranou přírody a krajiny ve správních i soudních řízeních setrvalá, přičemž lze poukázat na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12.4.2000, č.j. 5 A 98/98-109, kde je uvedeno, že „je-li žalobcem ve správním soudnictví občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, může úspěšně namítat nezákonnost rozhodnutí, avšak jen potud, tvrdí-li, že v řízení byla zkrácena jeho procesní práva. Tento žalobce - občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny - pak před soudem není oprávněn k tomu, aby si žalobou osvojil

pokračování

31Ca 145/2007-421

námítky třetích osob, uplatněné ve správním řízení a týkající se porušení práv těchto osob, a to ani tehdy, jestliže taková osoba sama žalobu u soudu nepodala, což žalobce o) činil.

Odvolací správní orgán velmi podrobně a pečlivě zkoumal na základě 84 podaných odvolání územní rozhodnutí č. 169 na „Přestavbu ŽUB“, včetně všech dokladů potřebných k posouzení věci a vydání rozhodnutí o umístění stavby, jak je patrné z jeho rozhodnutí. Zabýval se souladem s Územním plánem města Brna, vydanými stanovisky, vyjádřeními i posudky ve věci a v neposlední řadě i obsahem podaných odvolání, přičemž neshledal žádné důvody, které by bránily umístění navrhované stavby, a proto rozhodl tak, jak je ve výrocích napadeného rozhodnutí uvedeno.

Žalovaný zdůrazňuje, že nebylo v územním řízení prokázáno porušení či zkrácení procesních práv žalobců tak, aby to mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí a žalobcům nebyla upírána žádná práva na informace obsažená v Listině základních práv a svobod ani v Aarhuské úmluvě.

Proces přípravy umístění tak náročného a rozsáhlého souboru drážních staveb a staveb městské infrastruktury soustředěný pod názvem „Přestavba železničního uzlu Brno“ si vyžádal několikaleté maximální úsilí velkého počtu odborníků různých profesí. V současné době je železniční doprava považována za nejekologičtější způsob dopravy, neboť zde uplatňované moderní technologie chrání jak životní prostředí, tak i přírodu a krajinu. K celému řízení i rozhodování bylo přistupováno s veškerou odpovědností, závěry vycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci a bylo postupováno v souladu s tehdy platnými právními předpisy, zejména zákonem č.50/1976 Sb., zákonem č. 71/1967 Sb. a příslušnými vyhláškami. Proto žalovaný navrhl, aby žaloby byly zamítnuty.

K vyjádření žalovaného byla podána replika, podle jejíhož obsahu je zřejmé, že žalobci zcela setrvali na svých výhradách a stanoviscích uplatněných v žalobě. Žalobce se podrobně vyjádřil k jednotlivým bodům, zaujal nesouhlasné stanovisko, a to prakticky shodně jako v žalobě a připojil listinné důkazy na podporu svých tvrzení. Repliku žalobce o) ještě následně doplnil o argumentaci týkající se jeho práv, podávat námítky a připomínky a účastnických práv v průběhu správního řízení a řízení před soudem i žalobní legitimaci dle § 65 s.ř.s. K doplnění repliky připojil kopii rozsudku Městského soudu v Praze.

Do řízení vstoupily jako osoby zúčastněné na řízení fyzické i právnické osoby uvedené v záhlaví rozhodnutí.

Osoba zúčastněná na řízení 1) oznámila vstup do řízení s tím, že rozhodnutím pro rozšíření železničního viaduktu a náspu na ulici Táborské, bude významně dotčen objekt nacházející se v těsném sousedství zamýšlené stavby, v němž je ubytováno na 40 občanů města Brna. Ti budou dotčeni zvýšeným hlukem a vibracemi a všemi dalšími negativními jevy spojenými s dlouholetou stavbou, také hlukem a prašností.

Osoba zúčastněná na řízení 2) uplatnila svá práva v tomto řízení z titulu vlastnických práv k nemovitostem a s odkazem na obsah odvolání podaného proti rozhodnutí prvostupňového správního orgánu.

Osoby zúčastněné na řízení ad 3) – 8) uvedly shodně ve svém oznámení o vstupu do řízení dotčení procesních práv a práv vlastnických, ztotožnily se s tvrzením žalobců a jejich námitkami.

Osoba zúčastněná na řízení 9) uvedla, že vydané územní rozhodnutí se dotýká jejich procesních práv jako účastníka územního řízení, v němž má hájit zájem občanů na příznivé životní prostředí a dbát, aby byly odpovědně posouzeny vlivy hluku a splněny podmínky stanoviska o hodnocení vlivů záměru na životní prostředí. Jedna z uvažovaných variant, byla-li by přijata, by mohla znamenat, že v městské části Židenice by nemuselo dojít k rozšiřování stávajícího kolejiště a mohlo by dojít k rychlejší modernizaci stávajícího, zejména mostů.

Osoba zúčastněná na řízení 10) ohlásila pouze vstup do řízení.

Nutno předeslat, že Krajský soud v Brně s ohledem na rozsah celé věci (který je dán samotným rozsahem daného stavebního záměru, rozsahem spisového materiálu předloženého soudu žalovaným, rozsahem vydaných rozhodnutí správních orgánů obou stupňů čítající přes 200 stran textu, kdy rozhodnutí prvostupňového stavebního úřadu má 203 stran a rozhodnutí žalovaného druhostupňového správního orgánu má 31 stran, dále též rozsahem námitek, v jakém bylo rozhodnutí žalovaného napadeno jednotlivými samostatnými žalobami s jejich podrobnou argumentací a přílohami, kdy odhlédnout soud nemohl ani od obsáhlého vyjádření žalovaného, jímž oponuje žalobám), s přihlédnutím ke skutečnosti, že mnohé ze žalobních námitek jednotlivých žalobců se vzájemně prolínají, příp. zcela shodují či doplňují, a při shodném skutkovém i právním základu dané věci, nejprve rozhodl o spojení žalob ke společnému projednání a rozhodnutí, zejména z důvodu procesní ekonomie, a aby námitky obsahově totožné mohly být vypořádány v rámci úvah soudu celistvě, obecně tam, kde je to možné a v oblastech týkajících se společných námitek všech žalobců, a vlastní posouzení žalobních bodů v rámci přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí soudem v rámci jednotlivě uplatněných žalobních námitek. Usnesením Krajského soudu v Brně byly proto žaloby samostatně u soudu podané směřující proti stejnému rozhodnutí žalovaného spojeny ke společnému řízení. Rozhodnutí soudu o spojení věcí nabylo právní moci 19.3.2008.

Všem účastníkům řízení byla soudem zaslána vzájemně podání učiněná do spisu, každá ze žalob byla doručena žalovanému, oponentura žalovaného doručena žalobcům s poučením o právu k replice. Rovněž osobám, které do řízení vstoupily jako osoby zúčastněné na řízení, byly soudem doručeny žaloby i oponentura žalovaného, tyto osoby byly soudem poučeny a byla jim dána možnost se k věci vyjádřit. Lze mít za to, že všichni účastníci řízení, jakož i osoby na řízení zúčastněné, byli vyčerpávajícím způsobem seznámeni s podstatou projednávané věci.

Krajský soud poté po nastudování výjimečně obsáhlého spisového materiálu přistoupil k samotnému přezkoumání žalobami napadeného rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních námitek, jakož i řízení, které vydání žalobou napadeného rozhodnutí předcházelo. Při své přezkumné činnosti je soud vázán skutkovým a právním stavem, který zde byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.).

Vzhledem k obsáhlosti uplatněných žalobních námitek považuje soud za vhodné pro přehlednost a základní orientaci účastníků v tom, jak soud vyhodnotil otázku zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí, již na tomto místě uvést zásadní důvod vedoucí ke zrušení

pokračování

31Ca 145/2007-422

napadeného rozhodnutí, a tím je jeho nepřezkoumatelnost z pohledu uplatněných žalobních námitek.

Jak bude dále uvedeno, dospěl soud k závěru, že napadeného rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a že v řízení došlo k závažnému porušení procesních práv jeho účastníků, jak bude dále pojednáno. O žalobě proto soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 76 odst. 1 s.ř.s. Dlužno dodat, že pro rozhodování soudu o žalobách bez nařízení jednání byly splněny též podmínky vyplývající z ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení s takovým postupem soudu shodně vyslovili souhlas.

Protože žalobci obsáhle v žalobách argumentovali stran žalobní legitimace a k podmínkám vyplývajícím z ustanovení § 65 s.ř.s., navíc na podmínky žalobní legitimace se zaměřil i žalovaný ve svém vyjádření, musel soud vypořádat nejprve tuto otázku. Je zapotřebí uvést, že účastenství žádného ze žalobců, pokud jde o přezkumné řízení a aktivní žalobní legitimaci, v tomto řízení soud sám nezpochybňoval, a pokud jde o průběh správního řízení a účastenské postavení v něm, ani žalovaný v průběhu správního řízení postavení žádného ze žalobců jako účastníků řízení nezpochybňoval. Až ve vyjádření k žalobě žalovaný zpochybnil žalobní legitimaci žalobce a) a z části též žalobců n) a o), k čemuž se soud nepřiklonil, a to z níže uvedených důvodů. Soud v řízení o žalobách dle § 65 a násl. s.ř.s. neshledal žádný důvod nepřipustit žaloby k meritornímu projednání.

Podle § 34 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, účastníkem územního řízení o umístění stavby a o využití území je navrhovatel a dále osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, mohou být rozhodnutím přímo dotčena. Podle odst. 2 tohoto ustanovení účastníky územního řízení o chráněném území nebo o ochranném pásmu, o stavební uzávěře a o dělení nebo zcelování pozemků jsou navrhovatel a osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich mohou být rozhodnutím přímo dotčena. Podle odst. 3 cit. ustanovení účastníkem každého územního řízení je obec. Účastníkem územního řízení je dále ten, komu zvláštní zákon toto postavení přiznává; to neplatí v případech, kdy se postupuje podle § 137a. Účastníky územního řízení nemohou být nájemci bytů a nebytových prostor, protože to vylučuje ustanovení § 34 odst. 4 stavebního zákona.⁶⁶

Podle § 65 odst. 1 s.ř.s., kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Podle § 65 odst. 2 s.ř.s. žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odst. 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

Ustanovení § 65 s.ř.s. tak podmiňuje žalobní legitimaci zasažením právní sféry žalobce, k němuž typicky dochází dotčením práv nebo povinností právního subjektu.

V přezkoumávané věci každý ze žalobců uplatňuje zájem chráněný zákonem a současně každý splňuje podmínku účastenství v územním řízení, konkrétně plynoucí z ustanovení § 34 odst. 1 a odst. 3 stavebního zákona. Územní řízení je iniciováno návrhem, jedná se tedy o řízení návrhové, nikoli o řízení zahajované z moci úřední. Je nepochybné, že v přezkoumávané věci každý ze žalobců postavení účastníka územního řízení měl. Jakkoli ustanovení § 65 s.ř.s. staví žalobní legitimaci na materiálním, nikoli formálním, pojetí účastenství ve správním řízení, takže skutečnost, že žalobci účastníky řízení byli, by ještě sama o sobě, z formálních důvodů, rozhodující nemusela být, nevycházel soud jen z toho, s kým ve skutečnosti správní orgány v řízení jednaly, ale hodnotil též aspekty jiné, ve vztahu k dotčení konkrétních práv zaručených žalobcům zákonem, jichž se žalobci v žalobách dovolávají. Žalobní legitimace všech žalobců je založena z titulu legitimních účastníků územního řízení, u žalobce a) z titulu samostatné působnosti v územním řízení týkajícím se území městské části (§ 34 odst. 3 stavebního zákona), u žalobců b) – m) z titulu osob, jejichž vlastnická práva mohou být rozhodnutím přímo dotčena (§ 34 odst. 1 stavebního zákona), u žalobců n) a o), jakožto občanských sdružení z titulu ochrany zkrácení na procesních právech přiznaných jim zákonem, jakožto účastníkům územního řízení vystupujícím na ochranu životního prostředí na základě § 34 odst. 3 stavebního zákona.

Aktivní žalobní legitimace je dána, neboť procesně je k podání žaloby legitimován ten, kdo má způsobilost být účastníkem řízení a současně tvrdí, že vydáním rozhodnutí došlo ke zkrácení jeho práv.

V případě žalobce a) soud vycházel z charakteru správního řízení, v němž bylo vydáno tímto žalobcem napadené rozhodnutí, zejména pak z toho, že v rámci procesu územního plánování má obec a každá její městská část právo vyjádřit se k budoucímu umístění takové stavby, jakou je v daném případě přestavba železničního uzlu, a že v tomto konkrétním případě může i každá městská část vystupovat jako účastník územního řízení, při projednávání územně plánovací dokumentace, a že má oprávnění uplatňovat své připomínky, stanoviska k územnímu plánu, regulačním plánům, k návrhům na vymezení zastavěného území z hledisek zájmů chráněných např. zákonem o ochraně přírody a krajiny, nachází-li se stavby na území městské části. Jak již bylo uvedeno, je obec účastníkem územního řízení podle § 34 odst. 3 stavebního zákona. Jak vyplývá též z vyjádření žalovaného, navíc též z čl. 13/10 Statutu města Brna, zastupuje Statutární město Brno v územním řízení na území příslušné městské části její starosta.

V případě žalobců n) a o) argumentujících žalobní legitimací občanských sdružení ve smyslu § 65 s.ř.s., vyšel soud z toho, že občanská sdružení vystupující na ochranu životního prostředí, jako je tomu u těchto žalobců, mohou tito žalobci v tomto typu řízení namítat nezákonnost správního rozhodnutí, byť s určitým omezením, a to potud, tvrdí-li, že postupem správního orgánu došlo v řízení ke zkrácení jejich procesních práv, která jim v takovém řízení jako účastníkům náleží.

Žalobce a), jakož i žalobci n) a o) nejsou v přezkumném řízení před soudem oprávněni k tomu, aby si vlastním žalobním tvrzením osvojovali námitky třetích osob a námitky týkající se porušení práv těchto třetích osob, mohou se žalobou domáhat ochrany jen proti tvrzenému porušení vlastních práv, na nichž byli vydaným rozhodnutím zkráceny. V tomto ohledu jsou procesní práva těch žalobců, kteří nejsou fyzickými osobami, stejná jako procesní práva účastníků řízení – fyzických osob (žalobců b) – m)), a prolínají-li se žalobní námitky

směřující proti porušování procesních práv, budou soudem, s ohledem na princip rovnosti v procesních právech, vypořádány shodně. Všichni žalobci tvrdí v žalobách konkrétní porušení procesních práv v průběhu územního řízení, tvrdí, že jim bylo upíráno právo seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, že bylo porušeno jejich právo na vypořádání všech vznesených námitek uplatněných v řízení, jakož i námitek uvedených v odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí a uplatňují tím zkrácení v právech procesních, která jim jako účastníkům řízení přísluší, přičemž současně tvrdí, že nezákonný postup správních orgánů obou stupňů měl za následek vydání nezákonného rozhodnutí.

Proto soud procesní legitimaci k podání žaloby shledal u všech žalobců a připustil všechny žaloby k meritornímu projednání.

V rámci meritorního projednání však v případě žalobců n) a o) bude soudu příslušet projednání jen těch námitek, které budou relevantní ve vztahu k tvrzení o zkrácení procesních práv účastníka správního řízení a práv garantovaných žalobcům ve vymezených oblastech dle definičního znaku „dotčené veřejnosti“ tak, jak jsou upraveny Úmluvou o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva), již se žalobci dovolávají. Argumentaci žalobců požadavky Aarhuské úmluvy, aby veřejnost (občané) mimo jiné měla oprávnění podílet se na rozhodování, které se týká životního prostředí a měla přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, v rozsahu argumentovaném žalobci, tedy soud nerozporuje, nicméně podmínkou soudního přezkumu (souladnou s Aarhuskou úmluvou) vždy je, aby žalobou napadené rozhodnutí zasahovalo do zákonem garantovaných práv hmotných a žalobní námitky lze tudíž uplatnit v tomto rozsahu jen proti porušení těch vlastních práv, na nichž byl vydaným rozhodnutím žalobce sám zkrácen.

Nejprve bylo zapotřebí vypořádat otázku včasnosti podaných žalob z hlediska běhu zákonem stanovené dvouměsíční lhůty počítané od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, když zvláštní zákon nestanoví pro tento případ jinak, neboť tato otázka souvisí s námitkami uplatněnými v žalobách ohledně doručování rozhodnutí formou veřejné vyhlášky. Tato žalobní námitka bude tedy vypořádána soudem na prvním místě.

V žalobě je namítána manipulace s datem vyvěšení veřejné vyhlášky, která měla být vyvěšována na různých místech, takže není zřejmé, kdy bylo územní rozhodnutí účastníkům doručeno. Na úřední desce ÚMČ Brno střed nemělo být uvedeno datum vyvěšení, chyběly informace o datu vyvěšení a ještě dva dny před snětím územního rozhodnutí 13.12.2006 nebyl znám termín vyvěšení. Žalovaný oponuje ustanovením § 26° odst. 2 správního řádu, ve znění účinném v době rozhodování, a ustanovením § 48 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb. a námitky odmítá s tím, že všechna odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí byla podána v zákonem stanovené lhůtě, a že tedy nemohlo dojít ke zkrácení procesních práv účastníků řízení.

V překoumávané věci bylo územní rozhodnutí doručováno formou veřejné vyhlášky jak prvostupňovým správním orgánem, tak i postupem žalovaného. Podle § 42 odst. 2 stavebního zákona, ve znění aplikovaném správní orgány obou stupňů, se veřejnou vyhláškou oznamovalo územní rozhodnutí o umístění liniové stavby, a v odůvodněných případech též o umístění stavby zvláště rozsáhlé, s velkým počtem účastníků řízení, jakož i rozhodnutí o využití území, rozhodnutí o chráněném území nebo o ochranném pásmu a rozhodnutí o stavební uzávěře, týká-li se rozsáhlého území. Doručení se provedlo vyvěšením územního

rozhodnutí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den této lhůty je dnem doručení. Podle zmocňovacího ustanovení § 143 odst. 1 písm. d) stavebního zákona bylo Ministerstvo pro místní rozvoj oprávněno vydat obecně závazné právní předpisy, které podrobněji upraví podrobnosti postupu při územním rozhodování. V návaznosti na toto zmocňovací ustanovení byla vydána vyhláška č. 132/1998 Sb., která v § 48 odst. 1 stanovila pro doručení rozhodnutí veřejnou vyhláškou povinnost vyvěsit písemnost na územní desce obecního úřadu, jehož územního obvodu se týká, a správního orgánu, který rozhodnutí nebo jiné opatření vydal. Na písemnosti se označil orgán, který písemnost vyvěsil, uvedena musela být data vyvěšení a sejmutí písemnosti a písemnost opatřena podpisem oprávněné osoby. Způsob oznámení územního rozhodnutí veřejnou vyhláškou je evidentně zákonem a prováděcím předpisem upraven nejednotně, zákon oproti vyhlášce povinnost vyvěšovat územní rozhodnutí na úřední desce obecního úřadu, resp. povinnost četnějšího vyvěšení s účinky doručení, nepřepokládá. Vyhláška jako podzákonný předpis však musí být vydána na základě a v mezích zákona. Je-li se zákonem v rozporu, je soud oprávněn (čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky) a také povinen při svém rozhodování použít pouze zákon, neboť soud je vázán pouze zákonem. Doručení podle stavebního zákona nutno provést vyvěšením rozhodnutí samotného, oznámení rozhodnutí se proti tomu děje vyhláškou a zákon už nestanoví, že obsahem vyhlášky musí být samotné rozhodnutí. Oznámení veřejnou vyhláškou slouží tedy k informování veřejnosti, ale neplní účinky doručení.

Vyvěšení rozhodnutí s účinky doručení podle § 42 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., stavebního zákona, se děje jen na úřední desce orgánu, který takové rozhodnutí vydal, neboť z tohoto ustanovení nelze dovodit povinnost vyvěšovat vydané územní rozhodnutí na více místech s účinkem doručení.

Z ustanovení § 42 odst. 2, věta druhá a třetí, stavebního zákona neplyne, že by mělo být doručováno na více místech. Úvahy o tom, že by se doručování mělo dít na více místech, je nesprávné. Zakotvuje-li zákon speciální postup doručování rozhodnutí, pak proto, že např. účastníci řízení nejsou známi či není znám jejich pobyt, event. by doručování obvyklou cestou bylo náročné. Pak je důvodem v takovém případě doručovat pouze jednou, a to orgánem, který rozhodnutí vydal, nikoli pseudosubjektem správního řízení, jehož povinnosti zákon ani vyhláška neupravuje. Právní úprava § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., již se dovolává žalovaný, překročila zákonné zmocnění vyplývající z § 143 odst. 1 písm. d) stavebního zákona, neboť nad rámec zákona upravila podrobnosti při doručování veřejnou vyhláškou, ač takový právní institut zákon nezná. Zatímco zákon ukládá jediné doručení, stanoví vyhláška povinnost doručovat v každém dotčeném územním obvodu. Tato úprava je však se zákonem v rozporu a překračuje meze zákona. Soud proto vycházel z ustanovení § 42 odst. 2 stavebního zákona, nikoli z úpravy plynoucí z prováděcí vyhlášky. Současně však na újmu účastníka řízení nemohlo být, jestliže v dobré víře postupoval podle informace, které se mu od správního orgánu dostalo podle ustanovení § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona.

V dané věci bylo prvostupňové správní rozhodnutí, vydané odborem výstavby a územního rozvoje Úřadu městské části města Brna, Brno – střed, se sídlem Dominikánská 2, Brno, podle jeho originálu založeného ve správním spise opatřeno úředním razítkem tohoto úřadu a podle záznamu bylo rozhodnutí na úřední desce tohoto úřadu vyvěšeno dne 29.11.2006 a sňato 15.12.2006. Jiný ve spise založený stejnopis rozhodnutí stavebního úřadu bylo podle údajů uvedených na str. 203 tohoto rozhodnutí vyvěšeno dne 30.11.2006, sejmuto

dne 16.12.2006 a tyto údaje jsou opatřeny razítkem Úřadu městské části města Brna, Brno – Starý Lískovec, se sídlem Klobásova 9, Brno. Žalobami napadené rozhodnutí odvolacího orgánu bylo rovněž doručováno veřejnou vyhláškou a podle údajů uváděných na tomto rozhodnutí mělo být vyvěšeno na úředních deskách po dobu 15ti dnů u různých úřadů městských částí města Brna a dalších vyjmenovaných obecních úřadů. Rozhodnutí vydané správním orgánem v odvolacím řízení doručuje účastníkům řízení vždy tento odvolací orgán, neboť správní řád nestanoví, že by měl doručovat jiný správní orgán, který žádné povinnosti, odpovědnosti, důsledky event. vadného postupu při takovém „doručování“ mít nemůže. Je-li doručováno veřejnou vyhláškou, tedy vyvěšením po dobu 15ti dnů způsobem v místě obvyklým, pak správní řád stanoví v § 26 odst. 2 zcela jednoznačně, který den je považován za den doručení. Dnem doručení je podle ustanovení § 26 odst. 2 správního řádu poslední den 15ti denní lhůty, po kterou byla písemnost vyvěšena způsobem v místě obvyklým. Pokud vyhláška č. 132/1998 Sb., jako právní předpis nižší právní síly, v ustanovení § 48 odst. 1 stanoví, že doručuje-li se rozhodnutí nebo jiné opatření veřejnou vyhláškou, a stanoví další postup, nemůže být z tohoto ustanovení dovozováno, že vyvěšením na úřední desce obecního úřadu či úřední desce úřadů městských částí bylo doručeno v souladu s ustanovením § 26 odst. 2 správního řádu. Smyslem vyvěšení, pokud k němu došlo na úředních deskách městského úřadu či obecních úřadů, není doručit rozhodnutí odvolacího orgánu účastníkům řízení, ale pouze informovat fyzické a právnické osoby v územním obvodu obce o výsledku odvolacího řízení, aniž by tato skutečnost mohla mít právní účinky doručení. Je vyloučeno, aby vyhláška derivovala právní instituty upravené zákonem, když smyslem a účelem vyhlášky je provádět ustanovení příslušného zákona, v tomto případě stavebního zákona. Obecně závazným právním předpisem upravujícím procesní postup v územním řízení jsou procesní ustanovení hmotně právního předpisu (stavebního zákona), a v případě, že tento zákon právní úpravu podrobnější neobsahuje, platí subsidiárně správní řád. Jestliže stavební zákon sám procesní pravidlo při doručování rozhodnutí odvolacího orgánu veřejnou vyhláškou přímo neupravuje, platí bez výjimky ustanovení § 26 správního řádu a nic na tom nemůže změnit ani ustanovení § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb. (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp.zn. 5 A 90/2002 ze dne 4.7.2003, ASPI). Nicméně tímto postupem procesní práva žalobců krácena nebyla, když jejich odvolání žalovaný neodmítl jako opožděně podané a ani žaloby soud neodmítl jako předčasně či opožděně podané. Tato procesní vada by tak sama o sobě ke zrušení napadeného rozhodnutí nevedla.

Podstatná a závažná porušení procesních práv účastníků řízení (žalobců) však shledal soud v jiných skutečnostech.

Zásadní vadu shledal soud v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného co se týče vypořádání odvolacích námitek žalobců, vesměs shodných s námitkami žalobními. V daném případě účastníci správního řízení (žalobci) reagovali na vydání prvostupňového správního rozhodnutí odvoláním, v němž uplatnili velký rozsah námitek. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného však není vůbec patrné, jak odvolací správní orgán s těmito námitkami naložil, z jakých důvodů dospěl k závěru, že podaná odvolání žalobců jsou neopodstatněná či nedůvodná ve všech 36 žalovaných vytyčených tematických okruzích. Napadené rozhodnutí je jakožto správní akt výsledkem rozhodovacího procesu, který musí průběh a závěry tohoto procesu obsahovat. Tato zásada se odráží právě v právu účastníka správního řízení na řádné odůvodnění rozhodnutí, které směřuje do sféry jeho práv či povinností. Právo na odůvodnění znamená, že má obsahovat základ a důvody rozhodnutí tak, aby na ně mohl jeho příjemce účinně a přiměřeně reagovat. Odůvodnění má odpovídat povaze rozhodnutí a má jeho

příjemci umožnit jej vyhodnotit. Individuální správní akt musí být na základě stejných důvodů přezkoumatelný soudem, neboť jen tak je splněn požadavek transparentnosti rozhodování. Žalovaný jako odvolací správní orgán byl povinen při rozhodování pečlivě zvážit veškeré okolnosti případu a v úplnosti se vypořádat se vznesenými odvolacími námitkami. Pokud změnil napadené rozhodnutí prvostupňového orgánu, mělo být v odůvodnění zcela jasně vysvětleno, proč ke změně došlo. I při nejmírnějších požadavcích na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, jakým způsobem byly odvolací námitky účastníků vypořádány a z jakých důvodů se tak stalo. Těmto požadavkům napadené správní rozhodnutí neodpovídá.

Jakkoli je předmětná věc skutkově i právně náročná a obsáhlá, není ani v tomto řízení správní orgán zbaven povinnosti dodržet zásadu zákonnosti, jakož i další zásady správního řízení vyjádřené v ustanovení § 3 správního řádu z roku 1967, který byl v řízení aplikován. Podle § 3 odst. 2 jsou správní orgány povinny postupovat v řízení v úzké součinnosti s občany a organizacemi a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva a zájmy účinně hájit, zejména se vyjádřit k podkladu rozhodnutí, a uplatnit své návrhy. Jak fyzickým, tak právnickým osobám musí správní orgány poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěly v řízení újmu. Podle odst. 3 tohoto ustanovení jsou správní orgány povinny svědomitě a odpovědně se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, a mimo jiné užít nejvhodnější prostředky vedoucí ke správnému vyřízení věci. Rozhodnutí správních orgánů musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a řízení je zapotřebí vést tak, aby posilovalo důvěru občanů ve správnost rozhodování, aby přijatá rozhodnutí byla přesvědčivá a vedla občany a organizace k dobrovolnému plnění jejich povinností (§ 3 odst. 4 správního řádu).

Řízení tak, jak bylo správním orgánem provedeno, odporuje v dané věci základním zásadám správního řízení a zásadně byla porušena i základní práva žalobců, která jsou jim zaručena Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod. Minimální standardy správního práva, přijaté Výborem ministrů Rady Evropy ve formě doporučení a odražené v českém pozitivním právu i konstantní judikatuře, zaručují účastníkům správního řízení mimo jiné právo na řádné odůvodnění rozhodnutí a právo slyšení, které se projevuje i v právu písemně se vyjádřit k věci a v právu na informace ze spisu. Účastníci řízení se mohou vyjádřit k věci v kterémkoli stádiu řízení a nelze tedy akceptovat stanovisko žalovaného a jeho zdůvodnění, proč neprojednal všechny odvolací námitky vyplývající až z doplnění odvolání. Právo na informace se pak projevuje v přístupu k relevantním údajům, které má správní orgán k dispozici a je povinen je účastníkům na žádost poskytnout. Soud nemá žádného podkladu k vyvrácení tvrzení účastníků, že jim v řízení bylo bráněno v tom, aby si mohli části dokumentace kopírovat či udělat si z nich výpisky, že stavební úřad činil účastníkům řízení obstrukce, a že správní orgány obou stupňů obstrukcemi a nezákonnými postupy znemožnily žalobcům využívat jejich práva, včetně práva vyplývajícího z ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu seznámit se v přiměřené lhůtě před vydání rozhodnutí s podklady za rozumných podmínek a vyjádřit se k těmto podkladům.

Z pohledu uplatněných žalobních námitek nelze pak z rozhodnutí žalovaného pro nedostatek odůvodnění vůbec zjistit, jak žalovaný ve svých úvahách dospěl k tomu, že je za podmínek uvedených v § 59 odst. 2 správního řádu zapotřebí změnit výrok územního rozhodnutí stavebního úřadu prvního stupně, a proč v ostatních znění ponechal napadené

prvoinstanční rozhodnutí beze změny. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného totiž neobsahuje žádnou vlastní úvahu a žádné hodnocení či stanovisko k uplatněným odvolacím důvodům.

K porušení zákona postupem žalovaného došlo nikoliv v míře zanedbatelné, ale v intenzitě zpochybňující zákonnost rozhodnutí v jeho celku.

Jak vyplynulo z obsahu správního spisu, žalovaný de facto předložil odvolání účastníků k vypořádání jinému subjektu, vystupujícímu na straně navrhovatelů, a toto vypořádání neuvedl v rozhodnutí jako vyjádření navrhovatele, ale jako vyjádření vlastní. Navrhovatel územního řízení má však v průběhu řízení stejné procesní postavení jako každý jiný účastník správního řízení (zásada procesní rovnosti účastníků) a je tudíž vyloučeno, aby správní orgán vyžadoval od navrhovatele součinnost takovým způsobem, jak se v dané věci stalo. Stanovisko navrhovatele zde nepředstavovalo pro správní orgán jeden z podkladů pro rozhodnutí, kterému by byla v rámci vlastních úvah správního orgánu přisuzována ta či ona důkazní váha, ale odvolací orgán zcela převzal argumentaci navrhovatele jako svoji vlastní a výhradně, bez dalšího, touto argumentací bez výjimky podepřel své rozhodnutí o odvolání jiných účastníků, kteří jsou jinak v rovném procesním postavení s navrhovatelem. Zcela zásadním, nepřehlédnutelným a nepřijatelným způsobem, který soud nemohl ponechat bez povšimnutí, tak byla v řízení porušena zásada rovnosti jeho účastníků. Byla-li pak převážná většina odvolacích námitek žalobců odmítnuta s „odůvodněním“, které správnímu orgánu poskytl jeden z účastníků řízení, event. s pouhým odkazem na správnost závěrů uvedených v prvostupňovém správním rozhodnutí, pak soud nemohl k jinému závěru než závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ani dospět, neboť vlastní úvahy správního orgánu a jeho vlastní stanoviska k obsahu vznesených odvolacích námitek napadené rozhodnutí zcela postrádá.

Z tohoto zjištění soud dovodil zásadní důvod, pro který muselo být napadené rozhodnutí zrušeno. Přihlížel při tom ke konstantní judikatuře soudů rozhodujících ve správním soudnictví, zejména též k rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, z níž jednoznačně plyne, že k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů soud přihlédně i bez námítky. Tak např. judikoval již Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č.j. 5 A 157/2002–35 ze dne 9.6.2004, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí NSS pod číslem 359/2004, v němž uvedl: *„Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“*

Při přezkoumávání předmětného rozhodnutí žalovaného a řízení, které mu předcházelo, ve smyslu žalobních bodů, soud seznal, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného je rozděleno systematicky na následující části. První částí je zdůvodnění příslušnosti správního orgánu a prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí. V další části zdůvodnil žalovaný výrok I., kterým změnil prvostupňové rozhodnutí. To vše na stránkách 6 a 7 rozhodnutí. Dále na stránce 7 odůvodnil výrok II., kterým zamítl odvolání v něm uvedených subjektů jako nepřipustná. Poté se na stránkách 7 až 30 věnoval odvolání jednotlivých subjektů.

K vzneseným odvolacím námitkám žalovaný uvedl: *„Co se týče obsahu podaných odvolání, který odvolací orgán velmi podrobně zkoumal, je nutno konstatovat, že vyplývá*

z nesouhlasu odvolatelů s posouzením, odůvodněním a rozhodnutím o jejich námitkách a připomínkách stavebním úřadem I. stupně, vznesených již v průběhu územního řízení. ... Odvolací orgán OÚSŘ MMB rozhodnutí o námitkách účastníků řízení vč. odůvodnění posoudil a vyhodnotil a vzhledem k tomu, že se s rozhodnutím SÚ I. stupně o námitkách účastníků řízení ztotožňuje, nepovažuje za nutné z důvodů procesní ekonomie řízení jednotlivé důvody identické s námitkami a uvedené v 84 podaných odvolání znovu opakovat a soustředí svou pozornost pouze na bloky důvodů opakujících se v podaných odvoláních.“

Dále žalovaný uvedl tématické okruhy uváděné jako vady územního řízení pod čísly 1 až 36. Podrobněji se dále vypořádával s okruhy, které se v odvoláních opakovaly, a to s námitkou *Nepřiměřeně krátké lhůty pro seznámení se s podklady a zamezení přístupu do spisu*, dále s námitkou *nedostatečného řešení nadlimitních intenzit hluku a narušení faktorů pohody bydlení* a s námitkou *Nezákonného zveřejnění vyhlášky*. Poté se vypořádával žalovaný s námitkami jednotlivých odvolatelů.

Řešení tématických okruhů uváděných, dle žalovaného, jako vady územního řízení se tento věnoval na stranách rozhodnutí č. 25 až 30.

Právě způsob, jakým se žalovaný vypořádal s těmito tématickými okruhy, považuje soud za zcela bezprecedentní zásah do práva na spravedlivý proces tak, jak je zakotven v ustanovení čl. 36 Listiny základních práv a svobod, a zásady rovnosti účastníků správního řízení vyjádřené v ustanovení § 4 odst. 2 správního řádu.

Povinností odvolacího orgánu je se přezkoumatelným způsobem vypořádat s odvolacími námitkami účastníků řízení a úkolem soudu v oblasti správního soudnictví je v případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu takové rozhodnutí správního orgánu přezkoumat. Z této premisy vyplývá, že odvolací orgán plní svou roli tím, že přezkoumává postup orgánu nižšího stupně a přijímá k jeho postupu a rozhodnutí své vlastní odůvodněné závěry ve formě rozhodnutí. Obdobně správní soud musí přijmout odůvodněné závěry ve vztahu k napadenému rozhodnutí odvolacího orgánu. O právu na řádné odůvodnění rozhodnutí (i právu slyšení) konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, např. v rozsudcích ve věcech vedených pod sp.zn. 5 As 37/2006, ev. sp.zn. 5 Afs 30/2007, (www.nssoud.cz).

V souzené věci však při přezkumu správního rozhodnutí a správního spisu zdejší soud zjistil, že tématické okruhy označené body 5, 12, 13, 14-15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 a 36 vypořádal žalovaný tak, že buď zcela doslovně nebo fakticky zcela převzal do svého rozhodnutí závěry, které mu byly předloženy investorem a navrhovatelem stavby Správou železniční a dopravní cesty, případně projektantem firmou SUDOP. Žalovaný přitom nikde v textu rozhodnutí na stanoviska obou subjektů, jejichž obsah fakticky převzal, neodkazuje a naopak je vydává za své závěry, což je evidentní a patrné z formulace: „*K tématickým okruhům uváděným jako vady řízení odvolací orgán uvádí:*“ (ze strany 25 rozhodnutí).

Pro ilustraci soud na tomto místě uvádí alespoň příkladmo některé takto převzaté závěry:

Citováno z rozhodnutí žalovaného, str. 25

pokračování

31Ca 145/2007-426

Ad 5/ Tvrzení je nepravdivé. K celému souboru problematiky pořizování kopií projektové dokumentace odkazujeme na dopis SUDOP, spol. s r.o., ze dne 24.1.2006, kterým je jasně deklarován postup ve věci získávání údajů, podkladů a dat. Dále je nezbytné podotknout, že zástupcům sdružení Děti Země – bylo opakovaně umožněno v konzultacích s výkladem nahlížet do zpracované dokumentace u projektanta, a to s možností pořizování kopií odsouhlasených dílů a částí projektu systémově řízeným postupem.

V konfrontaci s tím lze odkázat na podání společnosti SUDOP BRNO, spol. s r. o., ze dne 30.4.2007, adresované na Magistrát města Brna, OÚSŘ, Malinovského náměstí, 602 00 Brno, doručené 4.5.2007, označené jako: *Přestavba železničního uzlu Brno, studie souboru staveb, DUR Sdělení na vyžádání – stanovisko projektanta*, podepsáno ředitelem SUDOP Brno, spol. s r.o., v němž se uvádí:

„Toto tvrzení je nepravdivé. K celému souboru problematiky odkazujeme na náš dopis ze dne 24.1.2006, kterým je jasně deklarován postup ve věci získávání údajů, podkladů a dat. Dále je dlužno podotknout, že zástupci sdružení Děti Země – p. RNDr. M. Patrikovi bylo opakovaně vícekrát umožněno v konzultacích s výkladem nahlížet do zpracované archivní dokumentace u projektanta a to taky s možností pořizování kopií odsouhlasených dílů a částí projektu systémově řízeným postupem“. (samostatná složka správního spisu žalovaného čl. 415).

Citováno z rozhodnutí žalovaného, str. 27

„Ad 22/ I když se jedná o stávající provoz zařízení v ochranném pásmu dráhy bylo objednáno nezávislé měření stavu. Pro posouzení elektromagnetického vlivu na okolí a osoby (ve smyslu MZ ČR nař.vlády č. 480/2000 Sb.) bylo zadáno měření a vyhodnocení, negativní vliv nebyl prokázán. Rozptylová studie na předmětnou akci byla zpracována na základě metodik autorizovaných pro výpočty rozptylových studií v České republice a na základě všech právních předpisů platných v době zpracování v oblasti ochrany ovzduší.

Rozptylová studie byla dále zpracována na základě znalosti místních podmínek v území, protože autor je jedním ze zpracovatelů koncepčních studií z hlediska ochrany ovzduší pro město Brno. Jedná se o rozptylové studie města Brna a Program snižování emisí a imisí jednak města Brna a jednak Jihomoravského regionu. Posouzení plyných a prašných emisí bylo provedeno erudovaně a s nejvyšší profesionalitou.“

Konfrontováno s podáním společnosti SUDOP BRNO, spol. s r.o., ze dne 30.4.2007, adresovaným na Magistrát města Brna, OÚSŘ, Malinovského náměstí, 602 00 Brno, doručeným dne 4.5.2007, označeným jako: *Přestavba železničního uzlu Brno, studie souboru staveb, DUR Sdělení na vyžádání – stanovisko projektanta*, podepsáno ředitelem SUDOP Brno, spol. s r.o.:

„I když se jedná o stávající provoz zařízení v ochranném pásmu dráhy ve smyslu průkazného důkazu bylo objednáno nezávislé měření stavu. Pro posouzení elektromagnetického vlivu na okolí a osoby (ve smyslu MZ ČR 480/2000 Sb.) bylo zadáno měření a vyhodnocení, negativní vliv nebyl prokázán. Dokument bude dodán cca v půlce měsíce května 2007 Rozptylová studie na předmětnou stavbu byla zpracována na základě metodik autorizovaných pro výpočty rozptylových studií v české Republice a na základě všech právních předpisů

pokračování

31Ca 145/2007

platných v době zpracování v oblasti Ochrany ovzduší. Jedná se o následující předpisy [následuje výčet – pozn. soudu]

Rozptylová studie byla dále zpracována na základě znalostí místních podmínek v území, protože autor je jedním ze zpracovatelů koncepčních studií z hlediska ochrany ovzduší pro město Brno. Jedná se o rozptylové studie Města Brna a Program snižování emisí a imisí jednak Města Brna a jednak Jihomoravského regionu. Posouzení plynných a prašných emisí bylo provedeno erudovaně a s nejvyšší profesionalitou“ (samostatná složka správního spisu žalovaného čl. 416).

Citováno z rozhodnutí žalovaného, str. 26:

„Ad 13/ Každý projekt má svou vnitřní strukturu a logiku. Zpracování projektové dokumentace stavby se opírá zejména o stavební zákon, zákon o drahách, veškeré další zákony relevantní pro zpracování díla, zadávací podklady veřejné obchodní soutěže, předpisy a ustanovení SŽDC, s.o., ve smyslu opatření 1009/07 „Členění a směrný obsah a rozsah přípravné a projektové dokumentace“, z nichž jednotlivé složení dokumentace přímo vyplývá“.

Z Přílohy podání Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, Stavební správy Olomouc, a Brněnských komunikací a.s. ze dne 21.2.2007, č.j. SSO-UŘ-564/2007/HorK, adresovaného Magistrátu města Brna, Odboru územního a stavebního řízení, Malinovského nám. 3, 601 67 Brno, doručeného 9.3.2007 označeného jako: „Přestavba železničního uzlu Brno“ – územní řízení. Samotná příloha je pak nazvána: *Stanovisko investorů k námitkám účastníků územního řízení*, (vypracováno Ing. Kazimírem Kohákem):

ad 13)

„Každý projekt má svou vnitřní strukturu a logiku. Zpracování projektové dokumentace se opírá zejména o: stavební zákon, zákon o drahách, veškeré další zákony relevantní pro zpracování díla, zadávací podklady veřejné obchodní soutěže, předpisy a ustanovení SŽDC, s.o. ve smyslu opatření 1009/94 –07 „členění a směrný obsah a rozsah přípravné a projektové dokumentace“, z nichž jednotlivé složení dokumentace přímo vyplývá“ (samostatná složka správního spisu žalovaného čl. 413).

Způsob vypořádání odvolacích námitek lze dokumentovat dále citací z rozhodnutí žalovaného v konfrontaci s dalším podáním účastníka v postavení navrhovatele.

Citováno z rozhodnutí žalovaného, str. 28:

„Ad 24/ Plochy zařízení staveniště nejsou předmětem územního řízení. Zařízení staveniště bude realizováno hlavním dodavatelem stavby, na základě jeho technického zázemí. K povolení zařízení staveniště bude vedeno samostatné řízení“.

Naproti tomu z podání Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, Stavební správy Olomouc, ze dne 29.5.2007, doručeného 29.5.2007 označeného jako: *Stanovisko investorů k námitkám účastníků územního řízení – doplnění*, (vypracováno Ing. Kazimírem Kohákem dne 29.5.2007):

pokračování

31Ca 145/2007-427

Ad 24)

„Plochy zařízení staveniště nejsou předmětem územního řízení. Zařízení staveniště bude realizováno hlavním dodavatelem stavby, na základě jeho technického zázemí. K povolení staveniště bude vedeno samostatné řízení“, (samostatná složka správního spisu žalovaného čl. 419).

Citováno z rozhodnutí žalovaného, str. 29:

„Ad 30/ Majetkoprávní vztahy k pozemkům a jiným nemovitostem bude SŽDC řešit až po vydání územního rozhodnutí. U staveb veřejně prospěšných nemusí být majetkové vztahy k nemovitostem dokladovány, řeší se až před vydáním stavebního povolení“.

Z podání Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, Stavební správy Olomouc, ze dne 29.5.2007, doručeného 29.5.2007 označeného jako: *Stanovisko investorů k námitkám účastníků územního řízení – doplnění*, (vypracováno Ing. Kazimírem Kohákem dne 29.5.2007):

Ad 30)

„majetkoprávní vztahy k pozemkům a jiným nemovitostem bude SŽDC řešit až po vydání územního rozhodnutí. U staveb veřejně prospěšných nemusejí být majetkové vztahy k nemovitostem dokladovány“, (samostatná složka správního spisu žalovaného čl. 419).

Bez ohledu na předmět řízení a rozsah odvolacím orgánem projednávané věci nemůže soud jinak, než konstatovat, že žalovaný byl povinen v odůvodnění jasně uvést skutečnosti, které byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů (srov. ust. § 47 odst. 3 správního řádu). Důkazy přitom měl hodnotit podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti (srov. ust. § 34 odst. 5 správního řádu). V případech, kdy žalovaný převzal tvrzení účastníků územního rozhodnutí, nesplnil tyto jemu zákon uložené povinnosti, neboť minimálně neuvedl, že k vyřešení otázek spojených s výše uvedenými okruhy využil stanovisek uvedených subjektů, a zejména neuvedl, jakými úvahami (pokud vůbec hodnocení výše uvedených okruhů prováděl) byl veden.“

Způsob vypořádání se s těmito okruhy výrazně zvýhodnil postavení těch účastníků správního řízení, kteří žádali o vydání územního rozhodnutí (navrhovatelů). Žalovaný tak umožnil naprosto neodůvodněnou absolutní účast účastníka správního řízení na rozhodování správního orgánu a svým postupem ho fakticky nechal rozhodovat o některých otázkách uplatněných v řádně podaných odvoláních ostatních účastníků správního řízení.

Tento způsob kromě narušení zásady rovnosti účastníků dle názoru soudu není ani v souladu s ust. § 3 odst. 4 správního řádu, když nemůže takové rozhodnutí a celé řízení splňovat základní zásadu správního řízení, dle které je třeba řízení vést tak, aby posilovalo důvěru občanů ve správnost rozhodování, aby přijatá rozhodnutí byla přesvědčivá a vedla občany a organizace k dobrovolnému plnění jejich povinností. Účastníci řízení, jejichž odvolací námitky byly fakticky vypořádány jiným účastníkem řízení, důvodně nemohou pocítovat důvěru v rozhodování správního orgánu, který jako nezávislý subjekt měl řádně a sám posoudit zákonnost jejich požadavků.

Bez ohledu na konstatovanou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, týkající se vypořádání odvolacích námitek žalobců, lze poukázat na další pochybení žalovaného způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí:

Například námitku týkající se narušení pohody bydlení, již argumentují žalobci b) – m), oprávněni tuto námitku vznést, vypořádal v napadeném rozhodnutí žalovaný tak, že překračování platných hygienických norem stanovujících přípustné hladiny hluku potvrzuje i předložená hluková studie, takže je zřejmé, že minimálně jeden z činitelů a vlivů, jejichž souhrn je chápán jako „pohoda bydlení“, se v této lokalitě dlouhodobě neuplatňuje a rozšířením a modernizací stávající železniční trati v dané lokalitě nemůže být ani „narušena“. Podle hlukové studie naopak realizace stavby s protihlukovými opatřeními by měla přispět ke snížení hladiny hluku. Stávající havarijní stav železniční trati narušující pohodu bydlení nemůže být předmětem územního řízení o umístění stavby „Přestavba ŽUB“. Je nereálné očekávat splnění všech faktorů tvořících pohodu bydlení, neboť negativní jevy plynoucí ze způsobu života v městském prostředí (hluk, prašnost, exhalace) nelze v současné době zcela eliminovat, proto správní orgány vycházely ze stávajícího stavu území, který již v současné době podmínky pohody bydlení nesplňuje, neboť nemovitosti se nacházejí v bezprostřední blízkosti železniční trati. Protože využití sousedního území zůstane nezměněno, nemůže dojít navrhovanou modernizací ke zhoršení pohody bydlení, naopak, podmínky pohody bydlení zde budou zlepšeny.

Podle přesvědčení soudu ani toto vypořádání odvolacích námitek žalobců nemůže být považováno za dostatečné.

Z ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb. vyplývá, že při umístění staveb a jejich začleňování do území musí být respektována omezení vyplývající z právních předpisů chránících veřejné zájmy a předpokládaný rozvoj území, vyjádřený v územně plánovací dokumentaci, popř. v územně plánovacích podkladech. Umístění staveb musí odpovídat urbanistickému a architektonickému charakteru prostředí a požadavkům na zachování pohody bydlení. Umístěním stavby a jejím následným provozem nesmí být nad přípustnou míru obtěžováno okolí, zejména v obytném prostředí, a ohrožována bezpečnost a plynulost provozu na přilehlých pozemních komunikacích. Podle § 13 odst. 1 této vyhlášky negativní účinky staveb a jejich zařízení na životní prostředí, zejména škodlivé exhalace, hluk, teplo, otřesy, vibrace, prach, zápach, znečišťování vod a pozemních komunikací a zastínění budov, nesmí překročit limity uvedené v příslušných předpisech. Požadavky na zachování pohody bydlení zakotvuje tato vyhláška též v ustanovení § 8 odst. 1.

Pokud žalobci v průběhu řízení poukazovali na konkrétní skutečnosti, které zpochybňovaly naplnění požadavků na pohodu bydlení, dovolávali se stanovisek dotčených orgánů státní správy a dodržení předepsaných limitů zatížení hlukem, při předpokládaném rozšíření plánované stavby, měl se žalovaný důsledně zabývat jejich tvrzeními právě z hlediska zajištění pohody bydlení.

Ani v případě, že by z měření hluku limitní hodnoty předepsané v ustanovení § 12 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů (srov. odst. 1 a 2 tohoto ustanovení), nebyly překročeny, by ještě nemuselo nutně znamenat, že takto zjištěná hladina hluku vydávaného povolovanou stavbou také splňuje požadavek na pohodu bydlení. Tím spíše pak v situaci, kdy z odborného posudku

plynou rozporuplná zjištění, a kdy žalovaný sám připouští, že stanovené limity hluku jsou překračovány. Navíc obsah stanoviska Krajské hygienické stanice vyznívá poněkud protismyslně. To proto, že na jedné straně je vydáváno kladné (suhlasné) stanovisko, zatímco na straně druhé se zde výslovně uvádí, že se připouští změny v užívání staveb z důvodu překročení limitních hodnot hluku. Na jiném místě napadeného rozhodnutí pak žalovaný uvádí, že „V dané lokalitě pohoda bydlení dlouhodobě neexistuje, takže nemůže být ani narušena“, což je konstatování přinejmenším absurdní.

Výklad pojmu „pohoda bydlení“ je v judikatuře soudů již ustálen a není důvodu ani v této přezkoumávané věci zastávat výklad nepřijmout či se od něj odchylovat.

Vychází-li proto soud z takto ustálené judikatury, která mimo jiné vymezuje i definici pojmu „pohoda bydlení“, pak tímto pojmem má být rozuměn také stav, kdy někdo bydlí v klidu, spokojeně, příjemně a šťastně (subjektivní kategorie). Jiná definice vymezuje pojem pohody bydlení tak, že se jí rozumí souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení (definice objektivistická). V tomto pojetí je pohoda bydlení dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku, čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu, osluněním apod.; pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů a vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech. Ve svém výkladu legálního pojmu „pohoda bydlení“ se soudy přiklánějí k definici objektivistické, která lépe odpovídá ústavním principům zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení (článek 1, věta první, Listiny základních práv a svobod), nicméně, správní orgány při posuzování, zda je v konkrétním případě pohoda bydlení zajištěna, nemůže zcela abstrahovat ani od určitých subjektivních hledisek daných způsobem života osob, kterých se má stavba, jejíž vliv na pohodu bydlení je zkoumán, dotýkat. Podmínkou zohlednění těchto subjektivních hledisek ovšem je, že způsob života dotčených osob a jejich z toho plynoucí subjektivní nároky na pohodu bydlení nevybočují v podstatné míře od obecných oprávněně požadovatelných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 44/2005-116 ze dne 2.2.2006, www.nssoud.cz).

V přezkoumávané věci proto zhodnocení, zda vliv hluku produkovaného povolovanou stavbou, jakož i vliv vibrací, nepřipustně snižuje pohodu bydlení, nemůže být pouze otázkou obsahu závazného stanoviska dotčeného orgánu, nýbrž je věcí autonomního posouzení stavebním úřadem nebo žalovaným po zhodnocení všech relevantních okolností, kterými jsou zejména objektivní výsledky hlukových měření, časový rozsah provozu (otázkou zůstává, zda v tomto konkrétním případě žalobců takové vymezení bude dostatečné vzhledem k tomu, o jaké zamýšlené stavby se v tomto řízení jedná), způsob užívání okolních staveb (zvláště v situaci jako je v tomto případě, kdy jsou stavby užívány zejména k trvalému bydlení) a další doprovodné hlukové nebo jiné negativní zatížení. Na druhé straně je však nutno současně zdůraznit, že požadavky na pohodu bydlení nelze absolutizovat, a že určité zatížení okolí způsobuje každá stavba, přičemž po vlastnících okolních staveb je spravedlivé požadovat, aby takovéto zatížení snášeli, je-li přiměřené poměrům. Také normy soukromoprávní užívají v právu imisí pojem zatížení „nad míru přiměřenou poměrům“.

Odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného z výše popsaných hledisek se otázkou pohody bydlení fakticky nezabývalo, když se při zvažování vlivu hluku omezilo pouze na konstatování, že limitní hodnoty hluku potvrzované hlukovou studií fakticky překračují platné hygienické normy stanovující přípustné hladiny hluku a tudíž de facto z tohoto pohledu nemůže být pohoda bydlení rozšířením a modernizací železniční trati v dané lokalitě narušena.

Pokud jde o další okruh problémů zdůrazňovaných žalobci, je opět nutno jen konstatovat, že žalovaný se ve svém rozhodnutí nevypořádal se zcela konkrétními námitkami žalobců.

Vzhledem k výše uvedeným vadám soud dospěl k závěru, že pokud by se zabýval v tomto stádiu řízení a při zjištění popsaných vad napadeného rozhodnutí věcnými námitkami žalobců, zcela by nahrazoval činnost správního orgánu, což není úkolem soudu v přezkumném řízení. Proto se v dalším postupu zaměřil především na vypořádání procesních námitek účastníků. Jinak by soud vedl správní orgán k určitým závěrům a případně rozhodnutí, což soudu v přezkumném řízení nepřísluší (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.8.2004, č.j. 5 A 48/2001-47, event. rozsudek téhož soudu ze dne ze dne 4.11.2003, č.j. 7 A 76/2002, oba viz. www.nssoud.cz).

Zásadní žalobní námitky uplatněné všemi žalobci se týkají umístění staveb, které vyžadují posouzení vlivů na životní prostředí (proces EIA), aniž by stavby, na které žalobci poukazují a dokumentují v tabulkově připojeném přehledu, procesem EIA prošly. Dovozejí zkrácení procesních práv, neboť se nemohli účastnit procesu EIA a navíc jim nebylo umožněno ani seznámení se s podklady pro rozhodnutí pře jeho vydáním.

Podle obsahu těchto žalobních námitek se tyto rozpadají do 4 zásadních okruhů, a to:

- *neposouzené objekty v územním rozhodnutí* – umístění EIA neposouzených objektů,
 - *změna předmětu řízení během odvolacího řízení* – vyřazení objektů, kdy žalobci dovozují porušení ust. § 33 odst. 2 správního řádu,
 - *neposouzené stavby umístěné rozhodnutím žalovaného* a z toho vyplývající porušení zákona č. 100/2001 Sb., příloha 1 bod 9.2, když rekonstrukce i novostavby železničních tratí vyžadují zjišťovací řízení a žalobci tak viní žalovaného z pokusu obejít zákon,
 - *k argumentaci žalovaného ohledně neposouzených částí staveb procesem EIA* namítají žalobci porušení zákona, pokud jde o trakční napájecí stanici (TNS) Černovice, kde došlo k vyloučení bez dalšího zdůvodnění 25 objektů, a 25 objektů bylo umístěno, zbytek staveb neprošel procesem EIA, přičemž odůvodnění rozhodnutí žalovaného odporuje výroku, je zmatečné a je v rozporu s ustanovením § 46 správního řádu; dále v části Přerovská trať a Černovický hájek, kde došlo ke zkrácení kolejové úpravy, přičemž prvostupňový správní orgán neinformoval účastníky řízení a porušil ustanovení § 33 správního řádu. Rozpor lze dovodit i s ustanovením § 46 správního řádu, když správní orgán zde nevychází ze správně zjištěného skutkového stavu. Další část námitek se týká trasy Vídeňská – Střelice, kde procesem EIA neprošly objekty v prostoru dálniční křižovatky, čímž opět došlo k porušení § 46 správního řádu.
- Další neposouzené části staveb se týkají městské části Maloměřice, kde rekonstrukce i novostavby železničních tratí vyžadují zjišťovací řízení, a pokud nebyl dodržen zákon č. 100/2001 Sb., pokusil se správní orgán obejít zákon.

pokračování

31Ca 145/2007-429

Konečně žalobci napadají podkladové rozhodnutí – Stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 5.12.2005, zn. 9897/ENV/710/05.

Uvedené námitky směřující do umístění jednotlivých konkrétně specifikovaných objektů, které údajně neprošly posouzením vlivu na životní prostředí, nebyly žalobcem o) uplatněny v odvolání. Vzhledem k tomu, že zdejší soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného z důvodů nepřezkoumatelnosti, neboť žalovaný, jak už bylo výše uvedeno, se řádně nevypořádal s odvolacími námitkami, neshledal soud nutnost se zabývat jednotlivými v tabulkovém přehledu uvedenými stavbami. Porušení ustanovení upravujících proces posuzování vlivu na životní prostředí je jednou z odvolacích námitek žalobců, a proto existuje prostor, aby se žalovaný s námitkami žalobců vypořádal. Jinak by i zde přezkumná činnost soudu nahrazovala činnost žalovaného.

Z okruhu namítaných porušení ustanovení správního řádu v průběhu správního řízení se soud proto zabýval pouze namítaným porušením ustanovení § 33 správního řádu. V souvislosti s touto žalobní námitkou soud shledal, že ve spise odvolacího orgánu není výzva účastníkům k seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Soud při zjištění tohoto faktu vyšel z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 40/2003-61 ze dne 15.12.2004 publikovaného ve Sb. rozhodnutí NSS pod č. 958/2006, kdy *à contrario* k závěru Nejvyššího správního soudu („*Za předpokladu, že správní orgán druhého stupně pak řízení nedoplnil prováděním dalšího dokazování a při rozhodování vycházel pouze z těch podkladů, které již účastník řízení znal, nedošlo k porušení zákona, pokud uvedený správní orgán nedal tomuto účastníku možnost vyjádřit se k jím předloženým podkladům pro rozhodnutí, neboť by se jednalo o čistě formální úkon*“.) posoudil žalobní námitku následujícím způsobem:

V souzené věci došlo v souvislosti s podáním Správy železniční dopravní cesty ze dne 2.3.2007 v rámci odvolacího řízení ke změně předmětu řízení. Nelze tedy dovodit, že žalovaný rozhodoval na základě stejných podkladů jako prvostupňový orgán a účastníci řízení měli právo být seznámeni s podklady, na jejichž základě správní orgán rozhoduje.

Co se týče Trakční napájecí stanice Černovice a jejího vynětí z projektové dokumentace, která je také předmětem uplatněné námitky, pak ze správního spisu má soud za prokázané, že vynětí oznámil navrhovatel podáním ze dne 2.3.2007 bez dalšího bližšího odůvodnění s tím, že dotčené objekty budou realizovány v rámci jiných staveb. Dále je ve spise založeno stanovisko investorů k námitkám účastníků územního řízení ze dne 21.2.2007, ze kterého vyplývá, že TNS Černovice nebyla součástí procesu EIA. Ze žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný „*musel přistoupit k jeho změně [územního rozhodnutí - pozn. soudu] a to z toho důvodu, že stavba trakční napájecí stanice v Černovicích a příslušné soubory staveb nebyly součástí schválené dokumentace EIA*“. Z vyjádření žalovaného k žalobě však vyplývá, že „*investor přistoupil k uvedené úpravě [vyloučení TNS Černovice z územního řízení – pozn. soudu] na základě zpřesnění výpočtu potřeby energetického napájení objektů a staveb přestavby ŽUB v průběhu územního řízení a vyloučením této stavby nijak nezhoršil parametry plánované stavby*“.

Vzhledem k tomu, že soud neseznal ze spisu, že by účastníci řízení byli vyzváni v souladu s ust. § 33 odst. 2 správního řádu k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, je tato žalobní námitka rovněž důvodná.

Vzhledem k uvedenému soud musel z procesního hlediska přistoupit i k částečnému hodnocení námitek týkajících se neposouzených objektů v rámci procesu EIA a neposouzeným stavbám umístěným rozhodnutím žalovaného týkajícím se rekonstrukce i novostavby železničních tratí, které vyžadují zjišťovací řízení, nicméně nikoliv ve vztahu k jednotlivým stavbám. V rámci těchto žalobních bodů napadají žalobci obecně objekty, které nebyly posouzeny v rámci procesu EIA. Žalovaný ve svém vyjádření označuje jednotlivé objekty takto: a) posouzen v EIA; b) nebyl umístěn; c) vypuštěn; d) nevýznamný vliv; e) rekonstrukce. Se zkrácením procesních práv účastníků souvisí vypuštění některého z objektů na návrh investora. Návrhem na neumístění některého z objektů, který byl zahrnut v původním návrhu, dochází zcela ke změně předmětu řízení. Není rozhodné, zda k takové změně došlo v rámci vypořádávání námitek jednotlivých účastníků řízení nebo z vůle investora. Zůstává objektivním faktem, že předmět řízení byl změněn a účastníci řízení měli právo být o změně předmětu informováni a mělo jim být umožněno na takovou změnu reagovat. Nelze totiž paušálně konstatovat, že pokud správní orgán vyhověl některým námitkám, nevzbudil tím naopak opačný postoj jiných účastníků řízení a bylo proto povinností správního orgánu důsledně chránit práva všech účastníků řízení související s jejich rovností před správním orgánem (viz ust. § 4 odst. 2 správního řádu).

K nedostatkům již vydaného stanoviska EIA lze uvést, že stanovisko EIA odkládá ve svých podmínkách na dobu po skončení procesu EIA průzkumy a hodnocení, které měly být provedeny již v průběhu procesu EIA.

K samotnému charakteru stanoviska jako podkladového rozhodnutí lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 47/2005–86 ze dne 21.10.2008 (viz. www.nssoud.cz), z něhož vyplývá, že „*O opačný případ se jedná v okamžiku, kdy rozhodující orgán ze stanoviska pouze vychází, není jím však vázán. V takovém případě je rozhodující orgán, který vydává konečné rozhodnutí, oprávněn i s ohledem na úsek veřejné správy ve stanovisku zachycený realizovat určitou míru vlastní úvahy. O situaci podobného typu se bude kupříkladu jednat v případě posuzování vlivů záměrů na životní prostředí podle § 4 – § 10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Ustanovení § 10 odst. 4 zákona uvádí, že správní úřad, který vydává rozhodnutí (typicky se tak děje v oblasti územního a stavebního řízení) bere obsah stanoviska k posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. stanoviska EIA) v úvahu. Stejně tak má správní úřad povinnost si stanovisko opatřit; není jím však vázán co do obsahu. Může se od obsahu stanoviska odchýlit; v takovém případě je však povinen uvést pro tento svůj postup důvody. Za podobné situace proto není nezbytné podrobit podobný typ nezávazného stanoviska samostatnému přezkumu ve správním soudnictví (viz rozsudek ze dne 29.8.2007, č.j. 1 As 13/200-63, č. 1461/2008 Sb. NSS; viz též usnesení ÚS ze dne 30.6.2008, sp. zn. IV. ÚS 154/08, <http://nalus.usoud.cz>)“.*

Ve vztahu k uplatněným žalobním námitkám žalobce o) stran procesu EIA hodnotil soud především, zda se žalobce domáhal řádně svých práv již v probíhajícím řízení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.8.2007, č.j. 1 As 13/2007-63, č. 1461/2008 Sb. NSS, „*v řízení o správní žalobě soud k žalobní námitce stěžovatele přezkoumá dle § 75 odst. 2 z hlediska procesního i hmotněprávního i zákonnost napadeného stanoviska žalovaného*“. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2007, č.j. 4As 37/2005-83, je předpokladem přezkumu podkladového rozhodnutí, aby:

pokračování

31Ca 145/2007-430

- „1. existoval tzv. subsumovaný správní akt (tj. správní akt podmiňující vydání, resp. obsah finálního správního aktu),
 2. finální správní akt byl ve správním soudnictví napaden projednatelnou žalobou,
 3. nezákonnost subsumovaného správního aktu byla v žalobě namítnuta (zde se jedná o promítnutí dispoziční zásady; Nejvyšší správní soud tu ponechává stranou případy nicotnosti či nepřezkoumatelnosti subsumovaného správního aktu, neboť dalece překračují rámec souzené věci),
 4. se nejednalo o takový subsumovaný správní akt, jímž by byl vázán i sám soud,
 5. nebylo možno subsumovaný akt napadnout ve správním soudnictví samostatnou žalobou (ostatně v takovém případě by se vlastně ani nejednalo o akt subsumovaný, nýbrž o akt řetězící se, popřípadě zcela samostatný, čili nebyla by splněna již první podmínka)“.

Žalobní námitka tak, jak je podávána žalobcem o), nesplňuje náležitosti ust. § 71 odst. 1 s.ř.s., zejména když není stanovisko Ministerstva životního prostředí řádně označeno, jsou označeny nesprávné právní předpisy, o jejichž aplikaci se žalovaný měl opírat, a žalobní námitka neobsahuje ani návrh výroku. Navíc žalobce v rámci celé žalobní námítky zůstává v pouze v rovině konstatování vad stanoviska EIA, resp. dovozuje zde vlastní žalobní legitimaci.

Žalobce v této žalobní námítce nikterak netvrdí zkrácení svých práv. V souladu s vymezením výše uvedené žalobní legitimace má žalobce právo vznést námítky proti návrhu podanému stavebníkem, právo na to, aby se správní orgán s námítkami v průběhu správního řízení vypořádal, a aby se vypořádal s odvolacími důvody proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně (k tomu viz. např. rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 10Ca 32/2006-143, ze dne 9.5.2008, a dále viz. judikát uveřejněný ve Sbírce rozhodnutí NSS č. 379/2004).

Žalobce rovněž v tomto případě stíhá povinnost tvrzení ve vztahu k dotčení svých práv, přičemž judikatura umožňuje žalobci, aby se domáhal narušení své právní sféry. Žalobce však v posuzovaném žalobním bodu nesplňuje ani tyto minimální a základní náležitosti žaloby. Žalobce pouze tvrdí, že je aktivně legitimován dle směrnice ES č. 2003/35/ES. Samotnou žalobní legitimaci žalobce soud nezpochybnuje, nicméně samotný fakt, že občanskému sdružení je umožněno podat žalobu ve správním soudnictví, neznamená, že občanské sdružení je oprávněno podávat žalobu v jakémkoliv rozsahu a že je oprávněno odhlédnout při podání od obecných povinností žalobce dle soudního řádu správního, o čemž již bylo podrobněji pojednáno výše.

Soud přesto přistoupil alespoň k hodnocení způsobu, jakým se vypořádal žalovaný s odvolací námítkou žalobce o) směřující do téže oblasti, aniž by však posuzoval samotné stanovisko EIA.

Žalobce o) podal v rámci územního řízení o umístění stavby „Přestavba železničního uzlu Brno“ námítky podáním ze dne 24.8.2006. Součástí těchto námitek byla i námitka č. 13 – „Nedostatky nového procesu posuzování vlivů na životní prostředí a již vydaného stanoviska EIA“. V odvolání proti územnímu rozhodnutí namítl žalobce stejné okruhy námitek jako v citovaném podání, tedy i námitku č. 13.

Uvedená námitka č. 13 se obsahově shoduje s žalobní námítkou č. 10. Žalovaný se procesem EIA zabýval v rámci řešení bodů označených čísly 25 a 26, přičemž z textu na str. 13 žalobou napadeného rozhodnutí lze seznat, že bod 26 je nazván stejně jako příslušná

odvolací námitka žalobce č. 13, tedy: „*nedostatky nového procesu posuzování vlivů na životní prostředí a již vydaného stanoviska procesu EIA*“.

Samotnou námitku č. 13 sám žalobce rozdělil do dvou podskupin. První směřuje do situace, kdy měl žadatel o vydání územního rozhodnutí k záměru, který prošel hodnocením EIA, připojit další dílčí záměry, které procesem posuzování neprošly. V souvislosti s tím žalobce uvedl, že vyjádření Ministerstva životního prostředí ze dne 5.12.2005, č.j. 9897/ENV/710/05, odkazuje na ust. § 4 zákona č. 100/2001 Sb., které však řeší změny schválených záměrů a nikoli přidání nových záměrů k již schváleným.

Druhou skupinou směřuje do konkrétních pochybení ve vztahu ke stanovisku EIA tím, že uvádí konkrétní podmínky stanoviska EIA, které měly být, dle žalobce, splněny již před vydáním samotného stanoviska EIA. V rámci této námítky pak žalobce o) uvedl, (stejně jako i jiní žalobci), které konkrétní podklady měly být součástí procesu EIA.

Ve vypořádání odvolacích námitek se žalovaný druhé podskupině námitek vůbec nevěnoval. V této části je proto rozhodnutí žalovaného rovněž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Nelze ani přisvědčit argumentaci žalovaného uvedené ve vyjádření k žalobě, neboť výhrady obsažené v námitce č. 13 mohl žalobce uplatnit nejdříve po schválení stanoviska EIA, neboť uvedená námitka vychází z faktu, že až po schválení stanoviska EIA došlo ke změnám záměru, resp. ve stanovisku EIA byly uloženy podmínky, které měly být splněny již před jeho vydáním. Žalobce by tedy tyto námitky objektivně ani nemohl uplatnit v procesu EIA.

Prvostupňové rozhodnutí se s námitkami žalobce sice vypořádává, nicméně v omezeném rozsahu, navíc pak v odvolání žalobce o) uvedl, že zamítnutí námitek považuje za nesprávné a požaduje, aby se jeho námitkami žalovaný zabýval jako celkem znovu. K tomuto požadavku uvedl žalovaný na str. 19 napadeného rozhodnutí, bez další argumentace, že „*se plně ztotožňuje s odůvodněním stavebního úřadu I. stupně*“. „*Takovéto vypořádání*“ odvolací námitky žalobce nemůže soud v přezkumném řízení akceptovat. Z konstantní judikatury vyplývá, že pokud správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí se omezil pouze na konstatování, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo přezkoumáno a jeho důvody byly shledány správnými, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s.r.s. (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29.3.2007, č.j. 22 Ca 397/2005-33).

Naproti tomu nemohl soud shledat jako důvodnou žalobní námitku vytykající žalovanému porušení ustanovení § 23 odst. 1 správního řádu, když žalovaný po žalobci měl neoprávněně požadovat zaplacení správního poplatku za pořízení kopií dokumentace v celkové výši 2.024,- Kč.

Tuto žalobní námitku lze hodnotit jako námitku směřující do ochrany procesních práv účastníka řízení. Žalobce o) dovozuje zkrácení svých práv v územním řízení tím, že mu byl, dle jeho názoru, nezákonně vyměřen poplatek za pořízení kopií ze spisu, ač měl být od tohoto poplatku osvobozen.

Ve věci nezákonného vyměření poplatku bylo provedeno samostatné správní řízení, jehož předmětem bylo posouzení oprávněnosti, resp. zákonnosti vyměření správního poplatku stavebním úřadem. Výzva k zaplacení správního poplatku byla vydána stavebním úřadem dne

13.11.2006, č.j. 060115662/DYTV/STU/001, a odvolání proti této výzvě zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 24.1.2007, sp.zn. OÚSR U 06/61818/Ran.

V souvislosti s hodnocením nedůvodnosti této námitky lze odkázat plně na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Azs 252/2004-93, ze dne 20.1.2005, publikované ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 540/2005: „Rozhodnutí o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku je rozhodnutím, jímž se pouze upravuje vedení řízení před správním orgánem ve smyslu § 70 písm. c) s. ř. s. Toto rozhodnutí nemá samo o sobě za následek ukončení řízení; k němu dochází až rozhodnutím o zastavení správního řízení, proti němuž je žaloba podle § 65 a násl. s. ř. s. přípustná. Má-li nezaplacení správního poplatku za následek neprovedení úkonu, lze se soudní ochrany domoci prostřednictvím žaloby na ochranu před nečinností správního orgánu (§ 79 a násl. s. ř. s.). Zaplatí-li poplatník k výzvě správního orgánu správní poplatek, o němž má za to, že je nezákonný, může se domáhat jeho vrácení. Správní orgán jeho žádosti buď vyhoví a poplatek vrátí, anebo nevyhoví a žádost o vrácení zamítne; proti zamítavému rozhodnutí se může poplatník po vyčerpání opravných prostředků domáhat ochrany ve správním soudnictví žalobou podle § 65 a násl. s.ř.s.“. Zdejší soud dospěl na základě spisové dokumentace žalovaného ke zjištění, že žalobce oprávněně jako účastník řízení žádal o provedení kopií ze spisové dokumentace stavebního úřadu. Legitimaci žalobce k podání takové žádosti nezpochybil ani stavební úřad ani žalovaný. Žádané kopie byly pro žalobce připraveny a úkon, ke kterému byl stavební úřad vyzván, by byl dokončen za předpokladu zaplacení správního poplatku. Přezkumu zákonnosti vyměření poplatku za pořízení kopií ze spisové dokumentace se žalobce mohl a měl domáhat v jiném než v tomto řízení. V rámci přezkumné činnosti soudu ve vztahu k průběhu územního řízení a k vydání územního rozhodnutí nelze dovozovat, že žalobce byl zkrácen na svých procesních právech tím, že by mu byla omezena možnost seznámit se s podklady rozhodnutí tím, že mu byl za pořízení kopií vyměřen poplatek. Poplatek za vydání stejnopisu, opisu, kopie, fotokopie nebo výpisu z úředních spisů je poplatkem, který je vyměřován v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Stejný zákon upravuje i podmínky osvobození od tohoto poplatku. Žalobci tedy byly pořízeny kopie, čímž bylo vyhověno jeho žádosti, nicméně jejich předání a tedy dokončení příslušného úkonu orgánem státní správy vázal tento na zaplacení soudního poplatku, o němž konstatoval, že je vyměřen v souladu se zákonem. Jádrem sporu tak zůstává zákonnost vyměřeného poplatku, nikoli však vyhotovení fotokopií. Přezkumu zákonnosti vyměřeného poplatku se měl a mohl žalobce domáhat samostatně a v jiném než tomto řízení. Těmito prostředky by v případě žalobce o) byl postup výše naznačený v citovaném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Pokud však jde o námitky, jimiž se žalobce o) domáhá zkrácení svých práv na seznámení se s podklady pro rozhodnutí dle ust. § 33 odst. 2 správního řádu, dále na zkrácení svého práva na příznivé životní prostředí dle čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a porušení ust. § 2 odst. 1 písm. d) stavebního zákona, povinnosti zabezpečit ochranu chráněných území a biotopů zvláště chráněných druhů živočichů, přičemž tento žalobce zároveň tvrdí, že došlo k porušení ust. § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu (absence aktuálního biologického průzkumu), a dále tvrdí, že přestavbou železničního uzlu Brno dojde k zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů živočichů (odkazuje zde na vyjádření Krajského úřadu Jihomoravského kraje) s tím, že mezi podklady žalobou napadeného rozhodnutí chybí pravomocné výjimky vydané orgánem ochrany přírody a krajiny dle ust. § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a

pokračování

31Ca 145/2007

krajiny, pak tuto námitku lze hodnotit jako námitku přípustnou, směřující do ochrany procesních práv tohoto účastníka řízení.

Žalobce tuto námitku uplatnil i v rámci odvolacího řízení a obdobně uplatnil tuto námitku i v rámci námitek spojených s vydáním prvostupňového rozhodnutí. Prvostupňový orgán v územním rozhodnutí uvedl, že „realizace stavby, které obecně může znamenat zasahování do biotopů a vývoje chráněných živočichů, není předmětem územního řízení. V podmínce č. 8 tohoto územního rozhodnutí je na základě vyjádření odboru životního prostředí Magistrátu města Brna stanoveno, že k zásahu do biotopu zvláště chráněných druhů živočichů popř. rostlin ve smyslu prováděcí vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. je nutné si opatřit dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. výjimku ze zákazu zvláště chráněných živočichů, popř. rostlin, příslušného orgánu ochrany přírody, u kategorie ohrožených druhů KÚ JmK OŽP, u silně a kriticky ohrožených druhů Správy CHKO Moravský Kras, v rámci přípravy dokumentace pro stavební povolení, nejpozději před zahájením stavebního řízení.“ K namítané absenci aktuálního přírodovědeckého průzkumu uvedl prvostupňový orgán pouze, že záleží na orgánu ochrany přírody, zda bude průzkum jako podklad požadovat.

Žalovaný otázku biotopů zahrnul to tématického okruhu č. 25 nazvaného „Nedostatečné řešení problematiky zeleně a ochrany živočichů a rostlin, zásah do krajinného rázu, významných krajinných prvků, biotopů, vývoje zvláště chráněných druhů živočichů /popř. rostlin/, ochranného pásma lesa, ochranného pásma přírodní rezervace Černovický hájek“.

Vypořádání okruhu námitek č. 25 bylo v odůvodnění druhostupňového rozhodnutí spojeno s vypořádáním bodu č. 26, který se týkal nedostatků stanoviska EIA a, jak už bylo výše uvedeno, většina odůvodnění byla žalovaným převzata z vyjádření buď projektanta nebo navrhovatele. Žalovaný se nutností vydání podkladového rozhodnutí (tedy rozhodnutí o udělení výjimky) již ve fázi územního řízení vůbec nezabýval.

K otázce zvláště chráněných druhů žalovaný v rozhodnutí uvedl:

„Zvláště chráněné druhy - z důvodů identifikace možné přítomnosti zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v dotčeném území byl zpracován podrobný přírodovědný průzkum zaměřený na skupinu vyšších rostlin, hydrobiologii a ichtyologii, obojživelníky, plazy a ptáky. Zjištěné druhy jsou uvedeny v citovaném materiálu, včetně lokalizace jejich nálezů a možných dopadů“.

Z podání společnosti SUDOP BRNO, spol. s r.o., ze dne 30.4.2007, adresovaného na Magistrát města Brna, OÚSR, Malinovského náměstí, 602 00 Brno, doručeného 4.5.2007, označeného jako: *Přestavba železničního uzlu Brno, studie souboru staveb, DUR Sdělení na vyžádání – stanovisko projektanta* a podepsáno SUDOP Brno, spol. s r.o. lze citovat:

„Zvláště chráněné druhy - z důvodů identifikace možné přítomnosti zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v dotčeném území byl zpracován podrobný přírodovědný průzkum zaměřený na skupinu vyšších rostlin, hydrobiologii a ichtyologii, obojživelníky, plazy a ptáky. Zjištěné druhy jsou uvedeny v citovaném materiálu včetně lokalizace jejich nálezů a možných dopadů.“ (srov. samostatnou složku správního spisu žalovaného čl. 415).

Ve vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na vyjádření dotčeného orgánu státní správy, tj. na vyjádření Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odboru životního prostředí, ve kterém tento uvedl, že nelze přisvědčit názorům žalobce. Dále se zde uvádí, že „*zdejší orgán ochrany přírody považuje za nezbytné řešit otázku výjimek ze zákazů stanovených v odst. 2) § 50 zákona č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů až podle dokumentace pro stavební povolení, podle které bude teprve moci detailně posoudit pravděpodobnost a nezbytnost škodlivých zásahů do přirozeného vývoje chráněných živočichů, jejich dopad na populace chráněných druhů a případně stanovit precizní podmínky, za kterých se případná výjimka uděluje*“.

Pokud se má zdejší soud vyjádřit k hodnocení vypořádání se žalovaným s touto odvolací námitkou žalobce o), je nutné konstatovat, že žalovaný se s odvolací námitkou vypořádal způsobem, který již soud výše posoudil jako nepřijatelný a v rozporu se zákonem, a to zejména s ust. čl. 36 Listiny základních práv a svobod a ust. § 4 odst. 2 správního řádu. Navíc ohledně nutnosti podkladového rozhodnutí je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné po nedostatek důvodů, když se žalovaný k uvedenému vůbec nevyjádřil, ač to bylo podstatou námitky uplatněné žalobcem již v námitkách k územnímu rozhodnutí, na které žalobce ve svém odvolání odkazoval.

Jelikož zodpovězení otázky nutnosti získání podkladového rozhodnutí již ve fázi územního řízení je stěžejní pro posouzení celé věci a jelikož posouzení této otázky dopadá i na zákonnost prvostupňového rozhodnutí, soud je nucen se k této otázce vyjádřit blíže, aniž by si tím osvojoval právo nahrazovat přezkumnou činnost žalovaného, který svůj vlastní názor k dané věci neprojevil, a ani ve vyjádření se blíže k této námitce nevyjádřil, když pouze zreprodukoval vyjádření Krajského úřadu Jihomoravského kraje, ač posouzení právní otázky v rámci jeho rozhodovací pravomoci bylo pouze na něm.

Nejprve se měl žalovaný zabývat tím, zda vůbec a jak byla prokázána existence chráněných druhů živočichů. Tuto otázku však zdejší soud v souzené věci za spornou nepovažuje, neboť existence biotopů zvláště chráněných druhů je prokazována jednak vyjádřením Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 26.10.2005 a jednak i podklady pro přestavbu železničního uzlu Brno z června 2005. Konečně ani žalovaný ani prvostupňový orgán existenci zvláště chráněných druhů nespoují.

V případě, že tedy není jejich existence sporná, může soud vycházet z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 37/2005-154 ze dne 14.2.2008 (viz. ASPI nebo www.nssoud.cz), „*že rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v případě, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, musí být vydáno již před vydáním rozhodnutí o umístění stavby. Umístění stavby je podle § 32 odst. 1 písm. a) stavebního zákona možné jedině na základě pravomocného rozhodnutí o umístění stavby. V tomto rozhodnutí se stanoví mj. stavební pozemek, na němž má být stavba umístěna, jakož i podmínky pro umístění stavby na něm [§ 4 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona]. V podmínkách pro umístění stavby se stanoví zejména požadavky na ochranu zdraví, životního prostředí, na ochranu urbanistických a architektonických hodnot v území včetně určení druhu a barvy vnějších úprav stavby (krytiny, omítek, nátěrů apod.), na výškové a polohové umístění stavby, ·odstupy od hranic pozemku a od sousedních staveb, napojení na síť technického vybavení a pozemní*

komunikaci, výšku stavby, požadavky vyplývající z blízkosti chráněných území a ze stanovisek dotčených orgánů státní správy a požadavky na vytváření podmínek pro přístup a užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona).

Je-li umístění stavby možné pouze na základě pravomocného rozhodnutí o umístění stavby, přičemž v tomto rozhodnutí se určí konkrétní stavební pozemek a podmínky pro umístění stavby, mj. i požadavky na ochranu životního prostředí, vyplývá z toho nutnost předchozího povolení výjimky podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, má-li být stavba umístěna v místě s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Pokud by výjimka podle § 56 odst. 1 citovaného zákona nebyla povolena, nemohla by na daném území ani být umístěna stavba“.

Citovaným rozhodnutím Nejvyšší správní soud jasně stanovil jako jednu z podmínek vydání územního rozhodnutí i existenci podkladového rozhodnutí dle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Závěry Nejvyššího správního soudu ve věci pořadí příslušných rozhodnutí jsou jasně formulovány a zdejší soud nemá žádného důvodu se od těchto závěrů odchylovat.

V konfrontaci s poměrně obsáhlou argumentací a námitkami žalobce o) stojí vágní odůvodnění prvostupňového orgánu, dle kterého „Skutečnost, že zákon č. 114/1992 Sb. výslovně nestanoví, v jaké fázi přípravy se má výjimka předložit, poskytuje možnost rozlišovat mezi umístěním nové dálnice do volné krajiny uváděné jako příklad občanským sdružením, jejíž trasa může a má být ovlivněna orgánem ochrany přírody, a umístěním železniční stavby převážně ve stávající trase v zastavěném území obce.“, neposkytuje dostatečně přesvědčivou a odůvodněnou argumentaci pro závěry o možnosti vydat příslušné podkladové rozhodnutí až ve fázi stavebního povolení.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je ve vztahu k aplikovanému zákonu stavebnímu zákonem zvláštním, jak vyplývá z dikce ustanovení § 90 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle něhož tento zákon a předpisy vydané k jeho provedení jsou zvláštními předpisy ve vztahu k předpisům o lesích, vodách, územnímu plánování a stavebnímu řádu, o ochraně nerostného bohatství, ochraně zemědělského půdního fondu, myslivosti a rybářství. Vůči stavebnímu zákonu je tedy zákon o ochraně přírody a krajiny v postavení *lex specialis*, a to jako celek.

Ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., upravuje poskytování výjimek ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů. Dle odst. 1) tohoto ustanovení výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů podle § 46 odst. 2, § 49, 50 a § 51 odst. 2 může v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povolit orgán ochrany přírody. Dle odst. 2) pak orgán ochrany přírody v rozhodnutí o výjimce je oprávněn stanovit povinnost označení živočicha zvláště chráněného druhu nezaměnitelnou a nesejmutelnou značkou, popřípadě uvede, že identifikační označení není třeba. Dle odst. 3) výjimku ze zákazu u zvláště chráněných rostlin a živočichů lze udělit jen:

- a) v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti,
- b) v zájmu obrany státu,
- c) v zájmu bezpečnosti leteckého provozu nebo provozu na dopravně významné vodní cestě, nebo v zájmu stavby dálnice a rychlostní silnice,

pokračování

31Ca 145/2007-433

- d) v zájmu předcházení závažným škodám na úrodě, domácích zvířatech či lesích nebo závažným škodám v rybářském nebo vodním hospodářství,
- e) za účelem ochrany živočichů, rostlin nebo jejich stanovišť nebo ochrany přírodních stanovišť,
- f) pro účely výzkumu nebo vzdělávání,
- g) pro účely opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu nebo pro chov v zajetí pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin,
- h) z ostatních naléhavých důvodů s výrazně převažujícím veřejným zájmem včetně těch, které jsou sociální a ekonomické povahy, jež mají příznivé důsledky pro životní prostředí, nebo
- i) v zájmu využívání určitých ptáků pro sokolnické účely podle zvláštního právního předpisu. Výjimku lze udělit jen tehdy, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud populace daného druhu bude udržena v příznivém stavu z hlediska ochrany.

Soud se potud shoduje s prvostupňovým orgánem, že samotný zákon o ochraně přírody a krajiny neukládá stavebnímu úřadu povinnost zajistit si příslušné stanovisko orgánu ochrany přírody a krajiny již v řízení o územním rozhodnutí. Tím ovšem nelze celou problematiku uzavřít. Správní orgán by se tak dopouštěl izolovaného výkladu zvláštního právního předpisu při pomnutí ustanovení obecné úpravy tak, jak ji dovozuje Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí.

Nelze akceptovat ani závěr prvostupňového orgánu dovozující jiný režim pro stavbu nové stavby – dálnice a pro přestavbu železničního uzlu Brno. Pro posouzení věci není rozhodné, zda se jedná o stavbu novou nebo přestavbu stávajících staveb, zejména pokud se jedná o jejich podstatné změny a rozšiřování, jako je tomu v souzené věci. Jediným kritériem pro posouzení této konkrétní otázky má být pro správní orgán fakt, zda může nebo nemůže dojít k dotčení biotopů zvláště chráněných druhů a nikoliv původnost stavby. Pokud dojde správní orgán k závěru o možném dotčení biotopů, pak je povinen se řídit postupem, který je popsán v citovaném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. V této části je proto žalobní námitka důvodná. V absenci podkladového rozhodnutí lze pak spatřovat i důvod pro zrušení prvostupňového rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že v tomto bodě soud dospívá k závěrům namísto žalovaného, který, jak výše opakovaně uvedeno, se absencí podkladového rozhodnutí ve svých úvahách a odůvodnění napadeného rozhodnutí nezabýval, musel soud vážít i zrušení prvostupňového rozhodnutí, právě z tohoto důvodu, neboť žalovaný by nemohl vzhledem k vázanosti právním názorem zdejšího soudu činit jinak, takže soud vážil i zásadu procesní ekonomie.

Vzhledem k aktuální judikatuře Nejvyššího správního soudu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 2008, č.j. 8 As 47/2005-86, www.nssoud.cz) ve spojení s cit. rozhodnutím téhož soudu č.j. 1 As 37/2005-154 by bylo zásadním porušením procesních práv účastníků správního řízení již v rámci územního řízení před orgánem prvního stupně, pokud by nebyl umožněn samostatný přezkum podkladového rozhodnutí tak, jak je dovozováno Nejvyšším správním soudem.

K závěrům ohledně podkladového rozhodnutí ve vztahu k vydání prvostupňového rozhodnutí dospěl soud bez důvodných pochybností již v rámci přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí, když z tohoto rozhodnutí a vyjádření žalovaného bylo prokázáno, že požadavek na vydání podkladového rozhodnutí v rámci územního řízení byl

zamítnut. Z uvedeného důvodu nebyl soud nucen podrobit přezkumu rozhodnutí orgánu prvního stupně v jiných otázkách.

Žalobci se dovolávají zkrácení svých práv postupem správního orgánu také tím, že stavební úřad neposkytl účastníkům (vzhledem k rozsahu dokumentace, počtu účastníků, velikosti kanceláře a vzhledem ke skutečnosti, že stavební úřad bránil účastníkům v pořizování kopií a výpisů digitálním fotoaparátem) přiměřenou lhůtu k seznámení s podklady. Žalovaný tím měl porušit ust. § 3 odst. 2 a § 33 odst. 2 správního řádu. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že lhůta pro uplatnění námitek byla zveřejněna oznámením o zahájení územního řízení, které bylo vyvěšeno na úřední desce Úřadu městské části Statutárního města Brna, Brno-střed, od 19.7.2006 a ústní jednání, na kterém bylo možno nejpozději námitky a připomínky uplatnit, se uskutečnilo 24.8.2006.

Dle ust. § 36 odst. 1 stavebního zákona oznámí stavební úřad zahájení územního řízení dotčeným orgánům státní správy a všem známým účastníkům a nařídí ústní jednání spojené zpravidla s místním šetřením. Místo a den ústního jednání, případně místního šetření sdělí stavební úřad jeho účastníkům nejméně 15 dnů předem. Současně upozorní účastníky, že své námitky a připomínky mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak že k nim nebude přihlédnuto.

Z textu daného ustanovení nelze dovodit, že by se mělo jednat o 15 tzv. „úředních dnů“. Stavební úřad tedy neurčil lhůtu tak, že by její stanovení bylo v rozporu se stavebním zákonem. Pokud soud hodnotí námitky žalobců z celkového pohledu na rozsah uplatněných žalobních námitek, nemůže než dospět k závěru, že žaloba je natolik detailně zdůvodněná, že žalobci museli mít přístup alespoň k takovému množství podkladů, že z nich byli schopni sepsat žalobu dostatečně odůvodněnou. Konečně tomu odpovídá i výsledek, kterého žalobci bez výjimky v řízení dosáhl. Proto v rámci tohoto přezkumného řízení neshledal soud tyto žalobní námitky jako důvodné.

Tím však není řečeno, že by soud shledal postup prvostupňového orgánu zcela v souladu s právním řádem, zejména s ust. § 3 odst. 2 správního řádu, citovaného již výše. Přestože žalobci soudu dostatečně neprokázali, že by postupem prvostupňového správního orgánu, jakož i žalovaného byla závažnou měrou dotčena jejich práva, což lze dovodit z poměrně podrobného obsahu jednotlivých žalob, lze konstatovat, že správní orgány by k stanovení lhůty pro seznámení s podklady pro rozhodnutí k tak rozsáhlé stavbě a dokumentaci měly přistupovat tak, aby nemohly vzbuzovat pochybnosti o realizaci práva účastníků řízení seznámit se s podklady pro rozhodnutí, protože izolovaný výklad ust. § 38 odst. 2 stavebního zákona by nebylo možno považovat za správný.

Námitkou směřující k ochraně procesních práv účastníka řízení žalobce o) je rovněž tvrzení tohoto žalobce, že došlo ke zkrácení jeho práv postupem žalovaného, který si nevypořádal s podáními a jejich obsahem, jimiž žalobce doplnil své odvolání. Svou námitku žalobce opírá o skutečnosti, že jednak první doplnění odvolání předal poštovní přepravou poslední den lhůty pro vyjádření k odvoláním, kterou stanovil ještě prvostupňový orgán, : jednak o skutečnost, že správní řád nikterak nezakazuje účastníkům svá odvolání v průběhu odvolacího řízení doplňovat. Dle žalobce tím žalovaný porušil čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Jak žalobce v žalobě, tak žalovaný ve svém vyjádření k žalobě i v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, vycházejí z premisy, že správní řád neupravuje možnost podat doplnění odvolání. Každý však z této premisy vyvozuje opačné závěry. Zatímco žalobce dovozuje přípustnost doplnění odvolání a vychází z Listiny základních práv a svobod, žalovaný přípustnost popírá s tím, že opačný postup by vedl k porušení principu rovnosti stran.

Ke stejné otázce bylo judikováno již Vrchním soudem v Praze rozsudkem č.j. 7 A 42/99-37 ze dne 30.8.2001, který byl publikován v Soudní judikatuře pod č. 926/2002, ve kterém uvedl, že *„Žalovaný pochybil, jestliže se nevypořádal s námitkou, která byla vznesena dodatečně v podání, jež bylo označeno jako doplnění odvolání. Správní řád nevyžaduje, aby odvolání bylo odůvodněno, a pokud jsou v něm důvody uvedeny, žádné ustanovení tohoto právního předpisu nebrání tomu, aby důvody podaného odvolání byly rozšířeny či měněny, a to až do doby rozhodnutí odvolacího orgánu. Lhůta k podání odvolání je zachována, jestliže je odvolání, bez ohledu na to, jak je označeno, podáno v zákonem stanovené lhůtě a z takového podání je patrné, že účastník řízení vyjadřuje nesouhlas s konkrétním rozhodnutím správního orgánu“*.

S uvedeným závěrem Vrchního soudu v Praze, dosavadní judikaturou nepřekonaným, se zdejší soud bez výhrad ztotožňuje a pouze doplňuje, že v souladu ust. § 59 odst. 1 správního řádu je odvolací orgán povinen přezkoumat napadené rozhodnutí v celém rozsahu; je-li to nutné, dosavadní řízení doplní, popřípadě zjištěné vady odstraní. Z uvedeného vyplývá, že bylo povinností žalovaného přezkoumat napadené rozhodnutí i bez ohledu na uplatněné odvolací námitky v celém jeho rozsahu, včetně předcházejícího řízení.

K argumentaci obou stran soud konstatuje, že stejně jako nestanovil správní řád povinnost podávat odvolání odůvodněné a ani nestanovil pravidla pro koncentraci řízení, nestanovil správnímu orgánu, a to odvolacímu, natož orgánu prvního stupně, možnost nezabývat se podáními účastníků, které byly v průběhu řízení, tedy před vydáním rozhodnutí, správnímu orgánu doručeny. V tomto bodě tedy nedostál odvolací orgán svým povinnostem, které jsou mu zákonem uloženy, a v rozporu se zákonem se podanými doplněními odvolání, resp. jejich obsahem, nezabýval. V souvislosti s tímto bodem je vzhledem k způsobu, jakým odvolací orgán naložil s jednotlivými odvoláními, jak už soud uvedl výše, zcela nepřipadná námitka žalovaného, který poukazuje na narušení zákonem zaručeného rovného postavení účastníků řízení zvýhodněním jednoho z nich, pokud by odvolání žalobce o) projednal v celém jeho rozsahu, tedy včetně jeho doplnění.

Konečně v souvislosti s námitkami žalobců vztahujícími se k obsahu podkladových rozhodnutí, která byla v průběhu řízení vyžadována stavebním úřadem, je zapotřebí zdůraznit již výše zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 47/2005-86 ze dne 21.10.2008, představující zásadní průlom v dosavadní judikatuře, kdy Nejvyšší správní soud dovedl, že *„závazné stanovisko, jako je kupříkladu souhlas (či nesouhlas) orgánu ochrany přírody a krajiny k povolení stavby vydaný podle § 44 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je správním rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. a podléhá samostatnému přezkumu ve správním soudnictví“*. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu současně zavázal soudy rozhodující ve správním soudnictví povinností od okamžiku vyhlášení rozhodnutí rozšířeného senátu podle tam zaujatého právního názoru postupovat ve všech probíhajících a v budoucnu

zahájených řízeních. Z toho plyne, že nadále budou mít žalobci právo jakékoli podkladové závazné stanovisko vyžadované na základě zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, napadnout samostatnou žalobou podle § 65 a násl. s.ř.s.

Na závěr soud uvádí, že si je plně vědom významu plánované stavby, k níž se váže přezkoumávané správní rozhodnutí, a také jejího rozsahu i dopadů jejího umístění v dané lokalitě i rozsahu vztahujícího se k předmětu rozhodování správního orgánu. Jestliže však zákon garantuje účastníkům řízení (žalobcům) jejich práva a zavazuje správní orgán tato práva v daném typu řízení respektovat, a účastníci se jich dovolávají podáním žaloby k soudu s tvrzením, že jim zákonem zaručená práva správní orgán v průběhu řízení nerespektoval, nemůže soud konstatovat, že tomu tak není, a že práva účastníků v řízení dotčena nebyla. Rovněž je zapotřebí zdůraznit, že soud svým rozhodnutím o zrušení žalobami napadeného rozhodnutí neřešil otázku, zda má či nemá dojít v budoucnu k umístění plánované stavby, resp. přestavby, v dané lokalitě a na předmětných pozemcích, řešil jen a pouze otázku zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí z hledisek námitek žalobců a ve vztahu k nim dodržení a ochranu jejich práv přiznaných jim zákonem v tomto typu řízení, a to z pohledu převážně práv procesních. Protože soud zjistil (jak uvedeno a popsáno výše) zcela zásadní vady řízení a nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, nezbylo mu v této situaci než žalobami napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušit, aniž by se vůbec mohl zabývat věcnými námitkami žalobců z pohledu práv hmotných. Nedostatek odůvodnění napadeného správního rozhodnutí takové úvahy soudu vůbec neumožňuje, když soudu nepřisluší v přezkumném řízení nahrazovat argumentaci správního orgánu či domýšlet důvody, o které by mělo být rozhodnutí opřeno.

Pokud má soud ve správním soudnictví přezkoumávat rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy (§ 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s.), je z povahy věci nutné, „*aby bylo možno z přezkoumávaného rozhodnutí usoudit, z čeho správní orgán vycházel a jakými skutkovými a právními úvahami se řídil. Sémanticky vzato totiž samotný pojem odůvodnění v sobě zahrnuje požadavek, aby v něm byly uvedeny konkrétní důvody, které vedly příslušný orgán k danému rozhodnutí. Absentují-li tyto důvody a úvahy v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, musí je soud podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. pro nepřezkoumatelnost zrušit*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.8.2008, č.j. 4 As 20/2008-84, www.nssoud.cz). Tento závěr Nejvyššího správního soudu dopadá i na souzenou věc. Vzhledem ke všemu výše uvedenému soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a písm. c) s.ř.s. a věc vrátil žalovanému u k dalšímu řízení. Protože prvostupňové rozhodnutí správního orgánu rovněž trpí vadami, o nichž soud pojednal výše, protože sami žalobci se zrušení tohoto rozhodnutí v žalobě rovněž domáhali a protože prvostupňové a druhostupňové rozhodnutí tvoří jeden celek, přičemž žalovanému by nezbylo při vázanosti právním názorem tohoto soudu než rozhodnutí stavebního úřadu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, přistoupil soud s ohledem na zásadu procesní ekonomie za podmínek ustanovení § 78 odst. 3 s.ř.s. též ke zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které vydaní žalobou napadeného rozhodnutí předcházelo. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1, věť první, s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že žalobci měli ve věci plný úspěch, přiznal jim soud ve

pokračování

31Ca 145/2007-435

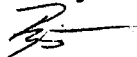
smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první, s.ř.s. náhradu nákladů řízení, a to v požadované výši. Žalobce a) byl v řízení zastoupen advokátem, proto má právo na náhradu nákladů v souvislosti s právním zastoupením. Výše odměny právního zástupce žalobce a) činí celkem 11.781,- Kč, což představuje odměnu za tři úkony právní služby ve výši 9.000,- Kč (dle vyčíslení právním zástupcem žalobce a), podle § 8 vyhlášky č. 484/2000 Sb.), a paušální náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., za tři úkony právní služby (převzetí věci a příprava zastoupení, sepsání žaloby a podání repliky) ve výši 300,- Kč za jeden úkon právní služby (celkem 900,- Kč) a DPH ve výši 1.881,- Kč. Spolu se zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2.000,- Kč činí náklady řízení žalobce a) celkem 13.781,- Kč. Žalobcům b) – o), každému z nich, vznikly náklady řízení spojené se zaplacením soudního poplatku ve výši 2.000,- Kč, soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit každému z těchto žalobců částku 2.000,- Kč.

Výrok o nákladech řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 5 s.ř.s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené jí soudem, což se v této věci nestalo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, je přípustná kasační stížnost za podmínek § 102 a násl. s.ř.s., kterou lze podat do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2, 4 s.ř.s.).

V Brně dne 12.12.2008

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Pejčochová

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu